

Burja

GLASILO OBČINE KOMEN
Letnik 12, številka 3

Poštnina plačana pri pošti 6223 Komen
SEPTEMBER 2017

Slavnostna seja Občinskega sveta Občine Komen

Slavnostna seja Občinskega sveta ob prazniku Občine Komen je potekala v petek, 23. 6. 2017 v Zadružnem domu v Štanjelu.

Župan Marko Bandelli je podelil občinska priznanja. Priznanja Občine Komen so prejeli Marjan Colja, Ivan Žvokelj in Kulturno, umetniško in turistično društvo Kraški slavček, priznanje častni občan Občine Komen prof. dr. Maksimilianu Fabianiju ni bilo prevzeto.

Za dosežke na področju vinarstva in vinogradništva so županovo priznanje prejela Vina Čotar, Branko in Vasja Čotar, za dosežke na področju gospodarstva pa podjetje Daliborja Kosmine, Biovis d.o.o.

Župan je v nadaljevanju podelil še priznanja za najboljša vina, na podlagi ocenjevanja, ki je potekalo 17. 5. 2017 v Komnu. Županovo vino za leto 2017 (Teran PTP) je pridelal Zvonko Petelin iz Tomačevice. Priznanja za najboljša vina so prejeli:

Peneča vina:

- 1. mesto: Vinarstvo Rebula
- 1. mesto: Drago Urdih
- 3. mesto: Fabjan Franko in Martin

Bela vina:

- 1. mesto: Kazimir Kobal
- 2. mesto: CV Colja Vina, Matej Colja
- 3. mesto: Vinarstvo Rebula

Ostala rdeča vina:

- 1. mesto: CV Colja Vina, Matej Colja
- 2. mesto: Kazimir Kobal
- 3. mesto: CV Colja Vina, Matej Colja

Teran (PTP):

- 1. mesto: Silvan Grmek
- 2. mesto: Zvonko Petelin
- 3. mesto: Bogdan Cotič

Priznanja so bila podeljena tudi na podlagi izvedene akcije ocenjevanja urejenosti naselij, vrtov oz. okolice hiš. V kategoriji A, najlepše urejeno naselje oz. del naselja, je drugo mesto zasedlo naselje Možci, prvo mesto pa vas Klanec. Podeljenih je bilo še šest posebnih priznanj delom naselij, ki so letos posebej izstopala glede urejenosti in skrbi za ohranjanje okolja. V kategoriji B, najlepša zunanja ureditev, je drugo mesto zasedla kmetija Brinjevka iz Malega Dola. Zahvalo za sodelovanje je prejela domačija družine Fabiani na Malem Dolu št. 20.

Župan je podelil tudi nagrado učencu Jaku Levstku na podlagi predloga učiteljskega zbora OŠ Komen.

Občinska uprava

Uredniški uvodnik

Slovo poletju

Poletje nam počasi, a vztrajno maha v slovo in prepušča prostor jeseni. Dnevi postajajo krajši in hladnejši, v zraku se meša vonj grozdja in grozdnega soka. Narava bo svojo zeleno barvo počasi nadomestila z rdečkasto rjavimi odtenki. S posebnimi izzivi se bodo srečevali otroci in najstniki, ki so s septembrom ponovno prestopili šolska vrata. V polnem teku je tudi že trgateg.

A vendar se ne bomo še takoj poslovili od poletja, ki nam je letos postreglo z lepim številom vročih dni. Ti so kar klicali po gosti senci in hladnem morju. A obenem so nas prav ti dolgi in sončni dnevi vabili na plano in v nas budili željo, da izkoristimo vsako minuto lepega vremena. Marsikdo je tako poletje izkoristil za različne športne aktivnosti, pohode, izlete ter razna dela v hiši in okrog nje.

Aktivna so bila tudi številna društva, skupnosti in posamezniki v naši občini, ki so organizirali različna tekmovanja, prireditve in druge dogodke. Nekaj utrinkov boste našli tudi na straneh tokratne Burje.

Bralkam in bralcem želim dobro, veselo in sladko trgateg ter uspešen spopad z novimi izzivi, ki jim jih bo prinesla jesen. Hkrati pa upam, da se bomo vsi skupaj znali včasih ustaviti in pogledati okrog sebe ter uživati v naravi, ki je na Krasu v jesenskem času še posebej čudovita.

Heidi Vrčon
odgovorna urednica

Glasilo Občine Komen
Letnik 12, številka 3, SEPTEMBER 2017

Burja

Izdajatelj:
Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen
Telefon: 05 7310 450
Fax: 05 7310 460
Spletna stran: www.komen.si
e-pošta: burja@komen.si

Naklada: 1.420 izvodov
Glasilo brezplačno prejmejo gospodinjstva v občini Komen. Glasilo raznaša Pošta Slovenije. V primeru, da glasila ne prejmete na dom, se obrnite na pošto v Komnu ali Štanjelu in jim sporočite, da glasila niste prejeli. Glasilo dobite brezplačno tudi na občini v Komnu, na voljo je tudi v elektronski obliki na spletni strani občine www.komen.si.

Odgovorna urednica: Heidi Vrčon
Uredniški odbor: Tanja Bratina Grmek (pomočnica odg. urednice),
Ana Godnik, Katjuša Rina Trampuž in mag. Andreja Štok
Lektoriranje: Barbara Jejčič

Priprava in tisk: Tiskarna Mljač d.o.o., Ulica Istrskega odreda 2c, 6215 Divača

Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo) za naslednjo številko pošljete v elektronski obliki na e-naslov: burja@komen.si, najpozneje do 25. 11. 2017. Prispevki, ki bodo prispeli prepozno, ne bodo vključeni v decembrsko številko! K posameznemu članku priložite največ dve fotografiji v čim boljši resoluciji.

Vabimo tudi vse fotografije ali fotografije kar tako, da nam pošljete tematske fotografije za objavo na naslovnici. Digitalni posnetki naj bodo v čim boljši resoluciji. Poslanih posnetkov v slabi resoluciji ne bomo objavili.

Naslednja številka občinskega glasila izide DECEMBRA 2017.

Avtor fotografije na naslovnici: arhiv uredništva Burje

Ocenjevanje urejenosti naselij oziroma delov naselij, vrtov in okolice hiš na območju Občine Komen v letu 2017

Tudi v letošnjem letu je Občina Komen uspešno izpeljala Akcijo ocenjevanje urejenosti naselij, vrtov oziroma okolice hiš. Petčlanska komisija si je v mesecu maju ogledala vsa naselja v občini Komen in domačije, katerih lastniki so oddali prijave za sodelovanje v akciji.

Na osnovi kriterijev, ki jih komisija vsako leto znova določi, je komisija ocenjevala splošno urejenost in čistočo naselij. Ugotavljala je, koliko ureditveni posegi in domačini prispevajo k ohranjanju avtentične podobe kraških vasi in ohranjanju krajine. Letos so bili člani komisije še posebno pozorni na tiste dele vasi, ki so v prejšnjih letih izstopali v negativnem smislu (zanemarjeni deli vasi, območja nagradenih odpadkov, neurejeni ekološki otoki, slabo vzdrževane javne površine).

Nagrade v obliki vrednostnih bonov in priznanja je komisija letos razdelila takole:

Kategoriji A: »Najlepše urejeno naselje oziroma del naselja«

Posebne nagrade za urejenost so prejeli:

- Zaselek Podlasi,
- Čipnje, okolica hišne št. 3,
- Okolica kapelice v Rubijah,
- Zeliščni vrt v Kobjeglavi ob cerkvi,
- Kal v Gorjanskem,
- Vas Šibelji.

Drugo mesto v kategoriji A je prejel zaselek

- Podlasi.

Prvo mesto v kategoriji A je znova pripadlo vasi

- Klanec pri Komnu.

Tretje mesto ni bilo podeljeno.

Kategorija B: »Najlepša zunanja ureditev (vrtovi, dvorišča, rastlinje, celostna ureditev)«

Prvo in tretje mesto nista bili podeljeni.

Drugo mesto je komisija podelila

- Kmetiji Brinjevka iz Malega Dola za zelo lepo urejen zeliščni vrt.

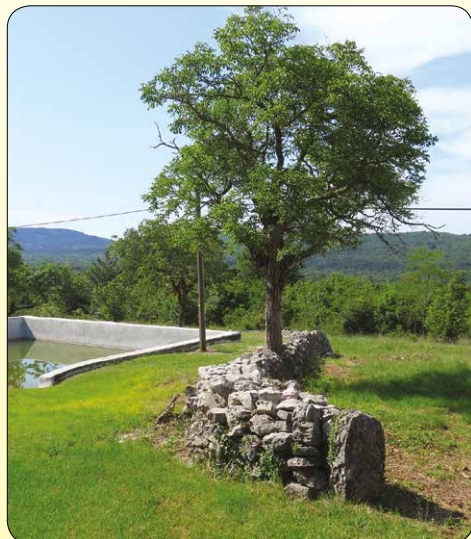
Priznanje v tej

kategoriji je komisija podelila tudi domačiji Fabiani na Malem Dolu.

Podrobne obrazložitve priznanj in nagrad so občanom na voljo na spletni strani občine: www.komen.si v rubriki Objave.

Tanja Saražin Strnad, občinska uprava

Arheološka izkopavanja v Ferrarijevem vrtu

V mesecu avgust je arheološko podjetje AVGUSTA, d. o. o., začelo z izkopavanji in arheološkimi raziskavami na območju leta 1944 miniranega severnega stolpa na severozahodnem delu Ferrarijevega vrta. Gre za nekdanji srednjeveški obrambni stolp, ki ga je Maks Fabiani obnovil pred drugo svetovno vojno. Pred stolpom so bile urejene terase, ki so bile povezane s Ferrarijevim vrtom. Po zaključku arheoloških raziskovanj bo Občina Komen lahko obnovila gornjo krožno sprehajalno pot, ki je bila doslej prekinjena zaradi ruševin. Na podlagi ugotovitev stroke bo nato odločeno, ali se bo v bodoče obnovil porušeni stolp ali pa se bo le predstavilo ostanke le-tega. Arheološke raziskave sicer sofinancira Ministrstvo za kulturo RS v znesku 6.000 EUR.

Erik Modic

Severni stolp pred letom 1944 in danes

Uspešna avtobusna povezava med dvema gradovoma

Občini Komen in Devin – Nabrežina že vrsto let sodelujeta v projektu poletne avtobusne povezave med Štanjelom in Devinom. Letošnja povezava se je pričela v nedeljo, 25. junija. V Javnem zavodu Komenski Kras opazimo, da je obisk iz leta v leto večji, kar nas zelo veseli. Do konca meseca julija je avtobusni prevoz uporabilo kar 184 obiskovalcev, ki so bodisi vstopili, bodisi izstopili na začetni postaji v Štanjelu oz. na katerem drugem postajališču, tudi v Italiji. Obiskovalci tako niso imeli le možnosti ogleda obeh gradov, marveč tudi ogled krajev Komenskega in Tržaškega Krasa, ne malokdo pa je povezavo uporabljal prav za skok v morje v Sesljskem zalivu. Avtobusna povezava je v letošnjem letu trajala vse do nedelje, 27. avgusta.

Besedilo: Urban Grmek Masič
za Javni zavod Komenski Kras

Foto: arhiv ZKK

Dobro je vedeti

Občinska uprava Občine Komen

Telefon: 05 73 10 450
Fax: 05 73 10 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: obcina@komen.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 8.00 do 12.00
sreda od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 17.00

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpelje – Kozina, Komen in Sežana

Telefon: 05 73 10 141
E-pošta: soou@sezana.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 7.30 do 11.00
sreda od 7.30 do 11.00 in od 12.00 do 16.00

Krajevni urad Komen

Telefon: 030 720 220
Uradne ure: vsak četrty tork v mesecu od 8.00 do 11.00 in od 12.00 do 14.00,
Za nujne primere se obrnite na sedež Upravne enote v Sežani,
tel. št.: 05 73 12 700.

Policijska pisarna Komen

(v prostorih Krajevnega urada Komen, Komen 86)
Telefon: 05 70 71 500
Uradne ure: sreda od 14.00 do 17.00.

Knjižnica Komen

Komen 118, 6223 Komen
Telefon: 05 76 68 580
E-pošta: knjiznica.komen@siol.net
Delovni čas: torek in petek od 11.00 do 18.00
sreda od 8.00 do 14. ure

Zdravstvena postaja Komen / Splošna ambulanta Komen

Telefon: 05 73 11 460

Lekarna Komen

Telefon: 05 73 11 790
Delovni čas: ponedeljek od 12.00 do 19.00 ure
torek, četrtek in petek od 8.00 do 15. ure
sreda od 9.00 do 18. ure

Zbirni center Komen

torek: od 9. do 13.00
četrtek: od 14. do 17.00
sobota: od 9. do 13.00

Zavetišče Oskar Vitovlje

Telefon: 05 30 78 570
Najdba zapuščene (brez skrbnika) ali izgubljene živali

JAVNA BLAGAJNA OBČINE KOMEN obratuje v poslovalnici Deželne banke Slovenije, d. d., v Komnu 118 c (pri pošti), odprta je od ponedeljka do petka od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 16.00.

Prva polovica leta za Javni zavod Komenski Kras

Pretekle tedne v medijih veliko prebiramo o uspešni, rekordni turistični sezoni v Sloveniji, njenih posameznih turističnih regijah, krajih. Tudi v občini Komen lahko potrdimo to tezo. Obisk se je neposredno v Štanjelu v primerjavi z lanskimi leti povečal. K temu verjamemo da so pripomogle nove galerije, trgovinice, gostinska ponudba, pa seveda tudi promocijske aktivnosti, ki jih je zavod v prvi polovici leta izvedel (sejemski nastopi v Italiji, Avstriji, Ljubljani, obiski tujih novinarjev, različne medijske objave ...). S posameznimi manjšimi in večjimi dogodki (prireditev Fabianijeva čipka, Venčki sv. Ivana, občinski praznik, razstava Ohranimo čebele, Spacalov pohod, Poletje odprtih kleti ...), ki smo jih (so)organizirali, ter med seboj povezali različne ponudnike iz Štanjela in okolice, poskušamo krajem dati tisto vsebino, ki bo obiskovalce ponovno privabila k nam na Komenski Kras.

S premestitvijo turistično informacijskega centra v pritličje Galerije Lojzeta Spacala na gradu Štanjel ter odprtjem manjše trgovinice z lokalnimi izdelki smo zagotovili, da so informacije in lokalni izdelki obiskovalcem lažje dostopni. V primerjavi z lanskim letom je letos (do konca avgusta) turistično informa-

cijsko pisarno obiskalo že več kot enkrat več obiskovalcev kot celotno lansko leto. Želimo si, da bi tudi v prihodnje obisk Komenskega Krasa naraščal in da bi s celotno turistično ponudbo, ki jo naša občina ponuja, obiskovalcem ustvarili željo, da se bodo k nam še vrnili.

Helena Kosmina
Javni zavod Komenski Kras

Destinacija Kras v družbi najboljših – EDEN finalist 2017

Zgodbe kamnite pokrajine Krasa z Brkini

Neformalna turistična koordinacija Kras se je pod okriljem Javnega zavoda Komenski Kras prijavila na razpis za izbor nove Evropske destinacije odličnosti (European Destinations of Excellence), ki ga je v juniju objavila Slovenska turistična organizacija. Prijavilo se je 14 destinacij, ki zajemajo kar 35 slovenskih občin. Tema tokratnega razpisa je bil kulturni turizem.

Izmed 14 prijavljenih destinacij je strokovna komisija izbrala 5 destinacij, ki so zbrale najvišje število točk; Kras, Koper, Radovl'ca, Ptuj in Slovenske Konjice, dobitnik naziva EDEN pa je postal Koper.

Kras z bogato ponudbo kulturne dediščine se je tako prijavil kot celota, sodelovale pa so: Občina Komen, Občina Miren-Kostanjevica, Občina Sežana, Občina Divača in Občina Hrpelje-Kozina, Javni zavod Park Škocjanske jame, Slovenija, Kobilarna Lipica, Razvojni center Divača, Zavod ŠTIP in Javni zavod Komenski Kras, ki je bil glavni koordinator prijave.

Pred dvema letoma se je Kras prav tako uvrstil v finale EDEN 2015

s ponudbo kulinaričnega turizma in s tem pridobil pravico do uporabe naziva in znaka EDEN finalist s strani Evropske komisije.

Vsebinski povzetek prijave:

Zgodbe, ki jih pripoveduje kamnita pokrajina Krasa, segajo od prazgodovine do današnji dni in ponujajo sodobnemu obiskovalcu raznovrstna doživetja. Mistični podzemni svet Škocjanskih jam, ostanki prazgodovinskih gradiščih, odsev blišča avstro-

-ogrske kulture v Kobilarni Lipica, očarljivost tipične podeželske krajine, v katero so vtakani sledovi kraškega kmeta: vinogradi, pastirske hišice, poti, obdane s kilometri zidov, vasice in naselja, ki dosežejo svoj arhitekturni vrh v Štanjelu, zaznamovanem s pečatom urbanista Maksa Fabianija. Ti kraji sredi skoraj neokrnjene narave in njihova dediščina ponujajo vrsto izjemnih prizorišč kulturnim dogodkom, festivalom, muzejskim zbirkam, razsta-

vam, tematskim potem. Skupaj z odlično vinarsko in kulinarično ponudbo se povezujejo v izkušnjo, ki nagovarja iskalca mirnega oddiha, radovednega raziskovalca zgodovine in ljubitelja podeželskega načina življenja.

Tom Ločniškar
Javni zavod Komenski Kras

Izvajanje izbranih projektov participatornega proračuna

Že z junijsko številko glasila smo vas seznanili s potekom aktivnosti uresničitve izglasovanih projektov participatornega proračuna. Aktivnosti in dela so se med tem časom intenzivno nadaljevala, tako da je do poletnih dopustov bilo izvedenih in uspešno dokončanih že pet projektov.

1. V Gorjanskem je bilo urejeno makadamsko parkirišče v površini cca 1.400 m. V sklopu del je bila s parcele odstranjena plast zemljine, izveden izkop drevesnih panjev, opravljeno planiranje spodnjega ustroja terena in nato vgrajenih 240 m³ tampona. Tampon pa se je še ustrezno splaniral in zavaljal. Vrednost investicije je znašala 5.693,74 EUR. Na parkirišče sta bila s ceste Gorjansko–Zagajec izvedena dva uvoza, ki sta bila kasneje še asfaltirana. Vaška skupnost Gorjansko se je naknadno odločila še za obnovo suhozida med parkiriščem in cesto, kar je v fazi izvedbe.

2. Zelo aktivno je že celo leto delovanje Vaške skupnosti Sveto. Ob stari šoli je bilo urejeno športno igrišče. Prvotno je sicer bil podan predlog za ureditev igrišča na betonskem 'brjarju' ob cerkvi, nakar so se vaščani odločili, da je primernejša in za otroke varnejša lokacija na ograjenem dvorišču stare šole. Lokaciji primerno se je igrišče tudi dimenzioniralo in uredilo,

asfaltna površina igrišča znaša 280 m². Za izvedbo projekta je bilo v proračunu namenjenih 5.900,00 EUR, svoj delež je dodala tudi vaška skupnost iz sredstev glavarine in prostovoljnih prispevkov krajanov. Vaška skupnost se je v tem projektu zelo aktivno vključila s prostovoljnim delom velikega števila krajanov.

3. V vasi Zagajec, v kateri ima prebivališče 26 prebivalcev (vir CRP 13. oktober. 2016) je bila izvedena ureditev vaškega placca. Na do sedaj neurejenem delu javne površine ob glavni cesti v zgornjem delu vasi je bil po zamisli vaščanov urejen prijeten kotic za njihovo srečevanje in druženje, preostali del prostora pa tamponsko utrjen in peskovno nasut. Na površini 16 m² je bil vgrajen kamniti tlak in postavljena je bila kamnita miza, naknadno bodo postavljeni še kamniti podstavki klopi. Vrednost investicije je znašala 5.993,91 EUR.

4. Na delu občinske lokalne ceste LC 175041 skozi vas Tupelče je bila izvedena sanacija vozišča. Zaradi posedanja je bila vozna površina valovita, na njej je po vsakem deževju zastajala velika količina vode, kar je povzročalo težave tako voznikom, kot tudi bližnje živečim krajanom. Z namenom, da se prepreči zastajanje površinskih meteornih voda, je bilo na površini 350 m² izvedeno rušenje asfalta in ponov-

no asfaltiranje. Za izvedbo projekta je bilo v proračunu zagotovljenih 6.000,00 EUR.

5. Pri pokopališču v Svetem je bilo za potrebe pokopališča in vasi urejeno makadamsko parkirišče na površini 350 m². V sklopu del je bila s parcele odstranjena plast zemljine in prepeljana za sanacijo dosedanega 'brjarja' pri cerkvi. Opravljeni so bili tudi drugi potrebni izkopi in planiranje terena, nakar je bil vgrajen tampon in ustrezno splaniran in zavaljan. Na dovoz in obod parkirišča so bili postavljeni robniki, na delu parkirišča je bil na novo urejen tudi prostor za ekološki otok v gabionski izvedbi in nanj iz vasi premeščeni zabojniki za ločeno zbiranje odpadkov. Za izvedbo tega projekta je bilo porabljenih 6.786,58 EUR, delež sredstev je prispevala vaška skupnost iz sredstev glavarine. Uvoz na parkirišče je direktno iz glavne ceste Komen-Sveto, zato je bil priključek naknadno poasfaltiran. Tudi v tem primeru gre velika zasluga Vaški skupnosti Sveto, saj je bilo za izvedbo opravljenih mnogo prostovoljnih ur krajanov.

Kljub vročim avgustovskim dnevom so se dela na projektih participatornega proračuna aktivno nadaljevala. Na nogometnem igrišču v Komnu se izvajajo zemeljska dela za ureditev namakalnega sistema. Dela izvaja Gradbeništvo Perčič. Ponudbena vrednost del znaša 6.634,02 EUR, delno bo projekt sofinanciral

Nogometni klub Komen.

Tudi v Brjah pri Komnu so se aktivnosti za polepšanje okolice vaškega vodnjaka že pričele. Vaška skupnost bo poskrbela za ureditev terena, iz proračunskih sredstev pa bo nabavljen kamniti tlak, kamniti robniki in kamnita miza ter klopi. Dokončanje del je načrtovano najkasneje v mesecu oktobru. Tudi v tem primeru bo urejen prijeten prostor za srečevanje in druženje vaščanov. V zadnjih avgustovskih dneh se bodo pričela tudi dela v Hruševici, kjer se bo uredil ekološki otok in njegova okolica. Dela v ponudbeni vrednosti 4.503,02 EUR bo izvedlo Gradbeno podjetje Štolfa, d. o. o.

V septembru bodo izvedena tudi dela sanacije kala Kalič. Kal se nahaja dobrih 100 m izven vasi Volčji Grad ob cesti za Kregolišče. Dela zajemajo sanacijo kala, izdelavo novega vtoka s peskolovom in ureditev okolice. Naknadno bo ob kalu urejen tudi prijeten prostor za krajši postanek krajanov.

Nekoliko sta se časovno zamaknili le izvedbi projekta postavitve avtobusne čakalnice na Lukovcu in postavitve košev za smeti in klopi v Štanjelu. Na Lukovcu se je izvedba projekta zamaknila zaradi dogovarjanja z vaško skupnostjo o določitvi ustrezne lokacije in primerne velikosti objekta. Za Štanjel pa je želja, da se urbana oprema poenoti. Trenutno je v izdelavi zasnova ureditve območja glavnega trga in dostopne ceste do gradu, ki bo zajemala tudi določitev ustreznih lokacij za postavitev izbrane urbane opreme, kakor tudi primeren tip le-te. Prav tako so težave tudi za širše območje Ferrarijevega vrta, saj je s strani Zavoda RS za varstvo narave v pripravi konzervatorski načrt, ki bo prav tako določal merila in pogoje za postavljanje urbane opreme. Ne glede na to pa pričakujemo, da bosta oba projekta uspešno realizirana v letošnjem letu.

Emil Grmek
Občinska uprava

Praznovanje občinskega praznika

Letošnje praznovanje občinskega praznika se je odvijalo pod koordinacijo občinskega Javnega zavoda Komenski Kras. Zavod je med seboj povezal številna lokalna društva in druge organizacije, ki so skupaj sooblikovale tridnevno praznično dogajanje od 23. do 25. junija 2017 med Štanjelim, Ivanjim Gradom in Komnom. Po zaključku Slavnostne seje občinskega sveta so se obiskovalci odpravili na grajsko dvorišče, kjer je ŠKUD biser Krasa Štanjel organiziral koncert Vlada Kreslina z otroškim pevskim zborom POŠ Štanjel. Prijetno poletno grajsko vzdušje in glasbeniki so za-

gotovili, da je bilo grajsko dvorišče polno do zadnjega kotička. Sobota in nedelja sta bili v znamenju Festivala sivke na Krasu na Ivanjem Gradu. Zavod Komenski Kras se mu je v sodelovanju z lokalnimi društvi in ostalimi ponudniki pridružil in dopolnil že tako pestro ponudbo prireditve z glasbenim programom, lokalnimi turističnimi vodenji po Ivanjem Gradu, tržnico lokalnih izdelkov ... Brkinsko Kraška zveza lovskih družin Sežana ter LD Jezero Komen, Dolce Komen, Štanjel in Trstelj Kostanjevica so pripravili strokovni posvet: Sobivanje s šakalom.

Praznovanja občinskega praznika se je v nedeljo nadaljevalo tudi v Komnu, kjer je v organizaciji VS Komen potekal projekt ureditve vaškega koticika za druženje v centru – delavnica domačih mojstrov in občanov. Večerno dogajanje je zaključil koncert Ane Pupedan. Številni obiskovalci kot tudi domačini so bili

veseli tako raznoliškega in pestrega dogajanja, ki se je ta konec tedna odvijal v občini Komen.

Besedilo: Helena Kosmina, Javni zavod Komenski Kras

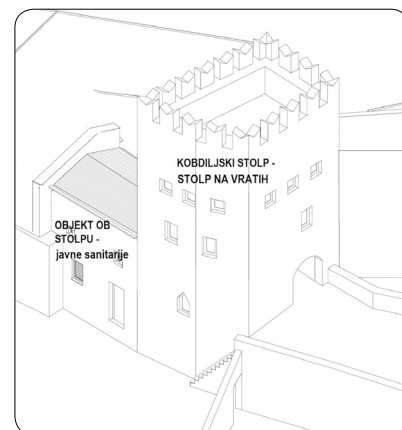
Foto: Bogdan Macarol

Podpisana gradbena pogodba o ureditvi javnih sanitarij v starem jedru Štanjela

Konec avgusta je Občina Komen z najugodnejšim ponudnikom, t. j. Komunalno-stanovanjsko podjetje Sežana, d. d., podpisala gradbeno pogodbo za ureditev javnih sanitarij v starem jedru Štanjela. V ruševini ob Kobdiljskem stolpu (oziroma Stolpu na vratih) bomo v pritličju na 20 m² uredili javne sanitarije (tudi za invalide) in v kleti še prostor za razstave, ki bo neposredno povezan s pritličjem Kobdiljskega stolpa in tako zaokrožil ponudbo razstavnih površin v tem delu Štanjela. Pogodbena vrednost gradbeno-obrtniških in instalacijskih del znaša skoraj 111.000 EUR. Občina Komen naj bi v ta namen prejela 53.000 EUR nepovratnih sredstev in 58.000 EUR povratnih sredstev iz

državnega proračuna za potrebe razvoja lokalne infrastrukture.

Erik Modic

Začela se je obširna obnova štanjelskega gradu

Zadnjih sem let so v štanjelskem gradu potekala le manjša gradbena dela. Sedaj pa se je začela obširna obnova zunanjsčine severozahodnega dela spodnjega palacija in okroglega stolpa. To je tisti del gradu, ki je bil vse do danes še brez strehe in ki je bil zaradi tega še posebej izpostavljen škodljivim vremenskim vplivom.

Do decembra 2017 bo na javnem razpisu izbrani izvajalec (Komunalno-stanovanjsko podjetje Sežana, d. d.) pozidal manjka joče obodne zidove v mansardi, postavil streho, saniral fasado (vključno s sosednjim delom spodnjega palacija, kjer sta galerija Lojzeta Spacala in grajski bistro) in vso stavbo opremil z zunanjim stavbnim pohištvo (vrata, okna). Štanjelski grad bo tako dobil novo preobleko. Značilni pogled na grad z glavnega trga pa bo odslej popolnoma spremenjen, saj, levi del gradu odslej ne bo več v ruševinah.

Pogodbena višina stroškov gradbenih in obrtniških del znaša nekaj več kot 340.000 EUR. Občina Komen je na podlagi uspešne prijave pridobila skoraj 80.000 EUR nepovratnih sredstev Ministrstva za kulturo RS, poleg tega pa je oddala še vlogo za pridobitev po približno 130.000 EUR nepovratnih in povratnih sredstev iz državnega proračuna za potrebe razvoja lokalne infrastrukture.

Prve nove vsebine bo ta del obnovljenega gradu dobil že v prihodnjem letu. Že letos v novembru bo namreč Občina Komen začela sodelovati v čezmejnem projektu AGROTUR II (program INTERREG Va Slovenija-Italija).

V sklopu tega projekta bomo v prihodnjem letu na površini 150 m² uredili enoteko v kleti in pritličju okroglega stolpa. V enote-

ki naj bi tako že konec leta 2018 začeli predstavljati in ponujati ne le vina iz čezmejnega območja Krasa ampak tudi iz drugih vinorodnih okolišev Primorske. Poleg tega bomo dobavili še električni minibus (podobno kot npr. KAVALLIR v stari Ljubljani), ki bo omogočil gibalno oviranim in drugim osebam dostop do štanjelskega gradu in tudi do nekaterih drugih pomembnejših točk v Štanjelu. Skupna vrednost projekta na območju Občine Komen naj bi znašala nekaj manj kot 240.000 EUR, delež sofinanciranja pa je 85 %.

Poleg tega je v avgustu 2017 Ministrstvo za okolje in prostor RS potrdilo projektno nalogo ureditev informacijskega središča Nature 2000 na Krasu prav v tem delu štanjelskega gradu, ki je predmet sedanje obnove. Projekt predvideva ureditev vstopne informacijske točke v pritličju in skoraj 400 m² velikega muzej-

ske-razstavnega prostora v mansardi. V informacijskem središču bomo prikazali bogato naravo Krasa in pomen kmetijstva na Krasu. Skupna vrednost projekta je ocenjena na približno 550.000 EUR, s tem da bi Občina Komen prejela 400.000 EUR nepovratnih sredstev iz Evropskega sklada za regionalni razvoj

in nadaljnjih 100.000 EUR nepovratnih sredstev s strani Ministrstva za kulturo RS. Predvideno je, da bi začeli izvajati projekt že v teku prihodnjega leta, tako da bi informacijsko središče lahko zaživel najpozneje v dveh letih.

Erik Modic

Počitniški Štanjel 2017

Od 12. pa vse do prazničnega 15. avgusta smo v Javnem zavodu Komenski Kras organizirali niz prireditev, kreativnih in ustvarjalnih delavnic in kraško tržnico pred grajskim dvoriščem, ki smo jih skupno poimenovali »Počitniški Štanjel«. Obiskovalcem kraškega bisera in drugih krajev Komenskega Krasa nismo hoteli ponuditi le gole možnosti obiska tradicionalnih znamenitosti Štanjela in okolice, temveč smo jih predvsem želeli spodbuditi, da doživijo poletni utrip Krasa malo drugače. Vse do torka smo skupaj z zainteresiranimi domačini, bistrojem v gradu s ponudbo kraške kuhinje in ostalimi ponudniki kraških izdelkov v celoto povezovali dogajanje po vseh kotičkih starega mestnega jedra Štanjela. Poleg obeh razstav v Galeriji Lojzeta Spacala v spodnjem delu grada, stalne razstave o življenju in delu dr. Maksa Fabianija v Kvadratnem stolpu, Kraške hiše in vaške cerkve sv. Danijela so svoja vrata odprle ostale privatne galerije in trgovine. Obiskovalci so tako imeli možnost ogleda dveh razstav, posvečenih idrijski čipki: Modne kreacije in fotografije z idrijsko čipko v Gražarjevi galeriji in Idrijska čipka v Galeriji pri Valetovih. V Vhodnem stolpu so si gosti lahko v Ana & Gaja Art Gallery ogledali prodajno razstavo keramike in unikatnih oblikovalskih izdelkov, v Storževi galeriji nad Kraško hišo pa stalno razstavo avtorja Antona Rupnika. Vrhunec pa je Počitniški Štanjel doživel v torek, 15. avgusta, ko je bil na grajskem dvorišču prikaz zaključevanja rekonstrukcije klekljanega prta po načrtih Maksa Fabianija in razstava vezenin članic društva Kalunca, hkrati pa še gostujoči razstavi vezenin Marice - Otilije Pahor iz Univerze za tretje življenjsko obdobje Kras in krasilne ustvarjalnice pod vodstvom arhitektke Neve Razboršek ter razstava mamaF Mojce Senegačnik. V popoldanskem času je sledil kulturni program z

glasbeno skupino Vruja z značilno istrsko glasbo, nastop Društva žena Prvačine in Društva za ohranjanje kulturne dediščine Aleksandrink in udeleženk delavnice kamišibajev ter branje pesmi braniške ustvarjalke Anje Furlan. Javni zavod je vse dni vsako drugo uro organiziral vodene ogled po Štanjelu, katerih se je udeležilo lepo število obiskovalcev. Organizatorji smo bili nad množičnim obiskom navdušeni, saj je v štirih dneh Štanjel obiskalo okoli 2000 obiskovalcev, največ prav v torek. Prve informacije o dogajanju in programu so obiskovalci prejeli že na stojnici pod gradom. V pisarni TIC-a opažamo, da je v zadnjih letih v porastu predvsem obisk gostov iz tujine.

Besedilo: Urban Grmek Masič
za Javni zavod Komenski Kras
Foto: arhiv ZKK

Prodajni hit je med

Z vzpostavitev trgovine v štanjelskem TIC-u in njegovo selitvijo konec meseca maja se je obisk pisarne znatno povečal. Od odprtja pa do konca meseca avgusta smo trgovino nadgradili in povečali število njenih izdelkov. Zaposleni v Javnem zavodu Komenski Kras opažamo, da je prodajni hit zagotovo med in izdelki, ki so z njim povezani, prav tako pa raznovrstna rdeča in bela vina različnih vinarjev in vinogradnikov Komenskega Krasa. Obiskovalci pisarne so ravno tako navdušeni nad kamnitimi izdelki in izdelki iz sivke, različnimi naravnimi mili in čaji. V porastu je prodaja keramičnih izdelkov in magnetov z motivi Štanjela, grafikami Lojzeta Spacala ter panjskimi končnicami. V zadnjih tednih smo pisarno napolnili s knjigami in zborniki, ki opisujejo Kras in kraški svet, pristno kraško kulinariko, dela arhitekta Maksa Fabianija in poezije Srečka Kosovela. Ker je gostov veliko in se tudi okusi razlikujejo, se izzivom in novostim prilagajamo vsakodnevno in trgovino, ki je v zadnjih treh mesecih uspešno poslovala, povečujemo in skrbno urejamo.

Besedilo: Urban Grmek Masič
za Javni zavod Komenski Kras
Foto: arhiv ZKK

Občina
Hrpelje-Kozina

OBČINA KOMEN

Turistični ponudniki in ostala zainteresirana javnost

Ob SVETOVNEM DNEVU TURIZMA vas vabimo

v sredo, 27. septembra 2017, ob 11. uri, v park Škocjanske jame na POSVET

**SPODBUJANJE TURISTIČNIH PONUDNIKOV ZA RAZVOJ TRAJNOSTNIH MODELOV - PRILOŽNOSTI IN IZZIVI
TRAJNOSTNEGA RAZVOJA TURIZMA V KRAŠKIH OBČINAH**

V začetku letošnjega leta smo tudi občine Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana, izpolnile pogoje za sprejem v Zeleno shemo slovenskega turizma. Z vstopom v Zeleno shemo smo se zavezali, da bomo SPODBUJALI trajnostno delovanje, ZDRUŽEVALI trajnostna prizadevanja ter PROMOVIRALI lokalni značaj in zelene zgodbe. Pomemben element promocije lokalnega značaja in zelenih zgodb je tudi spodbujanje ponudnikov za pridobitev znaka Slovenija Green Accommodation, ki ga pridobijo ponudniki turističnih nastanitev.

Opisane aktivnosti so nas spodbudile, da ob svetovnem dnevu turizma pristopimo k podpisu zelene politike ter organizaciji posveta: spodbujanje turističnih ponudnikov za razvoj trajnostnih modelov – priložnosti in izzivi trajnostnega razvoja turizma v kraških občinah.

PROGRAM POSVETA:

- predstavitev Zelene sheme, znaka Green Destination in aktivnosti kraških občin za pridobitev znaka
- spodbujanje in ozaveščanje turističnih ponudnikov za razvoj trajnostnih poslovnih modelov – pomen okoljskega certificiranja turističnih ponudnikov
- primeri dobre prakse – Bio Hotels: Butični ekološki hotel St. Daniel na Krasu, Hruševica in Travelife: Hiške slovenske Istre, Truške
- spodbujanje prebivalcev in obiskovalcev k okoljsko odgovornemu ravnanju (pri rabi vode, energije, hrupu, svetlobnem onesnaženju, onesnaženju zraka, ravnanju z odpadnimi vodami, ravnanju s trdnimi odpadki, pri izravnavi ogljičnega odtisa) ter spodbujanje pešačenja in kolesarjenja v kraških občinah – posamezni člani Zelenih ekip.

Pred pričetkom posveta bodo župani vseh štirih kraških občin podpisali listino Zeleno politiki – Zavezo kraških občin k trajnostnemu delovanju in nenehnemu prizadevanju za izboljšave.

Prosimo vas, da udeležbo potrdite do 22. septembra 2017 na zelena.destinacija@komen.si.

Helena Kosmina, Zeleni koordinator za Občino Komen

Zelena shema slovenskega turizma

Vprašalnik za prebivalce občine Komen na www.komen.si

Kot smo pisali že v marčevski številki Burje, se je Občina Komen pridružila destinacijam, ki so se prijavile na nacionalni poziv Slovenske turistične organizacije za pospeševanje vpeljevanja trajnostnega poslovanja v turizmu, imenovan Zelena shema slovenskega turizma – Slovenia Green.

Na poti do znaka Slovenia Green, preko različnih aktivnosti zbiramo podatke o trajnosti našega turističnega razvoja ter osveščamo lokalno prebivalstvo, gospodarstvo, obiskovalce in preostale deležnike o pomenu trajnostnega turizma.

Zelena (okoljsko in družbeno odgovorno) destinacijo lahko dosežemo samo vsi skupaj – vsi deležniki v destinaciji, tako v javnem, nevladnem kot zasebnem sektorju – in to ne samo v turizmu, temveč na vseh področjih delovanja. Nenazadnje

pa smo v tem procesu ključni tudi vsi, ki v destinaciji živimo. Izrednega pomena je namreč, da je destinacija najprej prijetna in prijazna za vse, ki tu delamo in živimo. S tem bo takšna tudi za ljudi, ki nas obiščejo.

Vabimo vas, da **IZPOLNITE KRAJŠI VPRAŠALNIK** na temo trajnostnega turizma v naši občini in nam pomagajte izboljšati kakovost trajnostnega poslovanja in razvoj naše destinacije.

Vprašalnik je dostopen na spletni strani Občine Komen http://www.komen.si/zelena_shema_slovenskega_turizma/ in v sprejemni pisarni na sedežu občine. Vaše vprašalnike bomo zbirali do 15. oktobra 2017.

Helena Kosmina
Zeleni koordinator Občine Komen

OBČINA KOMEN

ZELENA SHEMA SLOVENSKEGA TURIZMA ANKETA ZA PREBIVALCE OBČINE KOMEN

Občina Komen se je pridružila destinacijam, ki so se prijavile na nacionalni poziv Slovenske turistične organizacije za pospeševanje vpeljevanja trajnostnega poslovanja v turizmu, imenovan Zelena shema slovenskega turizma – Slovenia Green.

Prosimo, vzemite si nekaj minut časa in nam pomagajte izboljšati kakovost trajnostnega poslovanja in razvoja naše destinacije. Izpolnjeno anketo prinesete ali pošljete na Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen **do 15. oktobra 2017.** Vsi odgovori so zaupni. Hvala za sodelovanje.

1. Na splošno sem s turizmom v naši destinaciji zadovoljen/na.

	Zelo se strinjam	Strinjam se	Sem neopredeljen	Ne strinjam se	Sploh se ne strinjam
Jeseni	☐	☐	☐	☐	☐
Pozimi	☐	☐	☐	☐	☐
Spomladi	☐	☐	☐	☐	☐
Poleti	☐	☐	☐	☐	☐

2. Kakšen vpliv ima po vašem mnenju turizem na značilnosti in lokalno identiteto, kulturo in dediščino naše destinacije?

- ☐ Škoduje.
☐ Pomaga pri ohranjanju.
☐ Pomaga pri izboljševanju.
☐ Ne vpliva.

3. Na splošno sem zadovoljen/na z vključenostjo in vplivom prebivalcev pri načrtovanju in razvoju turizma.

Zelo se strinjam	Strinjam se	Sem neopredeljen/a	Ne strinjam se	Sploh se ne strinjam
☐	☐	☐	☐	☐

4. Od turizma in turistov, ki nas obiskujejo, ima lokalna skupnost koristi.

Zelo se strinjam	Strinjam se	Sem neopredeljen	Ne strinjam se	Sploh se ne strinjam
☐	☐	☐	☐	☐

5. Od turizma in turistov, ki nas obiskujejo, imam tudi jaz koristi.

Zelo se strinjam	Strinjam se	Sem neopredeljen	Ne strinjam se	Sploh se ne strinjam
☐	☐	☐	☐	☐

6. Kakšne vplive ima po vašem mnenju turizem na kakovost življenja v naši destinaciji?

- ☐ Škoduje.
☐ Pomaga pri ohranjanju.
☐ Pomaga pri izboljševanju.
☐ Nima vplivov.

Pomembni sklepi in splošni akti, sprejeti na sejah Občinskega sveta Občine Komen

19. redna seja, 20. junija 2017

- Sklep o določitvi nove ekonomske cene programov Vrtca Sežana
- Sklep o izdaji soglasja k številu in vrsti oddelkov ter sistemizaciji delovnih mest v javnem vzgojno-izobraževalnem zavodu Vrtec Sežana v šolskem letu 2017/2018
- Sklep o zagotovitvi sofinanciranja ločenega izvajanja pouka posameznih predmetov v kombiniranem oddelku 1. in 3. razreda v Podružnični šoli Štanjel
- Sklep o izdaji soglasja k razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki ZKK
- Sklep o izdaji soglasja k Spremembam in dopolnitvam Statuta Javnega zavoda Komenski Kras ter k čistopisu Statuta Javnega zavoda Komenski Kras
- Sklep o financiranju političnih strank
- Sklep o sprejemu sprememb kadrovskega načrta občinske uprave za leto 2017 in 2018
- Sklep o imenovanju dr. Ivana Žežlina kot predstavnika ustanoviteljice v svet Javnega zavoda Kraške lekarne Ilirska Bistrica
- Sklep o prenehanju mandata članu sveta OE Zavoda za gozdove ter imenovanju Gorana Živca kot predstavnika ustanoviteljice za preostanek mandata
- Sklep o imenovanju občinske volilne komisije

Občina Komen je morala v mesecu juliju 2017 iz javnih sredstev izplačati odškodnino dvanajstim članom AS Komen Divči Preserje

Občina Komen je v mesecu juliju 2017 izplačala dobrih 29.000 EUR kot odškodnino dvanajstim članom Agrarne skupnosti Komen Divči Preserje, saj naj ti ne bi mogli uporabljati zemljišč, ki so bila v postopku vračanja agrarni skupnosti. Gre za dokaj visok znesek javnih sredstev, za katerega občina ni imela zagotovljenih sredstev v proračunu, bilo pa je potrebno odškodnino izplačati v določenem roku na podlagi sodbe Okrajnega sodišča v Sežani.

Že konec leta 2012 je občina prejela s strani pooblaščenke (odvetnice iz Ljubljane) predlog za sklenitev izvensodnega dogovora. V predlogu je bilo pojasnjeno, da so člani AS Komen Divči Preserje pooblastili skupnega pooblaščenca g. Emila Švaro za predpravdna pogajanja v zadevi sklenitve izvensodnega dogovora oziroma poravnave za odškodnino zaradi nezmožnosti uporabe podržavljenih zemljišč. V predlogu je bila navedena tudi skupna višina odmere za nemožnost uporabe, ki naj bi na podlagi cenika zakupnin Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov, znašala 1.008.780,80 EUR. V tem znesku naj ne bi bile upoštevane zamudne obresti, ki naj bi se jim stranke celo bile pripravljene odpovedati v primeru sklenitve poravnave.

Takemu predlogu za sklenitev izvensodnega dogovora je občina oporekala iz več razlogov. Občina Komen kot enakopravna članica AS Komen Divči Preserje ni dala nobenega soglasja enemu izmed članov AS, da bi jo zastopal v postopkih proti sami sebi, prav tako občina v vsem času vračanja podržavljenega premoženja ni nikoli omejevala dostopa na zemljišča v postopku, kar bi utemeljevalo zahtevek za odškodnino zaradi nemožnosti uporabe. Sporen je bil tudi način izračuna in predlagan znesek odškodnine.

Leta 2013 je deset članov AS Komen Divči Preserje (pozneje sta se tožbi pridružila še dva člana) vložilo tožbo proti Občini Komen. Tožniki so navajali, da so zaradi nezmožnosti upora-

be zemljišč, ki so bile AS Komen vrnjene z odločbami iz leta 2010, upravičeni do odškodnine zaradi nezmožnosti uporabe zemljišč. Posamezni člani so od Občine Komen zahtevali odškodnino zaradi nezmožnosti uporabe zemljišč v skupni višini 157.300,44 EUR (oziroma 13.108,37 EUR na posameznega tožnika).

Sodišče je v postopku ugotovilo, da je bilo premoženje z odločbami iz leta 2010 vrnjeno 45 nekdanjim članom AS Komen Divči Preserje. Tožba je bila vložena na podlagi 72. člena Zakona o denacionalizaciji ter na stališču, ki izhaja iz sodne prakse, da lahko upravičenec na podlagi navedenega člena lahko uveljavlja korist, ki bi jo sam dosegel, če bi v naravi vrnjeno nepremičnino lahko uporabljal oziroma upravljal, pa jo glede na sprejeto zakonsko rešitev ob sami uveljavitvi ZDen še ni mogel. Odškodnina se določi za čas od uveljavitve TDen (7. december 1991) do vračila v naravi, t. j. do pravnomočnosti upravne odločbe. Sodišče je višino odškodnine ugotavljalo na podlagi hipotetične najemnine oziroma zakupnine, ki bi jo upravičenec lahko dosegel z oddajanjem nepremičnine v najem, za kar so bili v postopku imenovani sodni izvedenci – cenili kmetijske, gozdarske in gradbene stroke. Stroške izvedencev v višini 2.100 EUR so na podlagi sklepa sodišča morali plačati tožniki. Okrajno sodišče v Sežani je dne 10. aprila 2017 razsodilo, da je Občina Komen dolžna vsakemu od tožnikov plačati v roku 15 dni po 1.513,70 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi za čas od dneva 20. decembra 2012 do plačila ter pravdne stroške v višini 4.308,49 EUR. Višji tožbeni zahtevek je bil zavrnjen.

Občina Komen je v skladu s sodbo nakazala znesek v višini 29.258,24 EUR na fiduciarni račun odvetniške pisarne, ki je zastopala tožnike dne 10. julija 2017. V celotnem znesku je zajeta glavnica (18.164,40 EUR), izračun obresti na dan 10. julija 2017 (6.785,35 EUR) ter stroški v višini 4.308,49 EUR.

Občina Komen je v poteku sodbe stalno opozarjala na neupravičenost tožnikovih zahtevkov in na absurdnost zahtevane višine odškodnine. Tožniki so postavili zahtevek za plačilo odškodnine za zemljišča, katere so člani AS kot tudi ostali ves čas uporabljali. Občina Komen kot zavezanka za vračilo premoženja na podlagi odločb Upravne enote Sežana ni zadrževala vračila zemljišč agrarnim skupnostim, kot tudi ni imela vpliva na čas trajanja

denacionalizacijskega postopka. Ravno nasprotno – občina je v vsem času vodenja postopka za vračilo, ki je potekal na Upravni enoti Sežana, zgledno sodelovala s predstavniki AS Komen Divči Preserje ter tudi s takratnim skupnim pooblaščencom članov AS, g. Emilom Švara, ki je kasneje v tožbi proti Občini nastopil kot eden od dvanajstih tožnikov.

Občinska uprava

KAM in KAKO prijavljamo napake in okvare na javni razsvetljavi

Vzdrževanje javne razsvetljave na celotnem območju občine Komen od 1. januarja 2015 dalje enotno izvaja družba Javna razsvetljava, d. d., Ljubljana. Navedena družba je bila kot najugodnejša izbrana na javnem razpisu za podelitev koncesije za prenovo in vzdrževanje javne razsvetljave v občini Komen. Koncesija je podeljena za dobo 15 let. Javna razsvetljava, d. d., izvaja vzdrževanje javne razsvetljave tudi v sosednjih in bližnjih občinah (Miren-Kostanjevica, Sežana, Divača, Goriška Brda, Ilirska Bistrica), tako da se prijavljene napake in okvare praviloma odpravljajo sprotno.

Napake in okvare na javni razsvetljavi se lahko prijavlja na sledeče načine:

1. neprekinjeno 24 ur dnevno na telefonsko številko: 01 58 63 600
2. preko elektronske pošte na e-naslov: info@jr-lj.si
3. preko spletne strani oziroma povezave: <http://www.jrl.si/prijava-napak>

Ob prijavi je obvezno potrebno sporočiti naslednje podatke: občino (Komen), naselje (vas), lokacijo svetilke (bližnjo hišno št.), vrsta napake (npr.: ne gori, utripa, poškodovana, drugo). V kolikor se okvare in napaka prijavlja preko spletne strani oziro-

ma povezave, so vsi navedeni podatki že vključeni v prirejenem programu, v katerega se le klika in vnaša podatke v posamezna polja in zaključek prijave potrdi v polju POŠLIJ ter nato ponovno v polju POTRDI. Enostavna in praktična zadeva, saj vam na koncu tudi program potrdi sprejem prijave, samo prijavo napake oziroma okvare pa si lahko tudi natisnete za arhiv.

Prijave napak in okvar lahko prijavlja kdorkoli, torej predsednik VS ali člani vaškega odbora kakor tudi sami občani.

V kolikor pa še vedno prisegate na sporočanje napak oziroma okvar na javni razsvetljavi preko Občine Komen (zaposlenih v občinski upravi), vas prosimo, da nam ob prijavi prav tako obvezno sporočite vse zgoraj navedene oziroma potrebne podatke, da lahko napako oziroma okvaro nemoteno posredujemo koncesionarju. Na Občino Komen lahko napake in okvare na javni razsvetljavi prijavite na tel. 05 73 10 450 (sprejemna pisarna) ali na tel. 05 73 10 455 (Emil Grmek) ali na e-naslov: obcina@komen.si. Ob prijavi prosimo tudi za podatke o prijavitelju in kontaktne telefonske številke prijavitelja.

Emil Grmek
Občinska uprava

Obvestilo v zvezi s ponudbo v marketu Tuš v Komnu

V mesecu avgustu in septembru 2017 so se na občino obrnili občani v zvezi s ponudbo v marketu Tuš v Komnu. Ponudba naj bi se zmanjšala oziroma naj je za nekatere izdelke sploh ni bilo. Glede na to da je obstoječi Market Tuš trenutno edina trgovina s širšo ponudbo v naselju Komen ter da je za občane Komna pa tudi za občane iz drugih krajev občine ta trgovina bistvenega pomena, smo vprašanje v zvezi z dogajanjem v Marketu Tuš povprašali tudi samo podjetje.

Anja Marjetič, vodja korporativnega komuniciranja, nam je posredovala naslednji odgovor: »Letošnje poletje, ki ga je zazna-

movala gospodarska rast in posledično tudi večja potrošnja, kot tudi veliko večji turistični obisk, smo v Tušu, tudi v krajih na J in S Primorskem, občutili kot povečan obseg prodaje. Kljub hitremu ukrepanju pa smo, tudi zaradi letnih dopustov, potrebovali več časa, da smo se prilagodili novim razmeram. Dostave blaga in živil že potekajo nemoteno in odstopanj ni zaznati. Za nastalo situacijo se vsem našim dragim kupcem v trgovinah Tuš v Komnu iskreno opravičujemo.«

Občinska uprava

Spoštovani prostovoljni in poklicni gasilci, pripadniki Slovenske vojske, Zavod za gozdove Slovenije, Civilna zaščita Občine Komen ter vsi ostali, ki ste pomagali pri gašenju požara in odpravljanju posledic le-tega,

zahvaljujemo se Vam za sodelovanje pri gašenju velikega požara pri Komnu.

Z izjemno požrtvovalnostjo ste se izkazali v težkih razmerah pri reševanju ljudi in njihovega premoženja.

Za Vašo nesebično pomoč smo vam izredno hvaležni!

Marko Bandelli, mag. posl. ved
župan

ZAHVALA

Prebivalci naselja Jablanec se zahvaljujemo
PROSTOVOLJNEMU GASILSKEMU DRUŠTVU Komen
za **hitro, požrtvovalno in zahtevno**
intervencijo na POŽARU
6. 8. 2017 v naselju Jablanec pri Komnu.

**V prihodnosti vam želimo še veliko uspešnih
gasilskih akcij, poguma in medsebojnega
sodelovanja v društvu.**

**Z VELIKIM SPOŠTOVANJEM DO PROSTOVOLJNEGA
GASILSKEGA DELA vas prisrčno pozdravljamo.**

PREBIVALCI NASELJA JABLANEC
(družine Jablanšček, Pipan, Grmek, Vidmar, Zgonik)

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO KOMEN
KOMEN 96, 6223 KOMEN
Tel: +386 (0)5 76 607 90, GSM: 041/906-570
E-mail: gasilcikomen@gmail.com, www.pgdkomen.si

TRR: 10100-0034946379
Davčna št.: 52641180
Matična št: 5061962
Šifra dejavnosti: 84.250

ZAHVALA

**Iskrena hvala pri gašenju velikega požara pri Komnu 6. in 7. avgusta 2017,
vsem gasilcem in letalskim silam SV, ki so se odzvali klicu na pomoč**

in kljub neugodnim vremenskim razmeram in

zahtevnega kraškega terena požar hitro omejili in pogasili.

**Zahvala tudi vsem gasilskim enotam, ki so bile v pripravljenosti
za pomoč na Kras.**

**Hvala Občini Komen, županu Marku Bandelliju in podžupanu Valterju Ščuki,
ter CZ Občine Komen za korektno sodelovanje ter odličen suport pri intervenciji.**

**Hvala tudi vsem občankam in občanom občine Komen in ostalim, ki ste nam
donirali prostovoljne prispevke, ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali.**

**Prostovoljno gasilsko društvo Komen
Komen, 10. avgust 2017**

Požar pri Komnu 6. in 7. avgusta 2017, ki je ogrožal zaselek Jablanec in vas Rubije

Požar je nastal dne 6. avgusta 2017 približno ob 11:50 uri v bližini ceste Komen-Branik. Kraj, kjer je požar nastal, je bil pretežno poraščen z grmičevjem ruja, črnega gabra, jesena in visoko travo. Na posameznih mestih so bili manjši sestoji borovcev in listavcev. Na področju, kjer je nastal požar, je več gozdnih poti in požarnih presek, ki pa so bile nekatere, žal, neprevozne za večja gasilska vozila.

Zaradi dolgotrajne suše (zadnje obilnejše padavine so bile v juniju), velike izsušenosti tal ter rastlinja se je požar s pomočjo burje zelo hitro širil. Požar se je širil talno, vršno in na določenih mestih je prešel tudi v podtalni požar. Požar se je zaradi odprtega terena in burje hitro približeval zaselku Jablanec in vasi Rubije ter živini, ki se je pasla.

Po obvestilu ob 11:55 uri so prvi na kraj izvozili gasilci iz PGD Komen in poklicni gasilci ZGRS Sežana ter takoj sporočili, da gre za zelo velik požar in da nujno potrebujejo pomoč.

Takoj so bili aktivirani dodatni gasilci iz Kraške gasilske zveze iz PGD Štjak, Sežana, Lokev, Povir ter dodatni gasilci iz ZGRS Sežana. V rezervi se je pustilo gasilce PGD Senožeče, Divača in Materija. Na pomoč so prihajali tudi gasilci iz Gasilske zveze (GZ) Goriške, GZ Šempeter-Nova Gorica ter poklicni gasilci iz Nove Gorice.

Preko ReCO (Regijski center za obveščanje – 112) Postojna smo pričeli z aktivnostmi aktiviranja zračnih sil Slovenske vojske, večjega poveljniškega vozila za vodenje intervencij PV-2. Da gre za požar večjih razsežnosti, smo obvestili poveljnika in direktorja ZGRS Sežana, Zavod za gozdove OE Sežana, policijo, reševalce ter vse pristojne službe in posameznike. Aktivirana je bila tudi Civilna zaščita Občine Komen, ki je odlično skrbela in poskrbela za logistiko – prehrano in pijačo za vse gasilce. O požaru sta bila obveščena

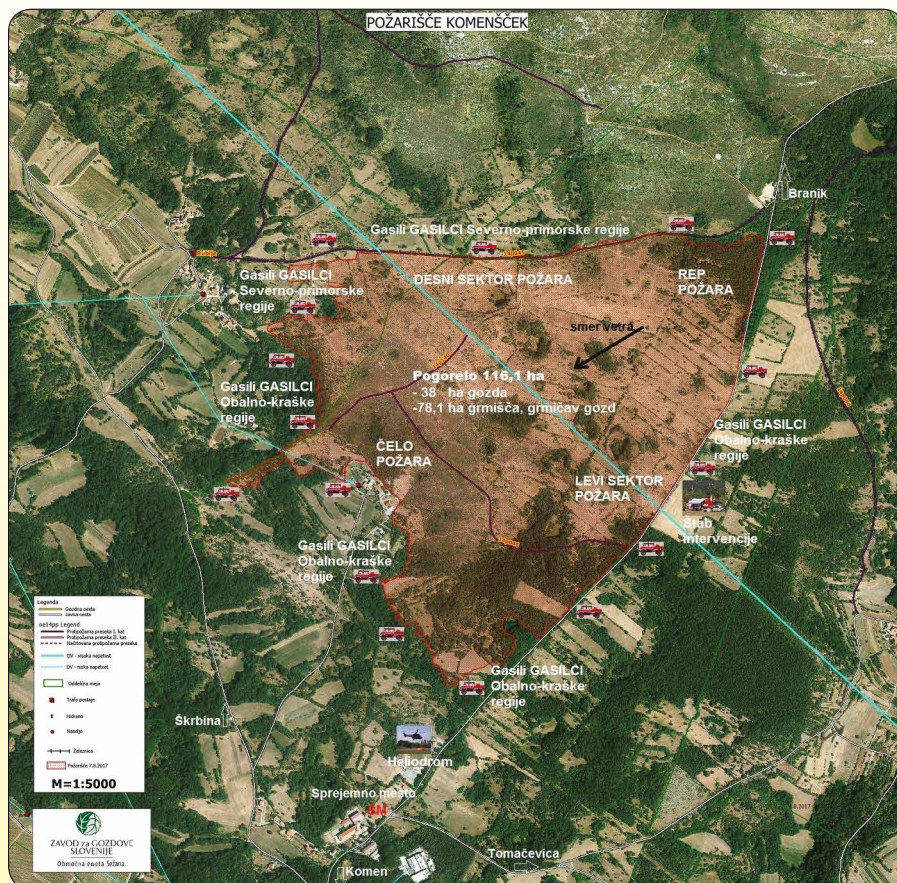

tudi župan in podžupan Občine Komen.

Vse enote, ki so prihajale, smo usmerjali v vas Jablanec in vas Rubije, da bi jih zaščitili pred požarom.

Prvi so v zaselek Jablanec, kjer je bilo najhuje, prispeli gasilci PGD Komen ter pričeli z aktivnostmi zaščite stanovanjskih hiš ter gospodarskih poslopij. Pričeli so tudi s sektorizacijo samega požara. Požar smo razdelili na tri dele, in sicer na čelo ter na desni in levi sektor požara. Sprejemno mesto za gasilske enote, ki so prihajale na požar, je bilo na parkirišču pri OŠ Komen. Požar na delu čela in levi sektor vključno z vasjo Rubije so gasili gasilci iz Severno primorske regije, drugi del čela z zaselkom Jablanec in desni sektor pa so gasili gasilci iz Obalno-kraške regije.

Na požarišče nas je poklical tudi poveljnik Civilne zaščite Repu-

blike Slovenije Srečko Šestan ter nas povprašal o stanju. Z njim smo se dogovorili o dodatnem helikopterju, letalu in aktivaciji državnega načrta ob večjih požarih v naravi.

Iz ReCO so nam sporočili, da bodo dva helikopterja in letalo prišli ob okoli 13.30 uri, ter da so vse službe in posamezniki obveščeni. Iz ZGRS Sežana smo zahtevali bazen za helikopterje in dodatno opremo za vodenje večjih intervencij. Heliudrom za helikopterje smo postavili na nogometnem igrišču v Komnu.

ReCO smo zaprosili za aktivacijo poklicnih gasilcev GRC Ajdovščina za potrebe gašenja z letalom na letališču v Ajdovščini, kjer je letalo pristajalo. Zaprosili smo tudi za večje cisterne z vodo za potrebe gašenja iz zraka, predvsem za helikopterje.

Ko smo zaščitili vas Rubije, zaselek Jablanec in živino pred požarom ter se je vzpostavil štab za vodenje večjih intervencij, smo pričeli požar na sektorjih aktivno gasiti.

Ob prihodu helikopterja smo si iz zraka ogledali požarišče ter določili aktivnosti letalskih sil. Na poti je bilo še letalo Pilatus in še en helikopter. Helikopter je pričel z delom, usmerjali smo ga iz štaba. V tem času je na požarišče prišel še en helikopter ter pričel z gašenjem.

Preko ReCO- smo zahtevali še pomoč gasilcev iz GZ Postojna, OGZ Koper in GZ Ajdovščina. Gasilce GZ Ajdovščina smo kasneje preklicali zaradi izboljšanja razmer na požarišču.

Zaradi vetra je na desnem sektorju (proti sv. Martinu in pobočju Šumke) prišlo do zelo nevarnega preskoka požara čez makadamsko cesto Rubije–Dolce, ki so ga zračne sile in gasilci uspešno pogasili. Prav tako je prišlo do manjšega preskoka požara čez glavno cesto Komen–Branik. Gasilske enote, ki so prihajale, smo razporejali po terenu po trenutnih potrebah.

Približno ob 19.00 uri je bil požar pod nadzorom. Vse enote so zalivale in čistile rob požarišča. Ob 20.00 uri so se gasilske eno-

te zamenjale s svežimi enotami iz Severno primorske regije, ki so ostale na gasilski straži do naslednjega dne, t. j. 7. avgusta 2017 do 8.00 ure.

Ob približno 21.30 nas je prešla manjša nevihta, ki je bila zelo dobrodošla, a je le za kratek čas namočila teren, saj je začela pihati močna burja, ki je teren preko noči sušila.

Ob 10.00 uri 7. avgusta 2017 smo tudi intervencijo zaključili in prešli na gasilsko stražo. Izvajali so jo tečajniki Gasilske zveze Slovenije, ki so bili na usposabljanju v Sežani, s pomočjo inštruktorjev GZS in gasilcev PGD Komen. Ker se ves dan na liniji požara ni pojavilo nobeno žarišče, smo ob 17.30 uri zaključili z gasilsko stražo in uradno zaključili intervencijo.

Zaradi hitre intervencije vseh služb, predvsem gasilcev, smo požar pravočasno in uspešno pogasili. Delo gasilcev je bilo požrtovalno, disciplinirano ter zelo naporno zaradi visokih zunanjih temperatur, gostega dima in sevanja požara. Na intervenciji so se zaradi vdihovanja dima in dehidracije lažje poškodovali trije gasilci, ki jih je prevzela reševalna služba. Gasilci so na intervenciji skupaj opravili 4.410 prostovoljnih delavnih ur.

Sodelujoči na intervenciji 6. in 7. avgust 2017:

489 gasilcev	Policisti
115 gasilskih vozil	Zavod za gozdove
2 helikopterja SV 1 letalo SV	Štab Civilne zaščite Občine Komen
2 reševalca 1 reševalno vozilo	

Sestava štaba:

vodja intervencije:	Marko Adamič	logistika:	CZ – Miloš Lozej
vodja operativnih sil:	Blaž Turk	levi sektor požara:	Matjaž Hribar
načrtovanje:	Andrej Bandelj	desni sektor požara:	Sebastijan Kozar
koordinacija sil v štabu:	Boris Budal	čelo požara:	Blaž Rogelja
koordinacija sil na terenu:	Peter Jerina	vodja helidroma:	Sandi Mislej
operaterji PV-2:	Dejan Jančar, Gregor Žerjal, Dimitri Dokič, Peter Pavkovič		

Vodja intervencije:
Marko Adamič

Gasilci PGD Komen znova uspešni na regijskem tekmovanju

V soboto, 27. maja 2017, je v Ilirski Bistrici potekalo regijsko tekmovanje Obalno-kraške regije (OKR). Tekmovanje je potekalo v dveh delih.

V dopoldanskem delu so se med seboj pomerile mladinske gasilske ekipe. Organizacijo mladinskega dela tekmovanja je prevzela Gasilska zveza Piran. V mladinskem delu tekmovanja so iz našega društva sodelovale tri ekipe, in sicer ekipa pionirjev, pionirk in mladincev.

Ekipe pionirjev in pionirk so tekmovali v disciplinah: vaja z vedrovko, štafeta s prenosom vode in razvrščanje. Ekipe mladincev in mladink so tekmovali v disciplinah: mokra vaja s hidrantom, teoretična testiranja in razvrščanje.

Ker je regijsko tekmovanje bilo organizirano le dva tedna za tekmovanjem Kraške gasilske zveze, so naše ekipe le še dodatno

utrdile svojo pripravljenost, kar se je izplačalo, saj so dosegle zelo dobre rezultate. Pionirska ekipa je dosegla 4. mesto, ekipa pionirk in ekipa mladincev pa 2. mesto. Pionirke in mladice so se s temi dosežki tudi uvrstili na državno tekmovanje.

V popoldanskem delu se je tekmovanje nadaljevalo z nastopi članskih in veteranskih ekip. Za organizacijo članskega dela tekmovanja je bila zadolžena Gasilska zveza Ilirska Bistrica. V tem delu tekmovanja so naše društvo zastopale štiri ekipe, ki so tekmovali v kategorijah starejši gasilci, članice A (do 30. let), člani B (nad 30. let) in člani A (do 30. let).

Starejši gasilci so tekmovali v disciplinah vaja s hidrantom in vaja raznoterosti. Preostale ekipe so se v svojih kategorijah pomerile v naslednjih vajah: taktična mokra vaja, teoretično testiranje in vaja iz razvrščanja.

Tudi v popoldanskem delu tekmovanja so naše ekipe dosegle rezultate, na katere smo lahko ponosni, in sicer:

- člani A 1. mesto,
- članice A 3. mesto,
- člani B 3. mesto,
- starejši gasilci 3. mesto.

Ekipa članov A je s tem rezultatom obranila naslov regijskih prvakov iz leta 2015 in se uvrstila na državno tekmovanje 2018.

Za vse uspehe in trud na tekmovanjih vsem našim ekipam iskreno čestitamo!

PGD Komen

3. Tabor gasilske mladine PGD Komen in PGD Štjak

Tretje leto zapored smo za naše najmlajše gasilce pripravili taborjenje, ki je potekalo 8. in 9. julija 2017 na Poljanah.

V soboto so se mentorji in otroci zbrali v dolini Raše, kjer so jim operativni gasilci PGD Štjak prikazali postopek gašenja avtomobila. Sledil je enourni pohod do tabora. Po osvežitvi in namestitvi so se otroci preizkusili v različnih gasilskih, zabavnih ter vodnih igrah. Po večerji je sledila osvežitev v bazenu, ki so ga pripravili mentorji. Ko se je zvečerilo, so si taborniki pripravili in prižgali taborne ognje, na katerih so pekli hrenovke.

V nedeljo so se zbudili, pojedli zajtrk, pospravili tabor ter se odpravili proti domu.

Taborjenja se je skupaj udeležilo 40 otrok.

Namen tabora je v prvi vrsti zabava in sprostitve gasilske mladine, hkrati pa tudi druženje in spoznavanje mladih gasilcev.

S taborjenjem smo mentorji PGD Komen zaključili delo z mladino in se prepustili poletnim počitnicam. Z našo mladino se

zopet srečamo v septembru.

Ob tej priložnosti bi rada čestitala PGD Štjak za odlično organizacijo tabora.

»NA POMOČ«

Predsednica Komisije za delo z mladino PGD Komen
Urša Trobec

Veterani NK Komen v Beogradu

Prvi junijski vikend smo se veterani NK Komen z nekaj igralskimi okrepitevami ter navijači odpravili na gostovanje k našim prijateljem iz NK Policačaj v Beograd odigrati prijateljsko tekmo. V petkovih jutranjih urah se je zasedba odpravila na pot proti Beogradu. Na Hrvaškem smo se zaustavili in okrepčali, saj je tudi naš šofer Radovan iz Brestovice – tudi on je bil pred nekaj leti nogometaš NK Komen, potreboval počitek. V poznih popoldanskih urah smo prispeli v Beograd in se nastanili v hotelu Srbija. Tam so nas pričakali naši gostitelji, ki so nas odpeljali najprej na večerjo v restavracijo s srbskimi specialitetami in nato na družabno srečanje v enega izmed beograjskih letnih vrtov ob reki Donavi. V soboto smo se prebudili v lepo sončno jutro in po zajtrku odšli na ogled stadiona FK Voždovac. Stadion je znan po tem da je postavljen na strehi nakupovalnega središča, lociranega v središču Beograda. Nedaleč stran se nahajata tudi kulturna stadiona FK Crvene Zvezde (Marakana) in FK Partizan. Pod vodstvom predstavnika kluba in spremstvu varnostnika smo si ogledali ce-

lotno infrastrukturo stadiona od slačilnic, sobe za ogrevanje in masaže, ekonomat do dostopov z dvigali iz podzemnih garaž in evakuacijskih poti. Kapaciteta stadiona je 7.000 gledalcev. Resnično vredno ogleda. Ker smo se na stadionu zadržali dobri dve uri, nam je zmanjkalo časa za ogled trdnjave Kalemegdan. Vsi smo se strinjali, da bomo ogled izvedli ob naslednjem obisku. Po kosilu v hotelu Srbija smo se odpeljali v Batajnico na tekmo. Po izrečeni dobrodošlici in izmenjavi simboličnih daril smo odigrali prijateljsko tekmo. Tekmo smo sicer izgubili z rezultatom 2 : 1, vendar je bolj kot rezultat pomembno tkanje novih vezi in prijateljstva.

Sledila je večerja in ogled finala UEFA lige prvakov na Adi Ciganliji. Po nedeljskem zajtrku smo krenili proti Komnu, kamor smo prispeli v večernih urah. Vse stroške potovanja so si udeleženci krili sami.

Besedilo in foto: Adrijan Spačal

Postani nogometaš – Mladinska šola nogometa Komen

Čas brezskrbnih počitnic je mimo in svoja vrata je odprla tudi Mladinska nogometna šola Komen. Letos se je vadba začela šele v zadnjem avgustovskem tednu zaradi gradnje prepotrebne namakalne sistema, ki se je nekoliko zavlekla zaradi pridobivanja ustreznih dovoljenj in soglasij. Gledano dolgoročno lahko pričakujemo, da bomo tudi v Komnu imeli kvalitetno igralno in vadbeno površino, na kateri vadijo naši otroci. Upamo, da bo tudi s to pridobitvijo nekoč naš klub postal Maribor šampion! Med počitnicami so naši trenerji opravili ustrezna dopolnilna strokovna izobraževanja, nekatera še vedno potekajo tako, da bodo nova znanja prenašali na naše otroke. V Mladinski šoli Komen se poleg druženja, sklepanja novih prijateljstev in igre otroci navajajo na zdravo športno življenje. Ob vsem tem se vzpostavljajo pogoji za nemoten telesni razvoj. Prav tako se razvijajo motorične sposobnosti, ki so potrebne za katerokoli športno panogo. Otroci se skozi

proces treninga in igre navajajo na disciplino, razvoj medsebojnih odnosov, delo v skupini in pridobijo vrednote, ki so prisotne tako v življenju ter športu nasploh.

Igra je osnovna metoda treninga, skozi njo otroke najlažje navajamo na žogo in šport. Zapomniti si velja naslednjo misel: »Povej mi in bom pozabil, pokaži mi in si bom zapomnil, vključi me in bom razumel.« V proces vadbe so vključeni otroci od 1. do 9. razreda osnovne šole.

Treningi vseh selekcij potekajo na nogometnem igrišču v

Komnu vsak ponedeljek, sredo in petek od 17.30 do 19.00. V zimskem času so treningi za prvi, drugi in tretji razred dvakrat tedensko v času podaljšanega bivanja, za starejše pa v poznih popoldanskih urah. Natančnejše informacije dobite ob vpisu ali na uvodnem sestanku. V primeru dovolj velikega interesa se vadba v zimskem času organizira tudi v Štanjelu

Vsa dodatna vprašanja lahko pošljete na e-mail mladi.nkko-men@gmail.com ali nas pokličete na telefonski številki 041 394 347 – Adrijan, 031 569 970 – Peter.

Besedilo in foto: Adrijan Spačal

Prireditve grajsko poletje Štanjel 2017

Tudi letos smo v Štanjelu popestrili poletje z Grajskimi večeri. Ob pomoči občine, sponzorjev, našega gostinca Sima Komela in seveda številnih marljivih članov našega društva smo za naše zvesto občinstvo pripravili štiri dogodke v mesecu juniju, tokrat ob petkovih večerih.

Grajske večere smo otvorili s koncertom Giannija Rijavca in njegovim godalnim kvartetom. Ob klavirju, violinah, svečah je bila to prava paša za vse romantične duše.

Naslednji dogodek je bila gledališka predstava, ki nas je zelo nasmejala. Komedija »Bejži zludej, baba gre« v izvedbi KŠD Šator Štorje – Kraški komedijanti in v režiji Bojana Podgorška te res ne more pustiti ravnodušnega.

Za občinski praznik smo pripeljali na grajsko dvorišče v Štanjel Vlada Kreslina, ki je priredil čudovit večer. Odlična popestritev koncerta je bil nastop otroškega pevskega zbora Podružnične šole Štanjel.

Zadnja predstava je pripadala Gledališkemu društvu Kontrada Kanal. Komedija Vaja zbora v režiji Petra Harla je bila zaradi slabega vremena odigrana v naši prenovljeni dvorani. Kdor je bil

tam, mu gotovo ni bilo žal.

Ambient na našem grajskem dvorišču je dokazano izjemen. Društvo biser Krasa Štanjel Vas tudi v naslednjem letu vabi na Grajske večere v vedno bolj živahen in prenovljen Štanjel. Verjamemo, da boste radi prišli.

Besedilo: ŠKUD Biser Krasa Štanjel

Počitniška zabava za otroke z Medobčinskim društvom prijateljev mladine Sežana

Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana je nevladna in neprofitna organizacija, ki organizira pristočasne dejavnosti za otroke in mladino na območju kraško-brkinske regije. Vsako leto v času počitnic omogoči otrokom različne vrste programov in letovanj tudi s pomočjo donatorskih sredstev, ki jih prejme s strani domačih podjetij, institucij in posameznikov, saj je vedno več takih otrok, katerim starši zaradi bolezni ali socialnih stisk ne morejo omogočiti, kar bi otrokom koristilo, zato člani MDPM poskušamo pomagati po najboljših močeh.

MDPM že vrsto let s pomočjo zagnanih prostovoljcev organizira za šolarje devetletke celodnevno počitniško varstvo v Sežani, ki se ga lahko udeležujejo otroci iz vseh krajev kraško-brkinske regije.

V krajih, kjer se prijavi premajhno število otrok za organizacijo celodnevnega varstva, pa otrokom organiziramo dopoldanske počitniške aktivnosti in delavnice.

Namen celodnevni počitniških aktivnosti je zvišanje kakovosti življenja otrok, mladostnikov in njihovih družin. Ker je počitniško varstvo brezplačno, je dostopno vsem otrokom, ne glede na finančno stanje njihovih staršev. Starši krijejo zgolj stroške toplega obroka v primeru, da je varstvo celodnevno, t. j. od 6.45 do 15.30. Primarna ciljna javnost vseh naših programov so otroci kraško-brkinskega območja. Posebno pozornost na MDPM posvečamo predvsem otrokom in mladostnikom, ki nimajo enakih možnosti kot vrstniki in so zaradi svoje drugačnosti bolj ranljivi od vrstnikov, to so otroci iz nižjega socialno-ekonomskega statusa, otroci s slabšo samopodobo, otroci z učnimi, vedenjskimi in drugimi težavami v odraščanju, otroci s posebnimi potrebami in otroci z zdravstvenimi težavami.

Če boste starši v času poletnih počitnic v bodoče potrebovali počitniško varstvo za svoje otroke, moramo strniti moči, zato vas prosimo, da nam po svojih močeh pomagate zbirati potrebna sredstva za povečanje števila dni varstva.

Naše društvo lahko krije stroške za organizacijo celodnevnega ali dopoldanskega varstva za omejeno število dni. Potrebe star-

šev po zagotavljanju varnega preživljanja prostega časa otrok pod ustreznim mentorstvom rastejo, posledično pa naraščajo tudi stroški programa varstva. S povečanjem dni varstva bi presegli finančne zmožnosti društva, zato lahko program terminsko podaljšamo le s pomočjo donatorskih sredstev.

Dobrodošla je prav vsaka donacija, več kot bomo zbrali, več brezskrbnih dni za otroke bomo zagotovili.

Prosimo vas, da za donatorstvo za omenjeno dejavnost zaprosite tudi v podjetjih in pri svojih delodajalcih.

Enako velja tudi za starše ostalih občin Krasa in Brkinov.

Počitniškega varstva se otroci Krasa in Brkinov lahko udeležijo v vseh občinah našega delovanja.

Sredstva za počitniško varstvo zbiramo celo leto na TRR našega društva št. 03179-10002015 z navedbo sklicne številke: 76054

Vsak prispeva, kolikor lahko!

Besedilo: Ana Pangos, sekretarka
Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana

Foto: arhiv društva

Doživeli smo pesniško zbirko domačinke Darinke Grmek - Štrukelj

V nedeljo, 18. junija 2017, je bil Čoten borjač v Kobjeglavi živ kot nekoč, saj je tu zrastle kar trinajst otrok, ki so kot ptički odleteli po svetu, se pa v rodno gnezdo radi vračajo. Tokrat se je vanj, za katerega skrbi ena izmed Čotnih deklet Alojzija – Lojzka Grmek je to, vrnila Darinka Grmek - Štrukelj. Naša gostiteljica je bila, saj nam je postregla s svojimi pesmimi. Sedeli smo na borjaču, ki ga krasijo mogočna murva in razkošen oreh, oleandri, vrtnice in živo rdeče gorečke. Vse to nam je lepšalo večer, na katerem smo doživeli Darinko Grmek - Štrukelj, Čotno, tokrat kot pesnico, upokojeno

zdravnico, ženo, mamo, nono. Njene pesmi, njen pesniški vrhunec, Gorečke z borjača, je njena prehojena pot, polna ljubezni do življenja, prežeta s Krasom, s spomini na otroštvo in na starša. Ne izogiba se resnici o minljivosti življenja, nasprotno, dopoveduje nam, da je to meja. Prepričuje nas, da mora vsak človek zvesto in odgovorno sprejeti razvojne korake svoje biti in da je tudi staranje lahko enako polno, dejavno in človeško toplo obdobje življenja. In tisto, kar nas je posebej prevzelo, ko nam je Darinka prebiral svoje pesmi in vmes odgovarjala na vprašanja izjemne moderatorke, tudi same pesnice in urednice, Ane Porenta, je bilo: »Jaz sem ljubezen živela in ne pisala.« To je bil Darinkin odgovor na Anino vprašanje, kako neki v zbirki ni ljubezenske lirike. Ja, Darinkin odgovor, ki sem vam ga želela posebej izpostaviti, me je navdahnul s spoznanjem: »Potrudimo se vsak na svoj način, da bomo ljubezen živeli, kajti papir prenese res vse, resnična ljubezen pa terja spoštovanje, upoštevanje drug drugega, poslušanje, strpnost in pogosto tudi žrtvovanje.« Z ljubeznijo so člani KUTD Kraški slavček Kobjeglava-Tupelče Darinki spletli srečanje z nami na borjaču gorečk, prave družinske ljubezni in ustvarjalne duhovnosti. Hvala vsem, še posebej Darinki, možu, ki je tudi prebral dve Darinkini pesmi, sinu Gregorju, ki je skupaj z izbranko Marijo Nabernik poskrbel za ilustracijo pesniške zbirke, pa Ani Porenta za

njeno tenkočutno vodenje večera. Hvala pa tudi pevkam ljudskih pesmi KD Karel Štrekelj Komen. Gospa Herta Sorta je tista neustavljiva vez med pevkami, seveda tudi sama pevka, ki zapisuje, raziskuje in brska po narodnem blagu, ga trga, pozabi in skrbi, da bi se tudi te pesmi pretakale kot kri iz roda v rod.

In za zaključek naj vam zaupam, da imajo tudi nekateri domači podjetniki mehko dušo. Tako je Rigo, d. o. o., Komen, s svojim

direktorjem Samom Godničem, segel po dveh Darinkinih prvenecih in se izkazal kot donator za ceno pesniških zbirk. Pa saj Kraševci pravimo: Zrno do zrna pogača, kamen na kamen palača. In uspešen podjetnik Samo to še kako dobro ve.

Besedilo: Ana Godnik

Foto: Ana Rojc

ZAHVALA

Dragi Kraševci!

Zelo me je razveselila vest, da je občina Komen podelila priznanje Društvu Kraški slavček Kobjeglava-Tupelče. Njihovo prizadevnost, delavnost in srčnost sem spoznala in doživela sredi junija letos, ko so pripravili predstavitev mojega pesniškega prvenca Gorečke z borjača.

Dogajalo se je na borjaču, ki je po zaslugi moje sestre Lojzke še vedno domač Čoten, zelo prijeten in topel prostor za druženje. Občutila sem veliko ljubezen, ki mi jo vrača moj Kras.

Društvu Kraški slaveč čestitam za priznanje in se jim hkrati toplo zahvaljujem.

Zahvaljujem se tudi vaši skupnosti Kobjeglava-Tupelče, pevkam KD Karel Štrekelj iz Komna in vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri pripravi enkratnega dogodka.

Hvala vsem obiskovalcem, ko so me s svojo prisotnostjo zelo razveselili.

Zahvaljujem se tudi gospodu Ivu Saksidi, ki je dogodek posnel in ga objavil na Youtubu.

*Pozdravlja vas rojakinja, za vedno Kraševka
Darinka Grmek - Štrukelj*

Fortuna na likovni koloniji Štanjel 2017

Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa »Vezi« je v kraški vasi Štanjel organiziralo že osemnajsto likovno kolonijo zapovrstjo, ki je potekala od 12. do 16. junija 2017. Gre za projekt, ki že vrsto let v idilični in slikoviti Štanjel privablja akademske slikarje in mentorje kot tudi amaterske slikarje ter osebe, ki za slikarsko orodje poprimajo zgolj v času trajanja kolonije. Osnovni namen projekta je ozaveščanje lokalnega okolja in širše javnosti o pomembnosti duševnega zdravja ter o programih, ki delujejo na tem področju v lokalnem okolju. Poleg tega likovna kolonija ponuja prostor za večanje socialne vključenosti oseb s težavami v duševnem zdravju in ustvarjanje enakih možnosti med nami. V Društvu »Vezi« verjamemo, da likovno ustvarjanje na človeka deluje terapevtsko – udeleženci se skozi kreiranje sprostijo, dovolijo si izraziti svoja notranja občutja in doživljanja, kar pa pri ustvarjalcih dviga samospoštovanje in samozavest. Skozi vsa leta opažamo, da ima projekt pozitiven vpliv. Tudi obiskovalci likovne kolonije povedo, da se v Štanjel radi vračajo, saj tu spoznavajo nove tehnike ustvarjanja, tkejo nove ali pa zgolj ohranjajo že spletene prijateljske vezi, za marsikoga pa kolonija pomeni pobeg iz vsakdanjika ter oddih od vsakdanjih skrbi. Ravno zaradi tega smo skušali le-

tošnje likovno kolonijo čim bolj sproščeno in prijateljsko obarvati. Poleg vsakoletnih tedenskih mentorjev – Eli Pehani Karba, Mateja Čerk ter Cveto Vidoviča – so likovno kolonijo soustvarjali še Andreja Peklar (ustvarjanje z voščenkami in tuši), Katja Krkoč (literarno-glasbena delavnica), Dejan Štemberger (ustvarjanje dežne palice) ter Slavica Biderman (ustvarjanje z akrili). Veseli pa smo, da so se nam tudi letos pri ustvarjanju pridružili: OŠ Komen – Podružnična šola Štanjel, Likovna sekcija Žarek, Društvo slikarjev amaterjev Tolmin, DDTC Barčica iz Kopra ter Šent iz Nove Gorice.

Likovno kolonijo Štanjel 2017 smo slavnostno zaključili s kulturno prireditvijo v petek, 16. junija 2017, na kateri sta nas s svojim glasbenim nastopom razvajala kitarist Martin Stojanoski ter mlada perspektivna solo pevka Nina Kosovel, na kitari pa jo je spremljal Egon Boštjančič. Petdnevno druženje smo zaključili s podelitvijo priznanj vsem udeležencem ter s tradicionalno otvoritvijo razstave nastalih likovnih del z naslovom Fortuna.

Besedilo: Andreja Colja
Foto: arhiv Društva »Vezi«

Letovanje Društva »Vezi«

Pa smo ga dočakali tudi mi – skupni poletni oddih. Tudi letos smo se člani Društva »Vezi« stanovalci stanovanjskih skupin in obiskovalci dnevnih centrov odpravili na letovanje v Fieso. Čeprav smo tam že večkrat letovali, so nas morje, prijazno osebje CŠOD Breženka in bližnji Piran zopet privabili k sebi.

V Fiesu smo prispeli 24. julija, okrog 11. ure dopoldan. Takrat bi najraje vsi kar odhiteli na prvo ohladitev v morje, vendar smo se morali najprej razporediti in namestiti v sobe, nato pa je sledilo kosilo. Po obvezni kavici, ki nam je zagotovila dodatno energijo, smo se odpravili na plažo, s katere pa nas je predčasno pregnal

močan veter in kasneje poletna nevihta. Prvega večera pa nismo nameravali zapraviti za posedanje po sobah, zato smo ob prvih znakih ponehanja nevihte

odhiteli ven. Odpravili smo se na sprehod ob obali do Pirana, kjer smo občudovali velikanske valove. V Piranu smo si privoščili sladoled in tako zaključili prvi dan letovanja.

Vsak naslednji dan je bil drugačen in po svoje zanimiv. Večino dneva smo prebili na plaži, nekateri v senci, drugi so se greli na soncu. Veliko časa smo preživeli v morju, kjer smo plavali, se potapljali in dobili priložnost spoznati podvodni svet svetlikajočih se meduz. Podučili smo se, da ta vrsta meduz ne opeče, tako je bilo raziskovanje še bolj zanimivo in igrivo. Prav tako smo si dneve krajšali z igranjem različnih družabnih iger ter v bližnjem kampu z igranjem odbojke, tudi drugih športnih aktivnosti nam ni manjkalo.

Zadnji dan, petek, 28. julija, se je nevzdržno bližal. Dopoldan smo spakirali ter poskrbeli, da smo za sabo pustili čiste sobe. Dan smo izkoristili še z enim odhodom na plažo, kjer smo skupaj preživeli še nekaj čudovitih uric. Utrujeni od sonca in morja, a hkrati zadovoljni s prelepim letovanjem, smo se odpravili na avtobus, ki nas je odpeljal proti domu.

Skupaj smo se odločili: drugo leto gremo spet na morje!

Besedilo: Ana Jelušič
Foto: Brane Malavašič

Košarkarski kamp Lošinj 2017 - znani tekmeči v državnem prvenstvu

Konec junija se je skupina otrok našega društva skupaj s trenerjem Primožem Čehom in nekaterimi starši udeležila poletnega košarkarskega kampa Lošinj 2017. Pod vodstvom organizatorja kampa, hrvaškega trenerja g. Tončinića iz KK Kastav, so v hladu borovcev pilili in pridobivali nove košarkarske prvine. Čeprav je bilo zaradi asfalnega igrišča kakšno koleno potolčeno in krvavo, kakšna brada odrgnjena, bolečine bližnjega srečanja z morskimi ježki, so se udeleženci kampa kljub vsemu domov vrnili živi in zdravi. Intenzivnost treningov je bila na visoki ravni, a tudi časa za kopanje, druženje in zabavo seveda ni zmanjkalo. Obisk mesta, izlet z ladjico, sodelovanje in zmaga na streetballu v mestu Lošinj, za starše pa večerno kramljanje ob vrčku piva (ali dveh), nočni ribolov, gurmanski užitki, skratka, oddih in dopust.

Izkušnja, ki jo naslednje leto velja ponoviti!

Potem, ko smo na podlagi dovolj velikega števila trenirajočih otrok v pretekli sezoni ugotovili, da lahko sestavimo ekipe letnikov 2001/2004 (U17) in 2005/2008 (U13), smo se odločili, da ekipe prijavimo v tekmovanja pod okriljem Košarkarske zveze Slovenije. Glede na izkušnost sta obe ekipe prijavljeni v 2. ligo tekmovanj, kar ambicij za prihodnost ne zmanjšuje.

Fantje in dekleta iz ekipe U13 se bodo v prvem delu državnega prvenstva pomerili z vrstniki iz KK Ajdovščina B, KK Tolmin in ŠD Žogica iz Divače.

Fante iz ekipe U17 pa čakajo nasprotniki iz KD Nova Gorica mladi, KK Ajdovščina ter KK Plama Pur iz Ilirske Bistrice.

V Mini pokalu Spar, kjer se igra na izpadanje, bo naša ekipa U13 v prvem kolu igrala proti vrstnikom iz KK Mesarija Prunk C iz Sežane. Obema ekipama želimo uspešne igre s poudarkom na pridobiva-

nju prepotrebnih izkušenj, pri katerih naj bo rezultat drugotnega pomena.

Ko danes z distanco gledamo nazaj, ugotavljamo, da smo pred letom dni z ustanovitvijo društva pravilno ocenili, da bi se na področju košarke ter športa nasploh z dobro organizacijo in strokovnim pristopom na Komenskem Krasu ter širše dalo doseči kvaliteten preskok, zato lahko z dobršno mero optimizma pričakujemo prihajajočo sezono.

Obenem vsa dekleta in fante, ki bi se v igranju košarke radi preizkusili, vabimo, da se šoli košarke ŠKD Kras pridružijo na treningih v Komnu, Štanjelu, Dornberku ali Braniku. Čaka vas veliko novega znanja, izzivov, pa tudi zabave! Se vidimo!

Besedilo: Rajko Kralj, Foto: Jaka Jančar

Burja

Ustanovitev Športne zveze Komen

S soglasnim pristopom in podpisom predstavnikov športnih društev v Občini Komen je bila

8. 8. 2017 na ustanovni seji ustanovljena Športna zveza Komen. K njeni ustanovitvi so s podpisi predstavnikov društev pristopili Plesno društvo Be Funky, ŠKD Hruševica, Balinarski klub Hrast Kobjeglava-Tupelče, ŠKUD Biser Krasa Štanjel, ŠKD Kras ter s sklepom upravnega odbora nogometaši iz NK Komen.

Namen njene ustanovitve gre iskati predvsem v želji, da s skupnim nastopom ter medsebojnim sodelovanjem šport in rekreacijo v občini Komen tako organizacijsko kot tudi materialno dvignemo na višjo raven. Stanje na tem področju je bilo namreč do sedaj največkrat prepuščeno kar »iznajdljivosti« posameznikov športnih društev samih in »dobri volji« občinskih struktur. Obenem ugotavljamo, da se kljub dolgo pričakovani izgradnji novega športnega igrišča v Štanjelu na področju športne infrastrukture v občini v zadnjem desetletju ni kaj dosti premaknilo, še več, mnogi športni objekti so že vidno dotrajani ali pa celo nevarni za športno udejstvovanje in kot taki neuporabni.

Z uveljavitvijo novega Zakona o športu (2017) se pomen športnih zvez, v kolikor te v lokalnem okolju obstajajo povečuje in jim obenem dodeljuje posebno funkcijo pri odločitvah glede športa in njegovega financiranja v lokalnem okolju. Nadalje, kot del Regijske pisarne OKS Nova Gorica in Olimpijskega komiteja Slovenije bo Športna zveza Komen v prihodnje lažje izrabila možnost črpanja sredstev s strani Fundacije za šport in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter obenem, kar je še pomembnejše, lahko aktivno sodelovala pri njihovih projektih. Naše načelo je, da sta šport in rekreacija in s tem povezan zdrav življenjski slog pogoj za dolgoročni razvoj neke skupnosti. Za postavitev dolgoročnih temeljev športa na lokalni ravni zato vsekakor velja poskusiti. Odprti smo tako za pobude kot tudi sodelovanja pri skupnih projektih, zato medse vabimo še preostala športna, rekreacijska društva v Občini Komen ter posameznike. V nadaljevanju pa malo več o naših aktivnostih v mesecu septembru.

BEACTIVE - EVROPSKI TEDEN ŠPORTA, 23.– 30. septembra 2017 je pobuda Evropske komisije za spodbujanje športa in telesne dejavnosti v Evropi. Letos bo organiziran tretjič in poglavitni cilj je spodbuditi najširši krog prebivalcev k redni telesni dejavnosti. Vloga nacionalnega koordinatorja v Sloveniji je bila zaupa-

na Olimpijskemu komiteju Slovenije. V Športni zvezi Komen smo k projektu aktivno pristopili in tako bomo v tednu športa izvedli ali sodelovali pri naslednjih športnih dogodkih.

Mini olimpijada – 26. 09. 2017, Športno igrišče Štanjel

Za naše najmlajše, otroke iz Vrtca Komen ter OŠ Komen, bomo v dopoldanskem času na športnem igrišču v Štanjelu izvedli Mini olimpijado s pravim olimpijskim protokolom: mimohod nastopajočih, dvig zastave, prižig bakle, zaobljuba, himna. Nato se bodo otroci pomerili v različnih športnih disciplinah, kot zaključek prireditve bo sledil še tek okoli šole. Poleg nas bodo pri organizaciji dogodka sodelovali Vrtec Komen, Osnovna šola Komen, Občina Komen, Regijska pisarna OKS Nova Gorica in seveda Olimpijski komitej Slovenije. Vse, ki boste tisti terek dopoldan prosti že zdaj vljudno vabimo, da pridete športno navijati za naše otroke. Verjamemo, da bo zanimivo, pa tudi zabavno!

Športne igre zaposlenih – 23. 09. 2017, Športni park Nova Gorica
Tekmovanje v petih olimpijskih športnih panogah: mali nogomet, košarka, odbojka, tenis in tek. Projekt je zasnovan kot tekmovalno ekipno sodelovanje zaposlenih v podjetjih, javnih ustanovah in drugih organizacijah. Njegov namen je spodbuditi poslovno javnost k športni dejavnosti ter preko športne aktivnosti in druženja krepiti vez med gospodarstvom in športom. V Športni zvezi Komen si prizadevamo, da bi na igrah sodelovali vsaj z eno ekipo zaposlenih iz naše občine.

Teden brezplačne vadbe v športnih društvih

V tednu BEACTIVE bo vsem občanom dana možnost brezplačne športne vadbe, ki jo izvajajo športna in rekreacijska društva v Občini Komen. Natančen seznam društev, ki bodo ponujala brezplačen teden vadbe, bo objavljen na facebook strani Športne zveze Komen ter drugih oglasnih mestih. Torej, izkoristite priložnost in udeležite se vadb, ki vam najbolj ustrezajo! Skratka, šport in rekreacija lahko tudi združujeta! Športna zveza Komen je tu in njen namen in delovanje sta jasno načrtana. Biti aktiven, tako v športu, kot tudi drugje!

Ustanovna seja Športne zveze Komen

Športni pozdrav
Športna zveza Komen

Naslov prvaka tokrat Gwrncem

Po lanskem nogometnem spektaklu, ki je privabil kar lepo število vaščanov, smo se S'čani v začetku junija že drugič zbrali na zelenici oziroma stadionu v Samčih in priredili še eno dobro tekmo. Vprašanje dneva je seveda bilo, ali bodo lanski naslov prvaka ubranili rumeno-zeleni Dwlnci, ki so dvakrat zatresli mrežo nasprotnikov, ali bodo lovoriko tokrat odnesli domov modro-beli Gwrnci. Po uri neverjetne borbenosti obeh ekip se je tekma končala z neodločenim rezultatom 1 : 1. Zato so o zmagi odločali prosti strelji. Ker so bili fantje tudi v tem boju izenačeni, so naposled igrali na izpadanje. Bolj uspešna je bila ekipa Gwrncov, ki je slavila s 5 : 4 ter domov odnesla pokal in pršut. Tudi sproščeno druženje po tekmi je minilo v športnem duhu. Ob odlični

hrani – Toščevih čevapčičih iz Štanjela, domačem pecivu in kapljici iz s'čanskih kleti –, smo si skupaj ogledali še finale Lige pravakov, ki se je isti večer odvijal v Cardiffu. Ja kakopak, tudi tam je vsak navijal za svoje ... In druženje se je zavleklo pozno v večer. Športnih dogodkov pa se bomo S'čani odslej ponosno veselili ob naši dragi Stari šuli. S pomočjo občinskega participatornega računa in velike zagnanosti delovnih vaščanov smo namreč tam dobili novo nogometno in košarkarsko igrišče. S tem pa odlično prizorišče tudi za druga druženja.

Besedilo in foto:
Turistično in športno društvo S'čanski puntarji

Potujoča knjižnica

Vaščani Lisjakov in Čipenj se veselimo vsakomesečnega obiska potujoče knjižnice. Prijazno nas sprejmeta ga. Hilarija in g. Igor, ki, tako se nam zdi, poznata bralni okus vsakega izmed nas obiskovalcev. Sta prijetna sogovornika in svetovalca. Hvala vsem, ki gladite knjigam pot do nas.

Besedilo: Vaščani Lisjakov in Čipenj
Foto: Klavdija Trobec

Srečanje motoristov na Volčjem Gradu

Volčjegrajsko Društvo Debela griža, društvo za ohranjanje etnološke, kulturne in naravne dediščine, deluje že od leta 2003. Preko različnih projektov skuša obuditi in utrjevati zavest domačinov o bogati dediščini vasi, njene okolice in Krasa nasploh. Pomemben cilj društva pa je med drugim tudi promovirati Volčji Grad in Kras med potencialnimi turisti.

Med člani društva je kar nekaj motoristov in ti se kot podsekcija Društva Debela griža že nekaj časa občasno srečujejo z motoristi, ki so člani Moto kluba Nauportus iz Vrhnik. Vrhniški motoristi so zelo aktivni, udeležujejo se številnih srečanj in enkrat letno izvedejo šolo varne vožnje. Letos jih je društvo uradno povabilo na Volčji Grad, kjer smo jim 17. junija v vaškem domu in

na Kržadi pripravili prijetno druženje, izmenjevali izkušnje in se dogovarjali o morebitni izvedbi motoristične šole varne vožnje v naslednjem letu na Volčjem Gradu. Na ogled so bili kar nekaj časa različni jekleni konjički, ki so bili paša za oči za vse obiskovalce, še posebej pa za mlajšo generacijo. Pridružilo se je tudi nekaj starodobnikov in stalni spremljevalec takih akcij gospod Boris Cotič iz Komna.

Po okrepčilu smo se vrhniški in volčjegrajski motoristi (bilo nas je več kot 30) podali na panoramsko vožnjo po Komenskem Krasu, med katero smo si ogledali vse pomembnejše kraje in njihove znamenitosti in na ta način je motoristična podsekcija Društva Debela griža izvedla eno boljših turističnih promocij

Komenskega Krasa, saj so Vrhničani navdušeni obljubljeni, da se bodo v naše kraje še večkrat vračali.

Brez sponzorjev dogodka vsekakor ne bi bilo mogoče izvesti. Ob tej priliki se promotor motorističnega srečanja in podpredsednik Društva Debela griža, gospod Damjan Pirec, lepo zahvaljuje vsem velikodušnim sponzorjem in donatorjem, ki so podprli dogodek, ti pa so: Občina Komen, Mizarstvo Makovec (Komen), Citroen-Avtohiša Štolfa (Tomačevica), Alfa Romeo Zega (Gorjansko), Rigo (Komen), Abram Albin, s. p. (Škrbina),

Mizarstvo Šiles (Tomačevica) in Tisk Frenk Čehovič.

Upamo, da bo motoristično srečanje z Moto klubom Nauportus iz Vrhnikke postal tradicionalni vsakoletni društveni dogodek na Volčjem Gradu in zato vabimo vse zainteresirane motoriste na Komenskem Krasu, da spremljate našo društveno spletno stran (<http://www.volcjugrad.com/>), naše Facebook objave (<https://www.facebook.com/Volcjugrad>) in oglase na oglasnih deskah ter se nam ob prihodnjem srečanju pridružite.

Besedilo in foto:
Društvo Debela Griža, Volčji Grad

Iz komenske knjižnice

Od Drobnihi sanj do Duhca Puhca

Prvi delovni torek v juniju se je v komenski knjižnici zaključila še ena sezona pravljčnih srečanj za najmlajše obiskovalce. Gostili smo lokalno ustvarjalko Vesno Benedetič, ki živi in ustvarja v Škrbini. Ilustratorica, sicer rojena v Gorici, ki je več časa živela na Tržaškem, si je v Škrbini ustvarila družino s prijaznim Senegalcem. Prav to večkulturnost kažejo tudi njene ilustracije, saj na njih najdemo rjavega medveda, ki se druži z afriškim rdečim vrabčkom, 'ramatou', ki je senegalski simbol sreče. Veliko srečo so imeli otroci, ki so obiskali zadnjo pravljčno urico v knjižnici. Po pravljici o morski zvezdi, ki je imela skoraj neuresničljive sanje, se je ilustratorica posvetila vsakemu otroku posebej in mu za darilo naslikala delček njenih drobnih sanj. Tak je namreč tudi naslov razstave izvirnih ilustracij avtorice, ki so bile na ogled v knjižnici do 7. julija.

Pravljčno kolo se bo zopet zavrtelo v tednu otroka, v začetku oktobra. Tudi takrat pripravljamo posebno presenečenje. Letošnji prvošolčki nam bodo predstavili svojo slikanico, ki so jo

ustvarjali zadnje leto v vrtcu. Skupaj z vzgojiteljicama Agato Masten in Branko Trobec je ob pripovedi otrok in ilustracijah Ane Zavadlav nastala slikanica z naslovom Duhec Puhec.

Besedilo:
Marija
Umek
Foto:
arhiv
knjižnice

S KNJIŽNICO V GLEDALIŠČE

Sodelovanje med zavodi je že zelo utečena praksa. Med počitnicami je Slovensko stalno gledališče povabilo k sodelovanju kulturne delavce v naši občini. Vabijo nas, da obiščemo nekaj predstav iz njihovega letošnjega abonmaja z organiziranim prevozom iz Komna. Izbrane so bile štiri predstave (naslovi predstav, cena in točni datumi bodo objavljeni naknadno), ki bi se odvijale od novembra do aprila. Prijave bomo zbirali v knjižnici na telefon 05 7668 580 ali na elektronski naslov knjiznica.komen@siol.net.

Vabljeni S knjižnico v gledališče!

Mi pa gremo ... V prvi razred? Neee, kar v vesolje!

Da je v vrtcu vedno živahno, verjetno vsi veste. Otroci se igrajo, kričijo, jokajo ... Širijo pa tudi svoja obzorja. Tako je v svojem zadnjem letu v vrtcu skupina Žabic raziskovala vesolje. Z vzgojiteljicama Agato Masten in Branko Trobec so se kar nekaj mesecev ukvarjali s tem brezmejnim področjem in vsak dan prihajali domov z novimi vprašanji za nas starše. Priznati moram, da sem kar večkrat ostala malo v zadregi, ker odgovora nisem poznala in mi je šestletni otrok razlagal podrobnosti o našem osončju. Prebrali so kar nekaj knjig, prihajali v knjižnico po novo in novo gradivo in istočasno izdelovali maketo našega osončja, ki je, ob drugih čudovitih izdelkih, krasila vrtec ob 40. obletnici. V septembru maketo gostimo v komenski knjižnici, kjer smo pripravili nagradno vprašanje za vse ljubitelje vesolja, zvezd in podobnih zadev. Ime nagrajenca bomo žrebali na prvi pravljčni uri v oktobru, ki bo prav tako nekaj posebnega: predstavili bomo slikanico, ki so jo prav tako pripravile Žabice iz vrtca. Pravljičica ima zelo zanimiv naslov: Duhec Puhec. Avtorji besedila so otroci, za ilustracije pa je poskrbela Ana Zavadlav.

Besedilo in foto: Marija Umek

Znamenja na zidovih – specifični del primorske zgodovine

Poletje so v Kosovelovi knjižnici izkoristili za raziskovalno delo in tako se je njena direktorica Magdalena Svetina Terčon v družbi svetovno priznanega zbiratelja vojaških eksponatov Srečka Rožeta iz muzeja Tabor iz Lokve odpravila po Krasu, da bi ob sežanskem občinskem prazniku nastala razstava z naslovom Znamenja na zidovih. Proti koncu raziskovanja se jima je pridružil še Matjaž Može in nastala je prečudovita razstava, ki predstavlja povojne grafite, ki so nastajali na Primorskem med letoma 1945 in 1947, ko je bil ta del Primorske pod zavezniško upravo. Razstava, ki so jo odprli konec avgusta v sežanski Kosovelovi knjižnici, zajema že zabrisane posnetke tistih, ki so nastali izključno na območju meja današnje sežanske občine. Razstavljeni so najbolje ohranjeni posnetki. Sporočilo razstave je v zgodbah o postavljanju meja v zahodni Sloveniji, ki je bila narejena na plečah Primorcev, je na odprtju poudarila sežanska podžupanja, dr. Ljubica Jelušič, ki je med drugim še dodala, da gre za specifičen

del primorske zgodovine. Na razstavi je skrito sporočilo, kaj vse so bili Primorci sposobni napisati na pročelja svojih hiš. Gre za politična sporočila, ki odražajo 20-letno trpljenje Primorcev pod fašistično Italijo in petletno 2. svetovno vojno ter željo po priključitvi k Jugoslaviji. Sicer pa so o razstavi, na kateri so med drugim tudi fotografije, ki so jih posneli oziroma posodili tudi David Terčon, sežanski slikar in raziskovalec zgodovine Janko Kastelic in Mira Sluga iz Dan pri Sežani, spregovorili vsi, vpeti v to zgodbo. Ko sta Svetina Terčonova in Rože hodila po kraških vaseh, sta se vračala v obdobje spominov, ko je naš narod trpel pod tujim jarmom in z oboroženim in političnim bojem izražal nezadovoljstvo proti okupatorju, predvsem po italijanski in kasneje pod fašistično zasedbi naših krajev, ko so hoteli s poitalijančevanjem in sankcijami izbrisati našo besedo, kulturo, jezik, sploh kar je bilo slovenskega. Vendar naš narod ni klonil. Ustanovila se je organizacija Borba, nato TIGR, boj proti nepravilni zasedbi naše-

ga ozemlja smo nadaljevali s propagandnimi in diverzantskimi akcijami, mladina pa v vrtcih in šolah ni hotela obleči uniforme fašistične mladine, sledile so fašistične sankcije, ki so tudi v mladini obrodile upor. Leta 1941 je bila ustanovljena Osvobodilna fronta.

»Najprej so zavedni Slovenci bili boj proti nemškemu in italijanskemu okupatorju, zato so pisali parole po zidovih: Dol z okupatorji, Fašizem je teror, Dol s fašisti, hlapci idr. ter seveda napise za osvoboditev izpod jarma kot so Živela OF, Živela KPJ in KPS, Živel Tito, Živel Kardelj, Dovolj je suženjstva ipd. Vse napise lahko vidite na originalni listini, ki je tukaj razstavljena. Po letu 1945 so Primorci spoznali, da so jih zavezniki opeharili in pisali gesla proti njim: Živel Tito, Nočemo ameriškega žita, Živela Federativna Jugoslavija idr. Nekatere napise je zbrisal zob časa, drugi so bili s preureditvijo hiš in naselij uničeni, pa vendar po 70. letih je še moč razbrati nekaj napisov. »Napisi so bili napisani z ladijsko barvo iz Trsta, tako da so v vlažnem vremenu bili lepše čitljivi,« je poudaril Rože, ki je zbral veliko povojnih napisov na kraških fasadah. Med njimi je tudi eden redkih napisov Tito, katerega posebnost je v tem, da je napisan na lesu nad vhodom oziroma kolono na domačiji na h.št. 80 v Dutovljah.

O napisih in naši zgodovini takoj po 2. sv. vojni do priključitve Primorske je spregovoril tudi pripadnik mlajše generacije Matjaž Može iz Križa pri Sežani, ki take napise fotografira že od leta 2005. Med drugim je poudaril, da je bilo v Coni A največ napisov, ki so sedaj težko berljivi in jih je zato tudi težko posneti. V tokratnem projektu pa so se osredotočili na napise in zapise na zidovih v naseljih sežanske občine. Da je že 70 let, odkar je anglo-ameriška uprava zapustila naše ozemlje, je opozoril tudi dr. Stanislav Renčelj, pisec številnih knjig in eden od pobudnikov

pred 10. leti izpeljane proslave ob 60-letnici slavloloka priključitve Primorske k Jugoslaviji v Sežani. Renčelj je predlagal, da se to zgodovino podpre še z diplomskimi deli tudi ob pomoči Inštituta za novejšo zgodovino.

Zbrano gradivo bodo še dopolnjevali, zato pozivajo zbiratelje in vse, ki imajo tovrstne posnetke s Krasa in Brkinov (torej vseh štirih kraško-brkinskih občin) kot tudi preostalega dela slovenske obale oziroma južne Primorske, da jim posredujejo v arhivsko zbirko v Kosovelovo knjižnico v Sežani..

Na odprtju razstave, ki se jo je udeležila tudi podpredsednica sežanske borčevske organizacije Neva Filipčič, so zapeli ljudske pesmi tudi člani skupine Štorsi kosi. Razstava pa bo na ogled do konca septembra.

Besedilo in foto: Olga Knez

Iz šolskih klopi

Slovo s kalono in rozarijem

15. junija 2017 je osnovnošolske klopi zapustila četica 11 mladenk in 13 mladeničev, ki sedaj že pridno drgnejo srednješolske klopi. Kot vsako leto so se priprave na valetu začele že septembra, ko so skupaj s starši in razredničarko Darjo Urh dorekli glavne smernice tega lepega in zagotovo nepozabnega dogodka. Tradicija veleva, da se na valeti zableše in tudi generacija 2002 se ji ni izneverila.

Pod budnim in profesionalnim vodstvom ga. Mateje Terčon so pripravili nekaj plesnih koreografij, ki so bile pisane na kožo mladih in prava paša za oči. Učenci so se nato zahvalili vsem zaposlenim in staršem za trud in potrpežljivo podporo v času obveznega šolanja.

Razredničarka jih je na pot odraslosti pospremila s tenkočutnim govorom, v imenu delavcev šole pa se je od njih poslovila ravnateljica in jim zaželela, da na nadaljnji življenjski poti zupajo vase, raziskujejo, ostanejo iskreni, pošteni, da sledijo svojim sanjam, delajo dobra dela in se veselijo novih zmag. Četudi ne vedo, kaj jih čaka, naj bodo drzni in predani, naj ne obupajo, naj spoštujejo sebe in druge ter ostanejo zaljubljeni v svoje življenje, saj je to ena izmed največjih popotnic za prihodnost.

V imenu Občine Komen se je od devetošolcev poslovil podžupan občine, g. Valter Ščuka, ki je nato skupaj z ravnateljico podelil knjižne nagrade vsem, ki so se v devetletnem šolanju z ucnim uspehom še posebej izkazali. Nagrado šole sta letos prejela Petja Spačal in Dominik Uršič, Jaki Levstku pa je bila nagrada župana Občine Komen slovesno podeljena na Slavnostni seji Občine Komen 23. junija 2017 v Štanjelu.

Po slovesni podelitvi spričeval, priznanj in nagrad je sledilo prijetno druženje v večnamenskem prostoru šole, kjer so za slavno-

stni banket poskrbele kuharice in čistilke.

Da je bilo slovo letošnje generacije devetošolcev res nepozabno, so učenci poskrbeli sredi junija, ko so pred šolo posadili grmičaste vrtnice, 14. junija pa postavili kalono in se tako pridružili množici predhodnih generacij, ki je podobno storila vsako leto pred njimi. Zanimivo bi bilo ugotoviti, od kdaj se ta edinstvena tradicija slovesa od osnovnošolskih klopi vleče v Komnu.

Nives Cek, ravnateljica OŠ Komen

Naša sliva

Tradicija v Osnovni šoli Komen je, da prvošolci na začetku šolskega leta skupaj s starši in učiteljico posadijo drevo. Tako smo tudi mi leta 2013 posadili slivo. Sliva je rasla, rasla in rasla. Letos, ko obiskujemo že 5. razred, je naša sliva obrodila lepe in velike slive. Bilo jih je kar osem. Ob njej smo se veselili in zadovoljni slikali ter pobrali čudovite plodove. Upamo, da bo sliva naslednja leta obrodila še več sliv in bomo lahko pripravili pravo pojedino.

Besedilo: **Veronika Buda, 5. a**

Foto: Vojko Franetič

Burjica

Zaključek šolskega leta in vožnja z vlakom od Štanjela do Sežane

Ob zaključku šolskega leta so se otroci starejše skupine – sovce, poslovili od strokovnih delavk vrtca in otrok z glasbeno obarvanim nastopom in ga zaključili z glasbeno zgodbo, ki so jo pripovedovali instrumenti.

Pred odhodom na počitnice je sovce čakalo še eno presenečenje. Razveselil jih je gospod Marjan Mržek s povabilom na vo-

žnjo z vlakom do Sežane. V petek, 23. junija, so malico pojedli zelo hitro in šli na železniško postajo. Tam je velika ura kazala čas do prihoda vlaka. Nestrpno so ga pričakali in ko je pripeljal na postajo, smo vstopili. Vožnjo jim je popestril tudi strojevodja, ki je dovolil, da si ogledamo njegov delovni prostor. V Sežani smo izstopili in se ohladili na klopci pod visokim drevesom. Po krajšem postanku, je vlak zapiskal in nas opozoril na odhod.

Ob prihodu v Štanjel smo vlaku pomahali v slovo, se zadovoljni in polni novih vtisov vračali v vrtec, kjer nas je čakal sladoled.

Za zanimivo izkušnjo hvala vsem, ki so nam vožnjo omogočili; gospodu Marjanu Mržku, Slovenskim železnicam in Optiki Tom iz Sežane.

Izjave otrok:

Na vlaku se je lepo voziti.

Vlak ima zelo velike stole za sedet.

Strojevodja ima cesarsko kabino.

Vlak tako hitro vozi, da trave kar letijo.

Ne vem, zakaj se vlak tolikokrat ustavi.

Besedilo: Marija Saksida

V objemu besed

Skupina Medvedki iz Vrtca Štanjel se je to šolsko leto obogatila z novim projektom.

Sodelovali smo v projektu V objemu besed, ki so ga omogočili: Univerza v Mariboru – Pedagoška in Filozofska fakulteta, Bralna značka, Zveza prijateljev mladine Slovenije in Ministrstvo za kulturo RS.

Družinska pismenost je temelj bralne pismenosti, slednja pa je nujni pogoj za delovanje v informacijski družbi. Družinska pismenost je medgeneracijska bralna dejavnost na vseh področjih otrokovega razvoja (jezik, umetnost, družba, narava, matematika, gibanje). Čas, preživet z otrokom ob knjigi, z branjem, pripovedovanjem in pogovarjanjem, je kvalitetno preživet čas. Najpomembnejše je, da se zavedamo, da z branjem raznolike otroške literature spodbujamo v otroku pozitiven odnos do branja knjig; hkrati pa je skupno branje prvi korak k trajnostnemu razvoju in postavljanju temeljev otrokovega življenjskega sloga.

V okviru projekta sva strokovni delavki od novembra do junija izvedli deset srečanj s starši in otroki v popoldanskem času. Na vsakem srečanju sva obravnavali drugo zvrst knjig; od leposlovnih, naravoslovnih do gibalnih zgodb. Po obravnavi knjige, slikanice pa so vedno sledile tudi delavnice, ki so se na knjigo navezovale. Tako smo delali poizkuse, izdelovali lutke, laterne, čestitke, bili pa smo tudi na obisku v komenski knjižnici. Na vsakem srečanju so otroci v dar prejeli tudi knjižno nagrado. Vzporedno s srečanji je v skupini potekala tudi **predšolska bralna značka**. Tako so na zadnjem srečanju v Sežani otroci iz rok pisateljice Anje Štefan prejeli tudi priznanje za sodelovanje v projektu. Ob tej priložnosti bi se še enkrat zahvalili vsem staršem, ki so si vzeli čas in so se redno udeleževali naših srečanj.

Besedilo in foto: Katarina Černigoj in Monika Turk

Z glasbo v poletje

Hura, poletje in počitnice so tu! Tudi otroci iz vrtca so se veselili, saj so pripovedovali, kam bodo šli v poletnem času. Kako smo poletje pričakali v vrtcu?

Prvi poletni dan jim je vzgojiteljica Marija Saksida povedala zgodbo Bobnarček in pesmico Sonce se smeje Janeza Bitenca. Poletna slika, ki je med zgodbo nastajala, ustvarjali so jo otroci,

krasi hodnik in jo lahko preoblikujejo kadarkoli.

Strokovne delavke se zavedamo, da je tudi poletje, ko se otroci izmenjujejo in jih je praviloma manj prisotnih v vrtcu, čas otrokovih priložnosti, sprostitve, zabave ... Zato smo v senčnem delu igrišča uredile glasbeni kotiček, v katerega smo postavile različne instrumente in zvočila iz še uporabnih odpadnih materialov.

Kotiček so dopolnjevali otroci z zvočili, ki so jih izdelali sami. V tem kotičku so uživali, se zabavali in raziskovali svet zvokov, igrali na zvočila in prepevali.

Na igrišču smo jim pripravile tudi čutno pot in jih spodbujale k občutenju, prepoznavanju, zaznavanju, spoznavanju različnih materialov in snovi, preko čutil. Bosi so hodili po kamenčkih, travi, pesku, zemlji, papirju, storžih, vodi. Ob takšnem učnem okolju

so se otroci soočili z različnimi situacijami sprejemanja in doživljanja okolja, spoznavanja novih materialov, izražanja svojih občutij, eksperimentiranja, predvidevanja, sklepanja, razmišljanja in spoznavanja novih pojmov.

Poleti se imamo v Vrtec Štanjel super in nam je lepo.

Besedilo: Marija Saksida

Skrb za ohranjanje naravne in kulturne dediščine v Vrtec Sežana

Ohranjanje naravne in kulturne dediščine je pomembna vrednota, ki ji v Vrtec Sežana zaposleni že vrsto let dajemo velik pomen. Prepoznavanje dediščine kot vrednost in vrednoto je predpogoj, da bodo otroci kot odrasli znali dediščino ceniti in spoštovati ter bodo s svojimi dejanji prispevali k njenemu varovanju in ohranjanju. V vrtec podajamo osnove prepoznavanja, spoznavanja, celostnega doživljanja, ohranjanja ter varovanja dediščine v odprtem učnem okolju in z vzpostavitvijo pozitivnega odnosa do nje.

V šolskem letu 2013/2014 smo se udeležili izobraževanja, ki ga je vodila Karin Lavin, v katerem smo se seznanjali z metodami občutenja, doživljanja, celostnega učenja in raziskovanja dediščine. Metode dela celostnega učenja, občutenja in raziskovanja dediščine so vzgojiteljice predstavile na strokovnih aktivnih in na Dnevih evropske kulturne dediščine v Povirju (30. septembra 2014).

Vrtec Sežana se je v šolskem letu 2014/2015 postal član oziroma partner v na novo ustanovljenem konzorciju Partnerstvo za ohranitev in popularizacijo kraške suhozidne gradnje, katerega namen je ohranitev in popularizacija kraške suhozidne gradnje. Vrtec Sežana je v okviru konzorcija sprejel odgovornost in postal član Delovne skupine za področje informiranja in ozaveščanja javnosti.

Projekt poteka v sodelovanju s Parkom Škocjanske jame.

V okviru projekta Kraški suhi zid: Lepota pokrajine in znanje prednikov za prihodnost je v šolskem letu 2015/2016 v sodelovanju s konzorcijem potekalo izobraževanje za strokovne delavke, v okviru katerega so vzgojiteljice osnovale vaje senzibilizacije, ki so jih predstavile 1. oktobra 2016 na vseslovenski prireditvi Dnevi evropske kulturne dediščine v Štanjelu. Z opisom vaj so vzgojiteljice obenem soustvarile brošuro z naslovom Suhi zidovi Krasi: celostno učenje iz dediščine, ki je prvi priročnik na temo senzibilizacije otrok za suhozidno gradnjo v Sloveniji.

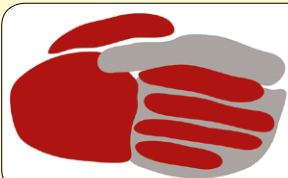

V šolskem letu 2016/2017 je Vrtec Sežana sodeloval pri etnološkem natečaju Zgodbe suhega zidu in kamna, v okviru katerega so otroci prisluhnili pripovedim odraslih in jih upodobili na risbica. Za aktivno sodelovanje so prejeli unikatno potiskane majice, ki so jih izdelali dijaki 3. letnika Šolskega centra Srečko Kosovel Sežana, smer aranžerski tehnik.

Naše vzgojiteljice so se z veseljem odzvale povabilu v okviru predstavitve konzorcija na Festivalu kamna v Pliskovici, 18. junija 2017, kjer so sodelovale z zelo dobro sprejeto delavnico Živali in rastline suhega zidu.

Rezultate našega dosedanjega dela, si lahko ogledate na spletni strani Vrta Sežana: <http://www.vrtec-sezana.si/projekti-in-druge-aktivnosti/partnerstvo-za-ohranitev-in-popularizacijo-kraške-suhozidne-gradnje>.

Besedilo: Anja Kristan
Foto: arhiv Vrta Sežana

**Partnerstvo kraške
suhozidne gradnje**

**Partenariato dell'edilizia
carsica in pietra a secco**

Gostje in gostovanja Pihalnega orkestra Komen

Začetek poletja je bil za člane Pihalnega orkestra Komen vse prej kot počitniški. V začetku junija sta nam v sklopu Festivala godbe po kraških vaseh iztekajoči šolski čas popestrila dva koncerta. Najprej sta v soboto, 3. junija 2017, na Malem Dolu nastopila Godba ljubljanskih veteranov in Šolski pihalni orkester Glasbene šole Sežana, podružnica Komen. Dva tedna za tem pa je v prenovljenem kulturnem domu v Štanjelu poleg našega orkestra nastopil orkester iz Cerknice.

Eden izmed najbolj pričakovanih koncertov, tudi s strani godbenikov, pa je potekal na sobotni večer, 10. junija 2017, v Gorjanskem s skupnim nastopom Pihalnega orkestra Komen in Rudija Bučarja. Najprej je pihalni orkester pod taktirko dirigenta Matije Tavčarja zaigral nekaj skladb sam. Ponovno so navdušili s skladbo Dajte, dajte s solistom na harmoniki Janom Novakom. Nato je na oder s kitaro prišel gost večera Rudi Bučar, kantavtor in poustvarjalec istrske glasbene kulturne dediščine. Predstavil je svojo novo skladbo z naslovom Tisti ljudje, zaigral pa je tudi zmagovalno skladbo Slovenske popevke 2014 z naslovom Ti. S hitrejšimi ritmi Šaltinke, Dajte, dajte in Sen znala jest je z orkestrom poslušalce popeljal na pravi istrski maraton. Po zaključku koncerta pa so za rock'n'roll vzdušje poskrbeli Jurij Egzi Čotar in skupini Krasix ter The T'Kap, ki ju sestavljajo tudi nekateri člani Pihalnega orkestra Komen.

Konec šolskega leta je med 23. in 25. junijem zaznamoval predvsem orkestrski maraton po Savinjski dolini. Začelo se je v sproščenem vzdušju pred fontano piva v Žalcu, kjer je prav takrat

potekala osrednja občinska proslava ob dnevu državnosti, na kateri sta nastopila Jure Ivanušič in Romana Krajncan, naš orkester pa je obiskovalce pri fontani piva Zeleno zlato pospremil v najdaljšo poletno noč.

Naslednjega dne so si godbeniki vzeli nekaj časa za ogled krajev v Savinjski dolini. Obiskali so domačo pivovarno Četina in kmetijo Rojnik. Nato so si ogledali še bližnjo jamo Pekel ter po kosilu odšli na ogled

rimске nekropole v Šempetru v Savinjski dolini. Tu je v kulturnem domu potekal drugi koncert turneje. Pihalni orkester Komen je tamkajšnje krajanе navdušil tako s skladbami domačih kot tudi tujih avtorjev.

Z obiskom Mozirskega gaja se je začel zadnji dan turneje. Tu je orkester odigral krajši sproščen program.

Savinjska dolina je Pihalni orkester Komen popolnoma navdušila in orkester je navdušil Savinjščane, da se bodo gotovo spet srečali. Velika zahvala pri realizaciji turneje gre Ireni Čede Terčon, ki se je iz teh krajev priženila na naš Kras.

Po zasluženem počitku v poletnih mesecih se orkester s svojim dirigentom Matijo Tavčarjem v godbeni dom ponovno vrača septembra, ko bo začel z vajami in novimi izzivi.

Besedilo: Ana Uršič

Foto: Nuša Švara, Ana Rojc in Ivan Uršič

Cominum kot gost nastopil na koncertu ob 25-letnici kraške pihalne godbe

Društvo Kraška pihalna godba iz Sežane, ki ga po ustanovitvi dobitnika zlatega prstana Zveze slovenskih godb prof. Leandra Pegana že od vsega začetka vodi neumorni dirigent Ivo Bašič, je v nedeljo, 2. julija, pripravilo jubilejni koncert z gosti ob 25-letnici svojega delovanja. Poln amfiteater Kosovelovega doma v Sežani

je nekaj več kot 50 godcem in 40 pevcem dveh odličnih zborov – Mešanega pevskega zbora Cominum iz Komna pod vodstvom prof. Ingrid Tavčar in Mešanega pevskega zbora Lipa iz Bazovice z zborovodkinjo, prof. Tamaro Ražem Lochatelli – namenil obilen aplavz za več kot uro in pol dolg program.

V prvem delu koncerta so se predstavili s tekmovalnim programom. Tako so zaigrali skladbo Divertimento Lorenza Posceduja, nato še skladba Rubus Adventure, ki so jo zaigrali v letošnjem tekmovalnem delu v Riva del Garda v Italiji, ko so v aprilu na mednarodnem tekmovalju osvojili odlično 5. mesto izmed 11 nastopajočih orkestrrov. Na prvem javnem nastopu sežanske godbe je prof. Leander Pegan, ki je pred dvema mesecema umrl, predal dirigentsko paličico Ivu Bašiču, ki uspešno vodi okrog 55-članski orkester. Orkester dosega vidna priznanja v Sloveniji in v tujini. S skladbo The way we were, kjer je kot solist nastopil Ivo Bašič, so se sežanski godbeniki spomnili maestra Pegana, ki je svoje srce in dušo posvetil glasbi, bil ustanovitelj sežanske godbe in številnih drugih orkestrrov ter je pustil neizmeren pečat na godbeniški sceni.

Glasbenikom so se v drugem delu pridružili še pevci obeh pevskih zborov. Mešani pevski zbor Lipa iz Bazovice poje v tej sestavi od leta 1996 pod vodstvom pedagoginje in pianistke, prof. Tamare Ražem Locatelli. Trudijo se nadaljevati pevsko tradicijo, ki je SKD Lipa v Bazovici zaupana že od leta 1899. V repertoarju zbora so slovenske narodne in umetne pesmi slovenskih skladateljev kot tudi skladbe iz svetovne zakladnice. Pevci so sodelovali na reviji Corovivo v letih 2003 in 2013 in na zborovskem festivalu v Hock Pustertal, nastopili v Sloveniji, Bocnu, Rimu, na Siciliji, Sardiniji, v Emiliji-Romanji, v baziliki v Ogleju in v drugih državah. Leta 2015 je zbor nastopil v sloviti areni v Veroni. V letu 2005 pa so izdali svojo prvo zgoščenko Pozdrav, v decembru 2016 pa drugo z naslovom Jubilej ob proslavljanju 20-letnice obnovitve delovanja zbora.

Bazovskim pevcem so se pridružili tudi pevci komenskega Cominuma. Za komenskim zborom je prav tako 19 let plodnega delovanja. Med pevci so se v teh letih stkale prijateljske vezi. Tudi oni nastopajo v lokalnem in regionalnem okolju, radi se odpravijo tudi izven meja svoje domovine. Večkrat so nastopili na državnih proslavah, sodelujejo z mnogimi zbori in orkestri. Večkrat so bili nagrajeni na bienalnem tekmovalju Sozvočje, kjer so tudi

prejeli posebno nagrado za najperspektivnejši zbor tekmovalja. V letu 2016 so se udeležili mednarodnega zborovskega tekmovanja Adria Cantat v Šibeniku, kjer so prejeli zlato priznanje.

Obe zborovodkinji sta učiteljici klavirja in poučujeta že vrsto let na sežanski glasbeni šoli, ki jo vodi direktor, prof. Ivo Bašič, ki opravlja tudi vlogo dirigenta Godbenega društva Prosek, katerega člani so priskočili na pomoč tudi ob tej priložnosti. »Z velikim veseljem smo prejeli povabilo dirigenta Iva Bašiča, da se jim skupaj s komenskimi pevci pridružujemo na koncertu v počastitev četrstoletja delovanja sežanske godbe. Ne zgodi se vsakemu zboru, da nastopa na zgodovinskem odru v Veroni, prav tako tudi ne, da sodeluje s pihalno godbo. Ob prepevanju smo začutili veliko energije in elana. Oba sestava se namreč dopolnjujeta in nadgrajujeta. Tako tudi rasteta. Tako smo z veličastnim koncertom zaključili letošnjo sezono in po poletnih dopustih pričenjamo polni navdih novo,« z veseljem pripoveduje Tamara Ražem Locatelli.

Ob nastopu obeh pevskih zborov iz Bazovice in Komna sta se predstavila še dva solista na klarinet Neža Jelušič in Aleksander Miklavac. Obiskovalci so na koncertu, ki ga je povezoval Teo Ukmar, prisluhnili nekaterim skladbam, ki jih je orkester prvič izvedel. To sta skladbi Ne čakaj na maj in venček dalmatinskih pesmi Oliverja Dragojevića z naslovom Skalinada, ki jo je priredil zamejski skladatelj Paatriq Quogiato. Tako so z dalmatinskim melosom številne obiskovalce zazibali v počitniške note in razpoloženje. Prav Skalinado so še enkrat ponovili in obiskovalcem še dodatno zaigrali skladbo Na Golici, ki navadno zaključuje repertoar prireditev.

Gre za prvi skupni nastop v sklopu treh koncertov, ki jih Kraška pihalna godba pripravlja v počastitev četrstoletnega jubileja. Predstavili so se še 3. septembra, prav tako v amfiteatru sežanskega kulturnega doma na večeru, na katerega so v goste povabili priznani slovenski ansambel Saše Avsenika. V decembru pa prirejajo tradicionalni božično-novoletnem koncert, kjer bodo tudi slavno podelili priznanja in nagrade najzaslužnejšim članom godbe.

Besedilo in foto: Olga Knez

EU kartica ugodnosti za invalide - EU Disability Card

Kaj je in komu je namenjena

Evropsko kartico ugodnosti za invalide – EU Disability Card bo Republika Slovenija izdajala na podlagi Projekta EU kartica ugodnosti za invalide. Kartica bo ponujala ugodnosti na področju transporta, kulture, turizma, športa in prostega časa. Do kartice bodo upravičene vse skupine invalidov, slepi in slabovidni, gluhi in naglušni, gluhoslepi, osebe s telesnimi okvarami, osebe z motnjami v duševnem razvoju in osebe z drugimi dolgotrajnimi okvarami zdravja. Slovenska nacionalna kartica bo poleg kartice ugodnosti tudi identifikacijska kartica. V državah članicah EU, ki so že pristopile k projektu, bodo slovensko kartico upoštevali na enak način kot kartice njihovih državljanov. Izgled kartice je določila Evropska komisija in je na sprednji strani enak za vse države, ki so in še bodo pristopile k projektu, drugo stran pa lahko oblikuje vsaka država po svoje.

O projektu

Namen projekta EU kartica ugodnosti za invalide je razširiti kartico na vse EU države članice. Projekt je pridobilo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) konec leta 2015, pričelo izvajati februarja leta 2016, dokončan pa naj bi bil predvidoma julija 2017. Nastal je na pobudo Evropske komisije, Slovenija pa je k projektu pristopila tudi zato, ker take kartice pri nas še ni. Na projekt se je prijavilo osem EU držav članic: Slovenija, Ciper, Finska, Belgija, Italija, Romunija, Estonija in Malta.

Cilj projekta je invalidom omogočiti enotnejšo obravnavo in specifične ugodnosti pri potovanju v druge države EU, še posebno ko gre za dostopnost prometa, turizma, kulture, športa in prostega časa ter s tem prispevati k uresničevanju Konvencije o pravicah invalidov, ki jo je Slovenija med prvimi ratificirala leta 2008, Akcijskega programa za invalide 2014–2021 in Evropske strategije o invalidnosti za obdobje 2010–2020. Tako kot bodo to lahko uporabljali slovenski invalidi v drugih državah članicah EU, bodo imeli naše ugodnosti možnost izkoristiti invalidi drugih EU držav članic v Sloveniji.

Pri projektu EU kartica ugodnosti za invalide Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti sodeluje skupaj s partnerjem Nacionalnim svetom invalidskih organizacij

Slovenije (NSIOS), ki je do 3. decembra 2016, mednarodnega dneva invalidov že pripravil spletno bazo komercialnih ugodnosti in mobilno aplikacijo komercialnih ugodnosti: <http://www.invalidska-kartica.si/>. V bazi so že navedene do sedaj ponujene komercialne ugodnosti za invalide iz vse Slovenije, po regijah. Uporabljati se bo lahko pričela po tem, ko bo projekt zaključen. Baza vsebuje poleg štirih ključnih sklopov: transport, kulturo, turizem ter šport in prosti čas tudi druge vrste komercialnih ugodnosti, ki jih želijo ponudniki ponuditi invalidom. Je interaktivna, kar pomeni, da se bodo komercialne ugodnosti lahko dodajale ali odvezemale glede na trenutne dejavnosti posameznih ponudnikov, ki bodo ponujali ugodnosti vsem invalidom, ne glede na to, iz katere EU države članice prihajajo. Bo dvojezična, saj mora biti dostopna tudi invalidom drugih EU držav članic.

Postopek pridobitve kartice

Predlagana sprememba Zakona o izenačevanju možnosti invalidov ter pravilnika, ki bo določila upravičence – vlagatelje in urejala postopek pridobitve kartice je v obravnavi v Državnem zboru in bo predvidoma sprejeta do konca izvajanja projekta, to je julija 2017. Sprememba predvideva, da bo kartico mogoče po juliju 2017 dvigniti na upravni enoti upravičenca – invalida. Ta bo moral predhodno predložiti ustrezen dokument in fotografijo in tako bo pridobil kartico, podobno kot pri evropski parkirni karti.

Večje vključevanje invalidov v družbo

Celoten projekt EU kartice ugodnosti za invalide poleg ugodnosti skrbi tudi za ozaveščanje in seznanjanje o invalidih, o njihovih zmožnostih, potrebah, željah, načinu življenja, predvsem pa o tem, da so invalidi ljudje, ki potujejo in se s tem osebno razvijajo kot vsi drugi. Zato je pozitiven učinek EU kartice ugodnosti za invalide zagotovo tudi večje vključevanje invalidov v družbo, ne le v domačo, temveč v družbo EU, s tem, da jim ponuja večje ugodnosti na potovanjih, tako doma kot v tujini.

Kontakt:

- MDDSZ za invalide: sasa.mlakar@gov.si
 - NSIOS za ponudnike komercialnih ugodnosti: info@nsios.si
- Spletne strani:
http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/invalidi_vzv/evropska_kartica_ugodnosti_za_invalide/
https://www.facebook.com/Evropska-kartica-ugodnosti-za-invalide-704407539694924/?ref=aymt_homepage_panel

Helena Cerkenik, Maša Metlika, Upravna enota Sežana

Drugi javni razpis garancij za mikro, mala in srednja podjetja v okviru regijske garancijske sheme v Obalno-kraški regiji (rgs)

Objava v Uradnem listu RS št. 35 z dne 7. julija 2017

IZVAJALEC: Regionalni razvojni center Koper, Ulica 15. maja 19, 6000 Koper

CILJ RAZPISA: RGS Obalno-kraške regije je namenjena olajšanju dostopa mikro, malim in srednje velikim podjetjem do kreditov, z zmanjšanjem bančnih zahtev za zavarovanje kreditov. Podjetniki lahko pridobijo garancije v višini od 50 % do 80 % odobrenega kredita s strani bank, ki so vključene v shemo RGS. Iz naslova podeljene garancije se izračuna državna pomoč po shemi de minimis.

UPRAVIČENCI: Razpis je namenjen gospodarskim subjektom, ki delujejo in vlagajo na območju občin statistične regije Obalno-kraška (upravičeno območje: Občina Ankaran, Občina Divača, Občina Hrpelje-Kozina, Občina Izola, Občina Komen, Mestna Občina Koper, Občina Piran in Občina Sežana). Na razpis se lahko prijavijo mikro, male in srednje velike gospodarske družbe, samostojni podjetniki, zadrage in socialna podjetja, ki imajo sedež podjetja ali njegov registriran del (poslovna enota) na upravičenem območju.

POGOJI:

upravičeni stroški so investicije in obratna sredstva, nastali od 1. januarja 2017 naprej, in sicer:

stroški materialnih investicij, ki pomenijo stroške nakupa strojev in opreme, nakupa zemljišč, stroške komunalnega in infrastrukturnega opremljanja zemljišč, stroški gradnje in/ali nakupa objekta,

stroški nematerialnih investicij, ki pomenijo prenos tehnologije

z nakupom patentov, licenc, blagovnih znamk, znanja ali nepatentiranega tehničnega znanja, stroški obratnih sredstev, stroški najema poslovnih prostorov in opreme,

stroški promocijskih aktivnosti, stroški zagona podjetja, stroški priprave in izdelave razvojne in investicijske dokumentacije ter študije in projektne dokumentacije za pripravo projektov gospodarske, turistične in podjetniške infrastrukture ter idejnih ali izvedbenih delov projektov širšega pomena, bruto plače novo zaposlenih v podjetju za največ 6 mesecev od 1. januarja 2017 naprej,

stroški pridobivanja intelektualnih pravic.

najnižji znesek kredita je 8.000 EUR, najvišji pa 500.000 EUR,

garancija znaša od 50 % do 80 % odobrenega kredita, obrestna mera in stroški odobritve, vodenja in ostali bančni stroški po sodelujočih bankah so v prilogi razpisa, doba vračanja je do 8 let z možnostjo moratorija 1 leto, vključeno v obdobje 8-ih let,

predmet prijavljenega projekta so lahko tudi obratni stroški do 100 %, vendar največ 200.000,00 EUR. V primeru, ko delež obratnih sredstev presega 60 % vseh upravičenih stroškov, se lahko kredit odobri za največ 3 leta z moratorijem največ 6 mesecev. V primeru, ko se vlagatelj prijavlja za garancijo za kredit v celoti za obratna sredstva, mora imeti podjetje sedež na upravičenem območju.

ROK ZA PRIJAVO: RAZPIS JE ODPRT DO PORABE SREDSTEV OZIROMA NAJPOZNEJE DO 16. MAJA 2018.

DODATNE INFORMACIJE:

Razpis je objavljen na spletni strani: <http://www.rrc-kp.si/sl/za-podjetnike/regijska-garancijska-shema-obalno-kraške-regije.html>

Dodatne informacije: Irena Cergol 05/66 37 583, e-naslov: irena.cergol@rrc-kp.si, info@rrc-kp.si

KLEPETALNICA – Skupaj dogovorimo več

Želja Obrtno-podjetniške zbornice Sežana je postati središče podjetništva ... pa ne samo to. Postala naj bi prostor za druženje in izmenjavo idej, mnenj, nasvetov ... prostor, kjer bi vsi podjetniki pridobili informacije z različnih področij. Želimo nuditi storitve, ki jih podjetniki potrebujejo pri vsakdanjem delu, reševanju svojih dilem, izzivov in drugih potreb, zato je prav, da поблиže spoznamo želje in potrebe vseh podjetnikov.

In prav to, kakšne so vaše želje, potrebe in kako vam zbornica lahko pomaga, želimo ugotoviti tudi s pomočjo druženja in klepetala.

Zato ste **vsako tretjo sredo v mesecu ob 18. uri** vabljeni v prostore OOO Sežana. Prvo srečanje bo namenjeno spoznavanju in predstavitvi udeležencev ter skupnemu načrtovanju nadaljnjih programov.

20. septembra ob 18. uri bomo zaklepetali v prvo uro Klepetalnice – Skupaj dogovorimo več! Vabljeni vsi, ki želite proaktivno sodelovati s svojim bogatim znanjem in izkušnjami.

Klepetalnica so namenjene skupnemu spremljanju dogajanj okoli nas, dogajanju na področju zakonodaje, zaposlovanja, davčnih obvez, kreditov v bankah, pa tudi o dobrem počutju, lepoti in zdravju bomo govorili.

Možnosti je veliko!

Namen Klepetalnic je torej mreženje obrtnikov in podjetnikov. V sproščenem klepetu bomo naprej obravnavali določeno strokov-

no tematiko, ki se veže na poslovno dejavnost s primeri iz prakse. Teme bodo zanimive in raznolike, saj bomo izmenjali poslovne informacije, poslovna, davčna, kadrovska, pravna tudi računovodska znanja ... navezovali poslovne stike in se povezovali. Vsak od udeležencev bo aktivno udeležen v razpravi s svojimi izkušnjami in vprašanji, zato verjamemo, da bo našel nekaj zase.

Srečanja izvajamo v okviru Programa za pospeševanje malega gospodarstva občin Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina in Komen.

INFORMACIJE: Klepetalnice so brezplačne. Kontaktna oseba je Klementina Križman, telefon: 05 620 28 50 ali klementina.krizman@ozs.si.

EKO

Eko novice – KSP, d. d., Sežana

Delna oprostitve plačila storitev ravnanja z odpadki za študente in dijake

Študentje in dijake, ki zaradi šolanja začasno bivate v kraju izven območja UE Sežana, lahko za del storitev ravnanja z odpadki uveljavite 50 % znižanje plačila storitev ravnanja z odpadki. To storite tako, da izpolnete prijavno-odjavni obrazec (objavljen na www.ksp-sezana.si), kot dokazila pa priložite veljavno potrdilo o šolanju in potrdilo o začasnem prebivališču. Ob tem bi radi spomnili vse, ki ste v preteklem šolskem letu že uveljavili to pravico, da nam dostavite potrdila za novo šolsko leto 2017/2018.

Ekološki otoki niso odlagališče kosovnih in nevarnih odpadkov. Ločevanje odpadkov nam gre že res dobro od rok, veliko se vas resnično trudi in upošteva navodila pravilnega ravnanja z odpadki. Tudi čistoča ekoloških otokov je odraz kulture nekega kraja, predvsem pa se v čistem in urejenem okolju dobro počutimo. Zato nas žalosti dejstvo, da nekateri 'ne zmorejo' odpadkov za seboj primerno pospraviti, kljub temu, da imajo možnost oddaje teh odpadkov v Zbirnem centru v Komnu. Kosovni in nevarni odpadki namreč ne sodijo na ekološki otok. Čiščenje teh odpadkov predstavlja dodatne stroške, predvsem pa taki odpadki niso lepa slika našega kraja.

Urnik oddaje kosovnih in nevarnih odpadkov v Zbirnem centru Komen:

torek 9.00—13.00

četrtek 14.00– 17.00

sobota 9.00– 13.00

nedelja in prazniki
zaprto.

Plastenke se rade stiskamo!

V poletnem času se je količina plastenk pijšč zelo povečala. Prazne plastenke pa tako pri vas doma kot v zabojniku na ekološkem otoku zavzamejo veliko prostora. Zato vas na-
prošamo, da plastenke pred odlaganjem stisnete. Najlaže to storite tako, da jim odstranite zamaške in jih pohodite. Stisnjene plastenke bodo zavzele manj prostora že pri vas doma, manjkrat jih boste morali odnesti na ekološki otok, zabojnik na ekološkem otoku pa se bo polnil počasneje. In veste še kaj? Tudi tetrapaki, kartonaste škatle in pločevinke se radi stiskajo!

Komunalno stanovanjsko podjetje, d. d., Sežana

60 let ksp d.d. sežana

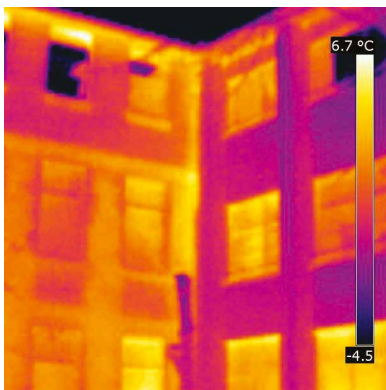
Kaj narediti, da vam denar ne bo uhajal skozi ovoj stavbe

Gospodinjstvo se znajde na pragu energetske revščine, ko si le s težavo privoščijo zadovoljitev osnovnih energetskih potreb (ogrevanje, električna energija in topla voda), oziroma ko za

energetske storitve porabi več kot 10 % svojih dohodkov. Ocene kažejo, da v Evropi pod pragom energetske revščine živi od 50 do 125 milijonov ljudi. V Sloveniji je po raziskavi Umarja ta-

kih gospodinjstev 30 %.

Kaj lahko naredimo, da zmanjšamo potrebo po energiji in s tem tudi strošek za energijo? Kot prvi ukrep se moramo varčno obnašati, šele nato pride na vrsto nameščanje varčnih sijalk, tesnil za okna, varčnih nastavkov za pipe in tuše itd. Sledjo investicije v boljšo izolacijo stavbe (glej spodnjo sliko), nova okna in nazadnje odločitev za učinkovitejši način ogrevanja, če je to mogoče. Navedene ukrepe velja izvajati v prej naštetem vrstnem redu, saj nam nič ne pomaga, da bivamo v toplotno dobro izolirani stavbi, če sami nismo varčni ter nepravilno prezračujemo in trošimo veliko dragocene energije.

Iz termografskega posnetka je razvidno večje »uhajanje toplote« skozi levo toplotno slabo izolirano fasado.

V nadaljevanju so podani ukrepi v toplotno izolacijo zunanega ovoja stavbe. Slednjega sestavljajo vsi tisti strukturni materiali in obloge, ki zaključujejo stavbo in ločujejo notranje prostore od zunanega okolja (fasada, okna in vrata, streha, tla). V spodnji tabeli so povzeti možni prihranki energije, višina investicije in povračilna doba za posamezen ukrep.

Opis ukrepa	Možen prihranek toplote	Investicija	Povračilna doba
Izolacija fasade (12 cm izolacije)	20 %–25 %	visoka	visoka
Izolacija strehe (20 cm izolacije)	do 11 %	odvisna od vrste strehe	odvisna od investicije
Izolacija stropa v kleti (6 cm)	do 6 %	srednja	srednja
Zamenjava starih oken z energijsko učinkovitimi (toplotna prehodnost 1,1 W/m ² K)	do 20 %	visoka	srednja
Tesnjenje oken	do 20 %	nizka	nizka
Senčila na južni strani zgradbe	do 20 %	srednja	visoka

Zgoraj opisani prihranki veljajo ob izvedbi samo enega ukrepa. Ob izvedbi več ukrepov je potrebno upoštevati medsebojne učinke, tako lahko celovita prenova ovojne stavbe doseže okrog 50 % prihranka toplotne energije. Seveda na dosežen delež prihrankov vpliva več vidikov: tehničen potencial na določenem objektu, načrtovanje, izbira materialov, izvedba in seveda tudi uporabnik sam, ki lahko z varčnim ravnanjem veliko prihrani pri rabi energije.

Za navedene in podobne ukrepe lahko pri Ekoskladu pridobite nepovratna sredstva ali kredit z nižjo obrestno mero. Višina nepovratnih sredstev za posamezen ukrep ter zahteve razpisov so objavljeni na spletni strani www.ekosklad.si.

Ukrep sanacije ovojne stavbe je prav gotovo smiselni, sploh za nekoliko starejše objekte, ki nimajo dodatne toplotne izolacije. Na dolgi rok se investicija poplača tako v obliki prihranjene energije, kot tudi denarja in nenazadnje večjega bivalnega udobja. Ustvarjamo obnovljivo prihodnost!

Bogatstvo čustev

Taša Cucek, magistrica zakonskih in družinskih študij, specializantka zakonske in družinske terapije, relacijskega družinskega modela na Teološki fakulteti v Ljubljani in stažistka na Družinskem centru Sveta Gora in v zasebni praksi v Sežani. Foto: Polona Makovec.

V enajstem prispevku bomo razmišljali o mladih in odnosih. O tem, kako je pomembno graditi odnos na začetku in tako ustvariti trdne temelje za prihodnost.

Mladi in odnosi!

Vloženo delo/trud na začetku odnosa prinese zadovoljstvo in trden odnos kasneje.

Preventiva v odnosih. Mogoče se čudno sliši, toda a ni tako kot za zdravje dobro narediti preventivo tudi na področju odnosov in duševnega zdravja?

Moje mnenje je absolutno DA. Odnosi so ravno tako pomembni,

če ne še bolj kot vse drugo, kar imamo ali pa si želimo v življenju. Zakaj mu ne bi posvečali več časa kot pa mu sedaj?

Seveda vem, da je odnos na začetku lahko zelo prijeten in zadovoljujoč, za kar poskrbi zaljubljenost. Toda, kaj pa potem, ko to mine?

Ko se pravi odnos pravzaprav začne in tančica idealnosti pade in se prvič zares vidimo take, kot smo, tudi z napakami in motečimi navadami?

Kaj storiti in kako vstopati v odnose, da bomo pripravljeni tudi na obdobje po, medenih tednih?

Spoznati sebe je prvi in zelo pomemben korak. Le z dobrim poznavanjem sebe in vzpostavljeno skrbjo zase lahko v polnosti srečamo osebo, s katero smo v odnosih.

V odnos namreč nikoli ne pridemo sami. Z nami so tudi naša primarna družina, razširjena družina, lahko tudi več generacij. To

pomeni, da z nami pridejo vsi družinski vzorci, navade in prepričanja, ki so preko več let bili predani na nas. Sedaj pa, opremljeni z vsemi temi informacijami, vstopamo v partnerski odnos.

V (nov) odnos nesemo:

- moškim ni dobro zaupati,
- odgovoren sem za svojo primarno družino in se tako pogosto vračam domov ali pa kar ostanem doma,
- odnos je naporen in prinaša veliko razočaranj,
- kronični konflikti med zakoncema so nekaj vsakdanjega,
- ko mi nekaj ni vredno, se s partnerjem skregam in imava, tihe tedne,
- in še bi lahko naštevali.

Na zavesten način v odnos vstopamo na naslednje načine:

- delo na sebi, da vemo, kdo smo in kaj v odnos prinašamo,
- zdrave meje v odnosu, o družini partnerja ne govorim grdo, vem, da mora vsak od naju sam urediti odnose s svojo družino,
- da se za odnos odločimo,
- smo čustveno opremljeni,
- v konfliktu lahko poskrbimo zase in tako zagotovimo mirno in ljubečo komunikacijo ...
- vemo, da je ok v stiski poiskati pomoč,
- da se odnos razvija in korenito spremeni, ko v partnerski odnos vstopi otrok.

Ste se kdaj vprašali?

- Kdo sem?
- Od kod prihajam? Tukaj je mišljena vaša primarna družina.
- Kaj nosim s seboj?
- Kaj pomenijo moje reakcije in zakaj se mi nekaj v življenju stalno ponavlja?

Za lažje razumevanje vam bom navedla primer.

V odnosu vstopamo lahko na različne načine. Sari se je tako po-

navljalo, da je sstopala v odnose, ki so vedno trajali 6 let. Ko je zveza dosegla to številko, je zvezo končala in se podala v novo. Tako se je njeno življenje vrtelo in prehajalo iz ene zveze v drugo. Vse je lepo potekalo, dokler se v njej ni začela nabirati napetost in tesnoba in v odnosu ni več mogla zdržati. Dokler nekega dne tega ni več zadržala in se je odločila poiskati pomoč pri terapevtki. Skozi pogovor in proces terapije sta prišli do tega, da je Saro oče zapustil, ko je bila stara 6 let. Njeno telo si je zapomnilo in vtisnilo ta spomin, to izkušnjo v njeno psihično strukturo in se je ponavljalo tako dolgo, dokler ni Sara s tem nekaj naredila. Na ta način se je v njej vedno znova preigravalo čutenje zapuščeniosti, osamljenosti in nemoči. A v svojih partnerskih zvezah, se je pred tem zaščitila tako, da je postala ona tista, ki je odhajala iz odnosov.

Ozaveščanje našega notranjega sveta nam pomaga, da v odnosu začnemo vstopati na zdrav in zavesten način. Rada bi poudarila, da je samoraziskovanje in spoznavanje sebe proces in tako traja celo življenje. Telo pove, kdaj je pripravljeno na ta korak. Začnite posvečati pozornost svojemu telesu in temu, kar vam želi sporočiti.

Napovednik:

27. septembra 2017 bo v Komnu (lokacija objavljena kasneje) prvo srečanje skupine za Zavestno starševstvo, kjer bomo govorili o čustvih, telesnih senzacijah in na konkretnih primerih osvetljevali, kako k vzgoji pristopiti, da bo dobra tako za vas, dragi starši, kot tudi za vaše otroke.

Prijave na mail: tukajsem.zate@gmail.com, pohitite, mesta so omejena.

20. oktobra 2017 delavnica – Risanje dreves in pomen čustev. Ugotavljali bomo povezavo med risbo in našimi čustvi ter tako odkrili nove informacije o sebi, ki nam bodo pomagale na potovanju skozi odnose v našem življenju. Potrebne prijave. Lokacija: Sežana.

Vprašanja lahko pošljete na email: tukajsem.zate@gmail.com ali pa preko spletne strani www.psihoterapijatas.com. Odgovori ali pa tema bodo obravnavani v naslednjem članku. Oseba bo ostala anonimna.

Želim vam vse dobro in obilo pristnih trenutkov, preživetih v družbi ljudi, ki vam veliko pomenijo.

Kar burja prinese

4. Festival kamna

Festival kamna – festival, posvečen kraškemu kamnu in kamnoseštvi, se je letos že četrto leto zapored odvijal v Pliskovici, in sicer od 16. do 18. junija.

Osrednji dogodek festivala je bilo tekmovanje mladih kamnosekov, starih od 18 do 25 let, ki so se pomerili v predizboru evropskega tekmovanja za EuroSkills. Tekmovanje poteka pod okriljem Sekcije cementinarjev, kamnosekov in teracerjev pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, v sodelovanju z RD Pliska, Mladinskim hotelom Pliskovica, Srednjo gradbeno, geodetsko in okoljevarstveno šolo Ljubljana in Višjo strokovno šolo Šolskega centra Srečka Kosovega Sežana.

Izdelke, ki jih je šest mladih tekmovalcev, po predhodno pripravljenih načrtih, izdelalo v 18 urah, je pod burnim očesom profesorice Maje Capuder in profesorja Antona Marna ocenjevala strokovna komisija. In kot je povedal predsednik strokovne komisije, je imela letos le-ta zelo težko delo, saj je bilo vseh šest tekmovalcev izredno enakovrednih, njihovi končni izdelki pa izdelani brezhibno in zelo natančno.

Poleg najboljših treh – ti se bodo udeležili finalnega izbora v poklicnih spretnostih na državni ravni, Olimpijadi poklicev – Tilen Meglič (1. mesto), Jaka Modic (2. mesto) in Rok Vidmar (3. mesto), so tekmovali še Tom Winkler, Aljaž Arko in Klemen Žiberna.

Državni prvak bo zastopal slovenske barve na mednarodnem tekmovanju EuroSkills, ki bo potekalo v mesecu septembru 2018 v Budimpešti. V kategoriji kamnosekov je Slovenija sodelovala dvakrat, leta 2014 in 2016 ter obakrat osvojila srebro. Tudi letos so lokalni kamnoseki in podjetja (Marmor Sežana, d. d., Kamnoseštvo Tavčar, d. o. o., Kamnoseštvo Bele, Simon Bele, s. p., Leon Mahnič, s. p., Gulič Mitja, s. p., Jernej Bortolato, s. p., Mervic Andreja, s. p., Kajzer Marmi, MEDUZZA, Primož Erjavec s. p.), ki s svojim delom ohranjajo pomembno kraško obrt, na ogled postavili svoje mojstrovine, številni gostinski ponudniki po Krasu pa v tem času na svoje mize 'kamnoseške' jedi. Kamen, osnovni gradbeni material, ki je nekoč Kraševcu zagotavljal pretežno zaščito, danes ponovno pridobiva na vrednosti in to ne samo na osnovni, funkcijski, temveč tudi na umetnostni funkciji, saj obrise dediščine prepleta z odtenki sodobne umetnosti. Festival pa je tudi dobra točka za promocijo in za spoznavanje dogajanja na trgu, je pojasnila Nika Tavčar iz Kamnoseštva Tavčar iz Povirja: »V Pliskovici mi je všeč, ker je tu res lepo vzdušje, zanimivo pa je, da lahko res vidiš, kaj tudi drugi počnejo.« Predsednik OOO Sežana in aktiven kamnosek Jernej Bortolato pa prepričljivo dodaja: »Kamnoseki moramo stopiti skupaj zaradi tržišča. Podpirati moramo lokalni material in produkte. Poleg tega pa se večkrat povezati z oblikovalci iz sežanske višje strokovne

šole, od koder prihaja super kader in na katerega bi se morali pogostejše obračati za ideje.« Prav tako navdušenja nad mladimi udeleženci nista mogla skriti ne predsednik OZS Branko Meh ne direktor centra RS za poklicno izobraževanje Elido Bandelj, ki sta soglasno podprla delo mladih upov.

Besedilo: Klementina Križman

Foto: arhiv OOO Sežana

70 let Kmetijske zadruge Vinakras

Sežanska Kmetijska zadruga Vinakras, ki je s približno en milijon litri vina največja pridelovalka terana na svetu, je v petek, 30. junija, obeležila 70-letnico svojega delovanja s slavnostno sejo, ki sta jo sklicala predsednik zadruge Egon Rebec in direktor Marjan Colja, udeležil pa se je tudi kmetijski minister Dejan Židan. Zvečer pa je na sejmišču Lipov list (v neposredni bližini zadruge) v Sežani potekal dobrodelni koncert z glasbeno skupino Modrijani. Pri organizaciji dobrodelne prireditve, ki se je pričela ob 20. uri, je sodelovalo tudi sežansko Medobčinsko društvo prijateljev mladine. Zbrana sredstva (vstopnina je bila simbolična in je znašala 5 evrov, možno pa je bilo prispevati še prostovoljne prispevke) so namenili v dobrodelne namene, in sicer za letovanje otrok s celotnega območja delovanja sežanske zadruge Vinakras (občin Hrpelje-Kozina, Divača, Sežana, Komen, Miren-Kostanjevica in Vipava).

Prvi zametki sežanske zadruge segajo v leto 1861, ko je bila v Sežani zgrajena velika velbana klet iz klesanega kamna za potrebe

furmanskega gostinstva. Skozi dolgoletno delovanje je bila najpomembnejša skrb pridelava vrhunskih vin s Kraške planote. V februarju 1946 je bila ustanovljena Kmetijsko-obdelovana zadruga Sežana. Za uradno letnico ustanovitve pa ima zadruga, ki sedaj šteje 236 članov in 47 zaposlenih, leto 1947, ko je bil Okrajni magazin eno prvih podjetij na Sežanskem, ki je kasneje postal Preiskrba Sežana in v tem času je delovala Okrajna zveza kmetijskih zadrug. Podjetje VINO – sadje, katerega upravitelj je bil Avgust Kodrič, je odkupovalo in prodajalo predvsem teran od kraških kmetov. To dejavnost so opravljali v Mohorčičevi velbani kleti, ki nosi letnico 1861 in v kateri je sedaj kraška klet. Zadruga je doživela veliko organizacijskih sprememb, menjavali so se vodilni kadri (kot denimo Ivan Pangos, Venceslav Rupnik, Andrej Gerželj, Friderik Vodopivec, dr. Stanislav Renčelj, Vojan Škrk, od leta 2006 pa je njen direktor Marjan Colja), v začetku 70-ih let so intenzivno začeli obnavljati vinograde na Komenskem, konec 70-ih let pa so zaključili z gradnjo nove moderne kleti s predelovalno halo in zunanjimi vinifikatorji. Prva polovica 80-ih let je bila najboljše obdobje za združništvo, saj je država podpirala razvoj kmetijstva. Kmetije so obnavljale vinograde in meliorirale travnike, gradili so hleve. Če je bila pred dobro polovico stoletja združna dejavnost usmerjena na različna področja (vinogradništvo, sadjarstvo, poljedelstvo ter odkup kmetijskih proizvodov, mleka in živine od svojih članov; poleg kleti je imela še klavnico, mesnice, vinotoče in semenarne), pa je sedaj glavna dejavnost zadruge usmerjena v vinogradništvo in vinarstvo, imajo tudi svoje agro trgovine in vinotoče, od lani dalje pa razvijajo tudi turistično dejavnost. Po zadnji večji obnovi kleti leta 1978 je zadruga lani izvedla večjo investicijo, vredno 350 tisoč evrov. Investicija je obsegala energetska prenova vseh zgradb, prenova podzemnih kleti, kjer zorijo najplemenitejša vina kleti (Teranton in linije vin Prestige) z novo ureditvijo arhiva z zornilnico vin najvišje kakovosti ter vinsko banko in ureditev malega

muzeja zgodovine zadruga Vinakras. Zadruga je tudi član Konzorcija kraških pridelovalcev terana in posega po vidnih in prestižnih priznanjih za svoja nagajena vina na domačih in mednarodnih ocenjevanjih. Vinakras je ob Vinakopru kolektivni član Združenja slovenskega reda viteзов vina – omizja za Slovensko Istro in Kras. Direktor Vinakrasa Marjan Colja, ki ga vinogradništvo in vinarstvo spremlja že celo življenje, je prav te dni prejel občinsko priznanje Občine Komen ob komenskem občinskem prazniku.

Vinakras je danes vodilni pridelovalec vin na Krasu. Vinsko trto gojijo na 50 hektarih in združujejo 236 članov, ki so temelj uspešne zgodbe o vinogradništvu in vinarstvu na Krasu. Ponudbo teranov dopolnjuje arhivsko vino Teranton, pridelano samo v naj-

boljših letih, po posebni tehnologiji zorenja v hrastovih sodih, kar mu daje harmoničnost vrhunskih zorjenih vin. Ne smemo pozabiti na sortna bela vina, ob malvaziji še avtohtono kraško sorto vitovsko grganjo. V ponos so jim tudi peneča vina (bela Marmorna, penina Rose in Kraška penina, vse tri proizvedene po tankovski metodi). Linija vrhunskih vin se nadaljuje v blagovni znamki Prestige, za katero odbirajo najboljše grozdje in poskrbijo za enoletno zorjenje v barrique sodčkih. Posebnost sta tudi Ruj (vino iz sušenih jagod refoška) in Vita (sladka posebnost iz sušenega grozdja vitovske grganje).

Besedilo in foto: Olga Knez

Komenski gasilci na tradicionalnem srečanju veteranov Kraške gasilske zveze

Prostovoljno gasilsko društvo Povir, ki deluje od leta 1985, leta 1989 pa so v uporabo predali gasilski dom in razvili prapor, in pod vodstvom predsednika Boštjana Tavčarja in poveljnika Luke Uršiča združuje več kot 140 članov, je 15. julija gostilo srečanje veteranov Kraške gasilske zveze, ki združuje osem PGD, ki delujejo na Krasu in v Brkinih. Srečanja s pestrim in zanimivim programom s poudarkom na druženju in izmenjavi gasilskih izkušenj se je udeležilo okrog 80 gasilcev veteranov in starejših gasilk, med njimi tudi komenski gasilci.

Kot je povedal predsednik veteranov KGZ Zlatko Segulin, se veterani vsako leto družijo in srečujejo v enem izmed PGD. Lani so sestankovali in izpeljali srečanje veteranov v Senožeah, kjer že 136 let deluje PGD, letos pa se zbirajo v Povirju, kjer imajo letno tri do štiri sestanke, druženje pa doseže višek prav na srečanju veteranov. »Kot veterani se sicer ne udeležujemo gasilskih intervencij, smo pa zato podpora operativni ekipi pri številnih požarih, ki so prav v sušnih poletnih mesecih prisotni na Krasu. Tako v našem društvu v Materiji kot tudi v drugih PGD na Krasu in v Brkinih smo prav veterani zadolženi za urejanje okolice gasilskih domov,« pravi Sigulin in pohvali najmlajšega člana veterana iz njihovega društva 58-letnega Žarka Fabjančiča, ki je v slabih dveh mesecih priboril kar tri medalje za društvo. Ekipa veteranov PGD Materija je namreč zmagala na občinskem tekmovanju v maju v Sežani za pokal Matevža Haceta v okviru KGZ, znanje so pokazali in zmagali tudi na regijskem tekmovanju in za nagrado se bodo udeležili državnega tekmovanja, ki bo prihodnje leto.

Veterani so se na srečanju v Povirju pomerili v balinanju, kjer je zmagala prav ekipa Materije pred Sežano in Povirjem, in v igranju kart (tršet in briškula), kjer sta zmagali obe ekipi Komna pred Lokvijo. Vodja gasilcev veteranov povirskega PGD Milan Kocjan

je poskrbel tudi za izvedbo tekmovanj. Pod vodstvom domačina Petra Štoka pa so šli na pohod z ogledom Tambinovega kamnoloma povirskih kamnosekov Mihe in Janka Tavčarja, podali so se na 611 metrov visoko Guro s cerkvico, ogledali so si razstavo miniaturnih vozov Janka Samse in Kocjanovo domačijo v Žirjah, z vrhunskim nastopom v dresurnem jahanju pa jih je razveselil uspešen sežanski tekmovallec Alojz Lah na lipicancu. Predsednik veteranov KGZ Zlatko Segulin iz PGD Materija pa je podelil medalje in pokale najuspešnejšim tekmovalcem, vsak udeleženeec pa je prejel spominsko medaljo. Ob zaključku so zbrane pozdravili še predsednik KGZ Dimitrij Dokič iz PGD Komen, predsednik KS Povir Franko Uršič in sežanska podžupanja, dr. Ljubica Jelušič, ki je poudarila pomen in dolgoletno prisotnost gasilstva na Krasu: »Gasilske organizacije povezujejo različne generacije tako na vasi kot v mestu. Naša društva so zelo stara.« Dotaknila se je tudi težke zgodovine v času med obema vojnoma, ko je bil prepovedan slovenski jezik in so fašistične oblasti med prvimi ukinile prav gasilska društva, kjer so poveljevali prav v slovenščini in so imela gasilsko opremo za gašenje požarov. Nekatera gasilska društva nadaljujejo kontinuirano delo, druga pa so bila ustanovljena kasneje. Predstavila je tudi specifično delovanje PGD na Krasu in potrebo po složenem delovanju prostovoljnih gasilcev s profesionalnimi gasilci. Uršič je med drugim poudaril, da gre prav gasilcem zahvala, da ostaja Kras zelen. Vsi govorniki so se veteranom zahvalili za vse dolgoletno preteklo delo v gasilskih vrstah.

Gasilci veterani pa so se pripravljali na medgeneracijsko srečanje, ki je potekalo 26. avgusta v Prekmurju.

Besedilo: Olga Knez

Polaganje cvetja

V petek, 23. junija 2017, je na pobudo leve in ZZZP potekalo protestno polaganje cvetja k spomeniku žrtvam NOB v Štanjelu ob podelitvi priznanja častni občan Občine Komen Maksimilianu Fabianiju (posthumno).

Besedilo: Stojan Kosmina

Nova Ana in Gaja art gallery – zanimiva turistična ponudba

Srednjeveške mestice Štanjel je prav na vhodu, pri kaloni oziroma monumentalnem portalu z vgrajenim grbom grofov Cobenzlov iz leta 1692, od 21. julija bogatejše za novo turistično pridobitev. Družina Hanzel iz Sežane je odprla umetniško galerijo, v kateri se s čudovitimi kreacijami predstavljata mati Ana in hči Gaja, dve generaciji v enem prostoru; 58-letna Ana se predstavlja s svojimi umetninami iz keramike, 29-letna Gaja pa s tekstilnim dizajnom, fotografijo in drugimi izdelki.

Umetnica Ana Hanzel s svojo umetniško keramiko že nekaj let uspešno deluje na slovenskih in tujih tleh. Sodelovala je na več mednarodnih in slovenskih natečajih, na bienalih v Romuniji in Latviji ter na številnih mednarodnih razstavah na Hrvaškem, v Španiji in Sloveniji. Ob tem je prejela tudi zlato in srebrno plaketo za deli *Tree of life* in *The promise*, ki sta tudi razstavljeni v novi galeriji in sta bili razstavljeni na Mednarodni razstavi keramike in stekla v Zagrebu (2014 in 2015), ter deklaracijo o odličnosti na Mednarodni razstavi keramike v Zagrebu 2016. Jeseni se bo predstavila tudi na Mednarodnem tekmovanju keramičnih umetnosti Gualdo Tadino v Italiji in na Mednarodnem bienalu keramike v Cluju v Romuniji.

Umetnostna zgodovinarica Anamarija Stibilj Šajn, tudi stalna zunanja sodelavka sežanskega Kosovelovega doma, ki že od vsega začetka spremlja Anino umetniško pot, o Ani pravi, da je odločno in temperamentno pristopila iz širšega likovnega sveta na področje keramike.

»Osredotočila se je na likovni medij, ki ji daje vedno nove in nove izzive ter ji ob uspešno izvedenih kreacijah ne prinaša le osebnega zadovoljstva, temveč tudi priznanja in nagrade strokovnih ocenjevalcev. S svojstveno, avtorsko prepoznavno in suvereno ustvarjalno držo v njem pušča metjejsko dovršene, likovno-formalno izvirne in idejno iskrive ustvarjalne sledi. Čutenje izbranega materiala ter tehnološka raziskovanja in eksperimentiranja v njen opus vnašajo nove pristope in rešitve. Eklekticizem keramičnega oblikovanja pa poveže stalna prisotnost visoko izostrenih likovno-estetskih norm, izpeljava form, ki gravitirajo v krogu, občutljivi dialogi med zaprtimi in odprtimi deli zunanjega obhoda ter perfekcionizem izvedbe. Rdeča nit, stkana v prepričljive in likovno trdne celote, pripada tudi materialu njenega izražanja, ki je njena **materia prima**. V preteklosti je pri kreiranju uporabljala različne vrste glin, sedaj pa za uresničitev svojih idej vselej znova poseže po papirnati glini (**paper clay**). To je snov, ki ima poseben, žlahten karakter, je fina, nežna, kratka in hkrati močna. Z njo lahko uresničuje posamezne zahteve, filigranske detajle in hkrati dosega manifestivno moč celote,« poudarja Stibilj Šajnova. Ob spremljanju keramičnega delovanja Ane Hanzel je jasno, da jo ustvarjalni fokus izrazito vodi v formo in da s krčenjem likovno-izraznih sredstev njene stvaritve odločno in prepričljivo avtorsko dozorevajo. Tako se v opusu uteleša misel Vasilija Kandinskega, ki pravi, da se na račun krčenja likovnih izraznih sredstev stopnjuje notranja izrazna moč.

Druga polovica kreativnega dua galerije je Gaja Hanzel, Je diplomirana oblikovalka tekstilij in oblačil ter magistrica grafična inženirka, zato rada ustvarja in oblikuje z različnimi mediji, ki se včasih med seboj tudi prepletajo. Decembra 2016 je bila

nagrajena s fakultetno Prešernovo nagrado za magistrsko delo *Tipografska tekstilna zavesa*, ki jo je idejno zasnovala in izdelala za Srednjo dvorano Kosovelovega doma Sežana in služi kot ozadje za različne dogodke. V galeriji Ana&Gaja se predstavlja s svojo kolekcijo ročno izdelanih tekstilnih taburejev, ki jih je oblikovala za svojo diplomsko nalogo na študijskem programu oblikovanja tekstilij in oblačil. Razvila je abstrakten, organski vzorec, ki ga je s tehniko sitotiska nanese na blago in iz njega naredila tabureje. Isti vzorec se ponovi tudi na njenih ročno izdelanih nahrbtnikih in torbah. V zadnjem času se veliko posveča tudi fotografiji in seveda grafičnemu oblikovanju. Posebej za galerijo je oblikovala serijo črno-belih razglednic Štanjela s svojimi avtorskimi fotografijami, majice z vzorcem Štanjela in abstraktnim vzorcem ter serijo fotografij, ki so prav tako na ogled in naprodaj v galeriji.

V Ana&Gaja art gallery so koncept galerije zastavili tako, da se bodo v njej predstavljali tudi drugi umetniki. »Skriti del galerije je tudi Borut, ki je prav tako nosilec del projekta. Zahvala gre tudi Petru Tavčarju in Filipu Vidmarju za pomoč in nasvete pri tehnični izvedbi galerije. Upam, da se bo galerija čim bolj uspešno predstavljala domači javnosti in tujim obiskovalcem. Za sodelovanje in podporo se zahvaljujemo tudi komenski občini,« je še dodala Ana.

Na odprtju galerije v čudovitem kotičku ob obzidju štanjelskega gradu je za prijetno glasbeno vzdušje poskrbel Dejan Štemberger na prav poseben inštrument *hang pend*, ki sodi med zanje izume na glasbenem področju. Inštrument, ki izvablja čudovite zvoke, so namreč izumili leta 2001 v Švici. Prireditev je povezovala Ema Kljun. Galerija, za katero je Gaja pripravila tudi logotip, bo odprta do konca turistične sezone (14. novembra), in sicer ob vikendih (ob petkih od 15. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 13. ure ter od 15. do 19. ure).

Besedilo in foto: Olga Knez

Burja

Počastili spomin na 75-letnico tragedije v jami Ogenjca s slavnostnim govornikom Boštjanom Žekšem

Na Ogenjci pri Laškem Potoku je bila v nedeljo, 30. julija, tradicionalna slovesnost v spomin na žrtve laške ofenzive leta 1942. Slovesnost sta organizirala Zveza borcev NOB Ribnica in Društvo Ogenjca. Na zadnjo julijsko nedeljo so se številni borci v družbi številnih praporščakov in častne straže Slovenske vojske udeležili spominske slovesnosti ob obletnici tragedije ranjencev v partizanski bolnišnici Ogenjca.

Italijanski okupator je tedaj požgal veliko vasi v okolici Laškega Potoka, prebivalce odpeljal v koncentracijska taborišča, uničena je bila tudi partizanska bolnišnica Ogenjca, ki jo je leta 2000 Občina Laški Potok razglasila za kulturni spomenik zgodovinskega pomena. Partizansko bolnišnico na Ogenjci, ki jo je v času roške ofenzive julija 1942 leta, ko je v tajnosti delovala sredi mogočnih Kočevskih gozdov, vodil Aleksander Gala - doktor Peter. Skrivni bunker v Ogenjci je eno redkih ohranjenih skrivališč, ki so se gradila in uporabljala ob skoraj vseh partizanskih bolnišnicah. Namenjen je bil za evakuacijo težkih ranjencev v primeru nevarnosti odkritja s strani sovražnikove vojske. Bunker ponazarja način delovanja partizanske vojaške sanitete na Slovenskem in je prostor enega najbolj tragičnih in dramatičnih dogodkov v zgodovini partizanskega zdravstva. Zaradi redkosti, ohranjenosti in zgodovinske pričevalnosti sodi med kvalitetnejšo memorialno dediščino iz 2. svetovne vojne na Slovenskem.

Številni zbrani, ki so se zadnjo julijsko nedeljo udeležili spominske slovesnosti ob 75-letnici tragičnih dogodkov, so se podali tudi do jame, kjer je ugasnilo življenje 13 ranjencev in bolničarke Mimice. K jami je ponesel cvetje in sveče tudi slavnostni govornik, svetovalec predsednika Republike Slovenije, akademik Boštjan Žekš.

Med ofenzivo, ki je na tem območju potekala od 24. junija do 29. avgusta 1942 leta, je prišlo do množičnega streljanja talcev, požiga vasi, izgona več sto prebivalcev v italijanska koncentracijska taborišča in tragedije v partizanski bolnišnici Ogenjca. Bolnišnica je delovala v strogi tajnosti. Ranjence so začasno pripeljali in skrili v kraško jamo v njeni bližini. Med ranjenci je vseskozi viselo v zraku vprašanje, kaj bo, če jih odkrijejo Italijani. Dan pred tragedijo, 30. julija, so se soglasno odločili, da jih bo postrelila bolničarka Mimica, saj nočejo živi priti v sovražnikove roke. Trije vojaki so sicer preživeli, ostali pa so bili pokončani s streli, ki jih je sprožila bolničarka Mimica, s pravim imenom Marija Čepon, ki je na koncu ustrelila še sebe.

Žekša tragedija pri Ogenjci spominja na antično tragedijo, saj ima vse elemente tragedije, v kateri je ugasnilo 13 mladih življenj težkih ranjencev in 20-letne bolničarke Mimice. »To ni bil le tragičen dogodek, bil je tudi del odporniškega gibanja v Sloveniji in Evropi, kjer je obramba domovine slonela na mladih, ki so se zavedali, da morajo braniti domovino pred okupatorjem in skrbeti za socialno pravičnost. To ni bil le tragični dogodek, ampak tudi del odporniškega gibanja v Sloveniji in Evropi,« je poudaril govornik Žekš in spregovoril o spravi.

Številne zbrane sta pozdravila še domači župan Ivan Benčina in predsednik Društva Ogejca Janko Bartol. Benčina je v svojem govoru omenil, da je potrebno graditi državo in da naj bi vsak prispeval svoj košček v mozaiku njene izgradnje. Tako tudi Občina Loški Potok trenutno izvaja investicije v daljinsko ogrevanje, širi vrtec in obnavlja ceste.

V kulturnem programu pa so na slovesnosti, ki jo je povezovala Irma Grbc, sodelovali člani kvarteta Galus, recitatorji Igor Rojc iz Sežane in domače recitatorke ter harmonikaša Boris

in Boris Osvalt. Slovesnosti so se udeležili tudi še živeči borci in člani postojnske, sežanske (s predsednikom Bojanom Pahorjem) in komenske (s predsednikom Damjanom Grmekom) borčevske organizacije ter tudi podpredsednica Društva TIGR Bruna Olenik. Med praporščaki pa je bil najstarejši 82-letni praporščak Danilo Ferfolja iz komenske borčevske organizacije, ki je nosil originalni prapor 1. bataljona južnoprimorskega odreda z leta 1943, ki so ga izdelale članice Zveze slovenske mladine. Petdeset pohodnikov pa se je tudi udeležilo pohoda iz Laškega Potoka, Dragovške doline in Sodražice do partizanske bolnišnice Ogenjca.

Besedilo in foto: Olga Knez

Burja

Iz Gorjanskega na Triglav 9

Tudi letos smo Kraški gadi opravili vzpon na Triglav in potem čez hribe in doline peš prispeli do Gorjanskega. Letos pa je skupini pohodnikov uspelo doživeti nekaj edinstvenega, čeprav si tega res niso želeli.

Nebo je bilo še jasno, ko smo od Doma Planika začeli vzpon na najvišji vrh Slovenije. Čeprav so nas pozivali, naj pohitimo, da se bo popoldne razvnela nevihta, nismo bili o tem prepričani, saj je bilo nebo še jasno in je sijalo sonce. Med potjo smo že razmišljali, da bi se obrnili, toda še nekaj višinskih metrov in smo na vrhu. Začel je pihati močan veter in prihajala je falanga črnih oblakov, ki so se nam zelo hitro približali. Nič, gremo, na hitro, gotovo bo vse v redu. Dosegli smo vrh, na hitro se poslikali, krstili dva novince in začeli sestop. Medtem pa so se oblaki bližali in je začelo deževati, vmes je bilo tudi nekaj toče in pihalo je, da smo bili mokri in premraženi do kosti. Tla so bila dobesedno naelektrena. Cvrčalo je po tleh in v zraku. Ko smo se ozirali naokoli, smo videli črne oblake in strele, le kakšen meter stran. Bili smo, kot bi nas spravili v pralni stroj. Ob spustu še enkrat opaziš spominske

table ljudi – starih in rosno mladih, ki jih je ubila strela. Kraška trma in vztrajnost pa je zmagala in vsi smo srečno prispeli v varno zavetje Doma Planika. Po končanem neurju smo se odpravili do Vodnikovovega doma.

Naslednje jutro spet temni oblaki in spet dež, zopet mokri do kosti, le da je popoldne vedar posijalo sonce in že smo bili na planini Laz, se okrepčali s kislim mlekom, nekateri odžejali s pivom. Čakala nas je še dolga pot do Koče pod Bogatinom. Tvorile so se skupine glede na ritem hoje. Do večera pa smo bili že vsi zbrani ob mizi s krepko večerjo in trdim spancem. Naslednji dan je odprava že osvojila Krn. Mogočen lepoteč z razgledom na morje. Ko smo prišli do Gomiščkove koče, je bilo vznožje Krna še v megli. Zgledalo je, kot bi lebdeli v zraku. Naslednje jutro pa se nam je prikazal krasen sončni vzhod z razgledom čez Sočo vse do Gradeške lagune. Nekoliko spočiti in obogateni z vtisi, ki nam jih je ponudila narava, smo v jutru nadaljevali pot do planine Razor in se ustavili na planini Stador. Naslednji dan pa še do Grgarja, kjer so nas sprejeli v kulturnem domu ob večerji gospe Sandre iz turistične kmetije v Coljavi in ob logistični organizaciji naše Adriane. Pa že je bil zadnji dan pohoda, ko smo zvečer prišli v Gorjansko in naše ture je bilo konec.

Že res, da si utrujen, včasih premočen in si sam pri sebi misliš, kaj mi je tega treba. Ko pomisliš, kaj vse si dosegel, doživel, kaj vse ti nudi hoja v naravi, po mogočem skalovju, v gozdu, z dežjem ali pod pekočim soncem, si preplavljen z raznimi občutki, ki jih ne moreš ubesediti. Lepo bi bilo, ko bi imeli pravilnik za zbiranje in čuvanje občutkov. Sončni zahodi ali vzhodi ter razgledi napolnijo in obogatijo dušo. Vseh občutkov pa ni mogoče naštet, treba je res poskusiti ...

Besedilo: Gabrijela Caharija
Foto: Dane Božič

V razmislek

Gora ni nora, nor je tisti, ki na njo rine, pravi pregovor.

Gora je lepa, te vabi, te pomirja, sprošča, navdihuje, vendar gora je tudi kruta, neusmiljena, ne odpušča, kaznuje najmanjšo napako, predrznost, neumnost.

Ne mara herojev, ko je v soncu, te vabi, ko je razbesnela, te izpljujni. Tistikrat spoznaš, kako si majhen in nebogljen. Mislili smo, da

jo bomo prehiteli, jo prinesli naokoli. Ni bilo tako, ona je prehitela nas. Šlo je za las. Končalo se je srečno, lahko bi bilo obratno. Toliko v razmislek tistim, ki so že bili pa tega niso doživeli, in onim, ki še niso bili in gredo prvič. Odnehaj v pravem trenutku in se vrni, ko je pravi čas. Gora bo še zmeraj tam tudi, ko nas že zdavnaj ne bo več.

Marijan Zega

Ko gora ti zobe pokaže

Težko je iz doline na goro se povzpeti,
pot strmo v skali sivi si pod noge dati,
premagati vse težave,
da na vrhu si obližeš s pogledom rane.

Na vrhu pa se naenkrat oblak teman pojavi,
brž k sestopu planinec se odpravi,
kadar se po strmini v dolino odkotali,
že gora svojo glasbo mu ponudi.

Prične se blisk, grmenje,
dež leden telo v ledeno jopo ti odene,
kadar pa zapiha veter kot orkan na tebe,
te k tlom priklene.

Premetava te kot lutko iz papirja,
ti ob skalo trdno držiš se s prsti in rokami,
misel v glavi se ti pojavi,
kdaj gora bo odpela svojo melodijo.

Naenkrat pa konča se blisk in grmenje,
dež ledeni tudi on poneha,
mi pa, premraženi in mokri do kosti,
se od mraza tresemo kot leska od vetra prizadeta.

Preštejemo, če vsi smo na številu,
če pomoč kdo rabi,
vse je v redu se, od zadaj sliši,
vsi premraženi odpravimo se k najbližji koči.

Vsi tresoči od mraza se v kočo podamo,
tam obrazi dobri dajo nam deko staro,
da ogrejejo se naši udi,
zraven še juho in čaja malo,
da ogreje nam mrzlo dušo in grudi.

Čas opravi svoje, povrne moč zaliže rane,
odpravimo se proti dolini,
da povemo prijatlom svojim,
na kakšno grenko melodijo smo plesali.

Ostala gora boš v spominu ti planincem,
da spoštoval bo tebe tudi v vremenu slabem,
ko zapoje gora melodije svoje,
raje glej jo iz doline, da ona odpoje svoje melodije.

Marjan Rebula

Oratorij v župniji Komen

V času od 10. do 16. julija je v župniji Komen potekal oratorij. Dogajanje se je odvijalo v naravnem okolju blizu vasi Preserje. Lahko bi rekli, da smo bili napol skavti, saj smo se oratorijskega dogajanja veselili v naravi na kraški gmajni pri Sv. Valentinu, ki je za povrh še zaščitnik mladih. Letos je bil to peti oratorij po vrsti, na katerem so bili otroci župnij Gorjansko, Gabrovica, Štanjel, Kobjeglava, Škrbina in Komen. Po zaključni maši v katedrali pod mogočnimi hrasti in lipami nas je za peti rojstni dan počakala tudi torta s petimi svečkami.

Oratorijski program je potekal po ustaljenem oratorijskem urniku. Cel teden nas je spremljalo vroče kraško podnebje, a smo imeli dovolj sence, da smo se vanjo lahko prestavili. Glej šmenta, ravno na dan vodnih iger pa nas je Gospod obdaril s padavinami. Seveda ni oratorija brez romanja in tudi mi smo se na to pot odpravili. Za cilj smo si izbrali znano kraško romarsko cerkev pri Devici Mariji Oberšljski, ki je znana po tem, da je njen prezbiterij poslikal isti slikar kot ljubljansko stolnico. Pešpot je bila na-

porna, ampak po končani poti smo bili prijetno utrujeni. Z nami sta seveda šli naša oratorijska in tudi državna zastava.

Prostora za velike igre je bilo na pretek, saj je naš, oratorijski travnik ogromen. Vsak dan nas je obiskal g. župnik, Marjan Jakopič, in enkrat tudi g. župnik, Ciril Metod Cej. Na oratoriju je bilo 26 otrok, 10 animatorjev in dva voditelja. Najmlajša udeleženka je bila stara komaj 10 mesecev, najstarejša animatorka pa kar 80 let. Lahko rečemo, da je naš oratorij majhen po udeležbi, a velik po duhu za te kraje. Celoten oratorij se iskreno zahvaljuje vsem sponzorjem in dobrotnikom, ki so s svojimi prispevki, tako denarnimi kot materialnimi, omogočili, da smo oratorij izpeljali. Seznam je sledeč: ELTER, d. o. o., Družina Uršič Komen, Gradbena, d. o. o., Sežana, Agrooskrba Sežana, Picerija Brdo, Trgovina Magro, Bar Atos, Bar Paradiso, dobrotniki molitvene skupine iz Univerzitetnega Kliničnega Centra iz Ljubljane in Darinki Bak za izveden koncert duhovnih pesmi, Barbari Grmek iz Kobjeglave in tudi vsem ostalim tihim darovalcem in podpornikom. Hvala.

Besedilo: vodstvo oratorija župnije Komen

Kulinarični dogodek Terra Carcus - Kulinarika Krasa

Člani Sekcije gostincev in živilcev Območno obrtno-podjetniške zbornice Sežana so podali pobudo za sodelovanje na letošnjem Prazniku terana in pršuta. V ta namen je bil organiziran samostojni dogodek Terra Carcus – Kulinarika Krasa, in sicer v petek, 11. avgusta, na dvorišču Bunčetove domačije v Dutovljah.

Skoraj 200 zadovoljnih obiskovalcev je lahko okusilo razkošje okusov izbranih jedi, ki so jih pripravili Špacapanova hiša, Bistro Grad Štanjel, Gostilnica Ruj, Gostilna Skok ter Hotel & Casino Resort Admiral. Jedi, katerih rdeča nit sta bila teran in pršut, so se izjemno dopolnjevale s ponudbo vrhunskih vin lokalnih vinarjev: CV Colja vino, Čotova klet, Vina Sanabor, Vinarstvo Širca Kodrič in Vinakras, z. o. o.

Seveda pa kulinarični dogodek ni mogel potekati brez pršuta, rezanega na roko, za kar so poskrbeli predstavniki blagovne znamke Q Komel in Oštirjeva kmetija – Kmetija RAOUBER, kot tudi ne brez lokalnih domačih sirov kmetije Žerjal, Milivoja Božeglava in Roberta Škapina. Svoj kamenček v mozaik pa je prispevala tudi domačija Vrabči s svojim likerjem dr. Šuc.

Besedilo: Klementina Križman

Foto: arhiv OOO Sežana

Še zadnjič z našim nekdanjim župnikom Antonom Požarjem

V nedeljo, 13. avgusta 2017, smo se župljani Kobjeglave in Tupelč ter farani iz nekaterih sosednjih vasi prav v spoštljivo lepem številu poslovili od našega dolgoletnega gospoda župnika Antona Požarja, ki se je z drugo polovico avgusta preselil v nov dom, Petrov dom za ostarele in bolne duhovnike v Šempeter pri Gorici. Gospod Požar se je že lani uradno poslovil kot kobjeglavski župnik, a je še dobro leto ostal v naši vaški sredi, v našem kobjeglavskem župnišču, ter pomagal s so-maševanjem in darovanjem nekaterih dnevniških svetih maš.

Slovesno sveto mašo ob njegovem odhodu je ob sodelovanju domačega pevskega zbora ter so-maševanju odhajajočega duhovnika Antona Požarja daroval zdajšnji kobjeglavski župnik Ciril Cej, ki je svojemu predhodniku tudi sam namenil besede zahvale. Ob koncu mašne daritve so mu nekdanji animatorji oratorija, ki je med letoma 2005 do 2012 potekal prav v naši župniji, kot ljubitelju petja in glasbe nasploh v slovo zapeli eno mladinsko Marijino pesem ter mu izročili svoje darilo. V skupni zahvali celotne župnije in vaške sku-

pnosti pa smo strnili nekaj misli naše iskrene hvaležnosti za njegovo dolgoletno, predano in požrtvovalno pastoralno delo, za vse njegove prošnje, molitve in vso dobroto, ki smo jih bili deležni tekom teh enaindvajset let. Zaželeli smo mu trdnega zdravja, dobrega počutja v novem domovanju ter seveda božjega blagoslova in Marijinega varstva. V spomin pa podarili simbolično darilo – rožni venec, s katerim smo se mu tudi v bodoče priporočili v molitev. Po sveti maši smo, ganjeni tudi ob njegovih poslovičnih mislih, druženje nadaljevali na cerkvenem dvorišču ob dobrotah naših pridnih gospodinj, kjer smo se lahko tudi osebno s stiskom roke, toplim pogledom ter z obljubo na ponovna snidenja poslovili od našega dušnega pastirja. Priložnosti za naša skorajšnja srečanja, druženja bo še veliko. Že v jeseni, ko bomo imeli v naši župniji sveti misijon.

Besedilo: Tanja Bratina Grmek

Foto: Sebastjan Grmek

Na avstrijskem Koroškem se mu je porodila ideja – narečja naj postanejo most do slovenskega knjižnega jezika

Letošnjega dobitnika Štrekljeve nagrade, emiritiranega izrednega univerzitetnega profesorja, mag. dr. Ludvika Karničarja smo v naši Burji že spoznali. Bilo je to pred dogodkom, ko smo mu 11. junija 2017 podelili sedemnajstič nagrado v Gorjanskem, rojstnem kraju našega dr. Karla Štreklja. In prav tu smo zaslužili neizmerno ljubezen do slovenskega jezika in vseh odtenkov ljudskega izražanja, ki živijo v mag. dr. Ludviku Karničarju. Na slovesnost je dr. Karničar zvalil kvartet graških študentov, ki so nam podarili pesmi in tako obogatili program. Toda glejte, v kvartetu je pel tudi sam, kot del te vokalne skupine, ki na Koroškem, posebej na Univerzi v Gradcu, skrbi, da slovenska pesem še živi. Prvič smo doživeli, da je bil nagrajenec v dvojni vlogi, najprej med nastopajočimi, za tem med slavljenci, ki zmorejo udejaniti svoja videnja. V nagovoru nam je

dr. Karničar posebej položil na srce svoje razmišljanje, ko nam je dejal: »Ko prvošolca sprejememo v hram učenosti, v šolo, dajmo mu priložnost, da bo iz sebe iztisnil tisto, kar prinaša iz svojega gnezde-

ca. V narečju, tako kot doma govorijo, naj se nam odpre in mu bo šola postala prijateljica, ki jo bo vzljubil. Na nas pa je, da zgradimo most od narečja do slovenskega knjižnega jezika.« Sporočilo, ki mi je poročilo izziv, da tudi na ta način lahko prispevamo, da bo otrok vzljubil šolo in vse obveznosti, ki rastejo iz nje.

Pa kaj, spet smo izjemen dogodek v Gorjanskem doživeli le nekateri, ki smo daleč od ustvarjanja pogojev dela in življenja naše šole. Pa

bodi povedano za razmislek tistim, ki bi prakso, spremenil, če bi jih, teorija' ne preganjala na povsem druga pota storilnost in kapital, to je postal cilj. Ta cilj je zaslužil naš nagrajenec, ko je v času študijskega leta pripeljal študente v Ljubljano in ob pogledu videl toliko angleških napisov, da se je upravičeno vprašal: »Bo slovenščina postala drugi jezik v zibelki svojega rojstva?«

Besedilo: Ana Godnik
Foto: Ana Rojc

Slavje slovenskih lovcev oktobra v Senožečah

Slovenski lovci letos praznujemo častitljiv jubilej, zato smo 7. oktober 2017 izbrali za slavje. Praznovali bomo v Senožečah, dostojno, s ponosom in z zanosom, da bo vredno spomina. Zaradi naših 110 let. 110 delovnih, uspešnih in samosvojih let. Ker sledimo uhojenim stečinam narave. S skrbjo za živali, danes predvsem za njihovo preživetje in za potrebno ravnesje, ki smo ga mi, ljudje sami, skozi zgodovino neprestano in nenadzorovano rušili. Sledimo pa tudi sebi, svojemu srcu, za svoje notranje zadovoljstvo in za moralno moč, ki jo zahteva odgovornost nad življenjem in smrtjo divjih živali.

Lov že od nekdaj zaznamuje človeško življenje in je človekova najstarejša dejavnost. Ni le krvava sled, ki v odsevu javnosti prepogosto ostaja za nami, lovci. Je tudi strast in notranja, duhovna izkušnja. In je ljubezen. In iskanje lepote, ki nam jo je vsepovsod naokrog natrosil bog. Nikjer ni popolna, za njeno slutnjo in hrepenenje je še veliko prostora.

Po poti tega iskanja smo se namenili tudi mi lovci, združeni v Brkinsko Kraški zvezi lovskih druženj, ki bomo s podporo Lovske zveze Slovenije, Lovske družine Senožeče in Občine Divača pripravili slovesnost. Zase in za druge. S pripravami je že v polnem zagonu 20-članski organizacijski odbor, ki ga vodi Andrej Sila, predsednik Brkinsko Kraške zveze lovskih druženj.

Čeprav niste vsi lovci, vas vabimo, da se nam poleg lovcev seveda, tudi vi pridružite na tem posebnem lovu. Pridite, da se bomo skupaj odpravili po nenavadnih in skrivnostnih, a že uhojenih stezah lovske kulture. Da bomo skupaj zalezovali in odkrivali Lepoto.

Slovesnost bomo začeli 7. oktobra 2017 ob 13.00 z lovsko mašo v cerkvi sv. Jerneja v Senožečah, kjer bosta zapela Mešani pevski zbor iz Senožeč in pivški sekstet Sonček.

Od tu se bomo preselili v dvorano Rudolfa Cvetka, kjer se bodo začele spremljajoče prireditve. Svojo dejavnost bo na panojih predstavila Lovska zveza Slovenije, Biotehniška fakulteta iz Ljubljane pa bo pripravila predavanje in video projekcijo o zvereh s poudarkom na šakalu kot razmeroma novi vrsti divjadi na Krasu. Preparirane zveri bomo predstavili tudi v posebnem kotičku z naravnim okoljem, Gobarska družina iz Sežane pa bo sodelovala še z razstavo svežih gob. Na ogled bodo tudi slike priznanih slikarjev z motivi iz narave in rezbarije iz odpadlega jelenjega rogovja avtorja Francija Barbiča ter lesene skulpture ptic Branka Arandjeloviča.

Zraven bodo tudi kraški vinarji, ponudniki hladnih divjačinskih jedi in vaški aktiv žena s svojimi dobrotami. Poskusili boste lahko: medvedjo pašteto, pršut divjega prašiča, divjačinske salame in še marsikaj. Degustacijo bo spremljala kraška folklorna skupina

in bo trajala vse do poznega popoldneva.

S svojimi izdelki se bodo predstavili tudi senožeški osnovnošolci, ki bodo sodelovali v natečajih za najboljšo lovsko zgodbo in risbo ter z zanimivim skečem s poudarkom na lovski latinščini (značilnem lovskem pretiravanju).

Ob dvorani bodo na travniku poskrbeli za svojo prireditev še kinologi in člani Sokolarske zveze Slovenije z živimi sokoli.

Osrednja slovesnost, na kateri poleg drugih visokih gostov pričakujemo tudi obisk predsednika države in tuje delegacije, pa se bo začela pod šotorom ob 18.00 z državno in lovsko himno. Sledil bo prihod praporščakov in zelo pester kulturni program. V njem bodo nastopili lovski pevski zbori, plesalci, rogisti, Slovenski oktet in zelo znani slovenski operni pevec baritonist Marko Kobal ob spremljavi citrarja Tomaža Plahutnika. Povabilu so se odzvali tudi člani Društva za ohranjanje lovske kulture iz Koroške, ki nam bodo

predstavili njihovo zgodbo o ruševcu. Slovesnost bomo sklenili z lovskim ropotom, kot se ob takih priložnostih spodobi. Vmes se bodo, seveda, zvrstili tudi govorniki, slavnostni govornik bo predsednik Lovske zveze Slovenije, mag. Lado Bradač, režijo pa smo zaupali Lučki Peljhan. Program bo povezovala Lara Jankovič.

Po proslavi bo 'zadnji pogon' in prijetno druženje ob zvokih ansambla Javor vse do 24.00. Pestra bo tudi gostinska ponudba s poudarkom na kraških in divjačinskih jedeh. Na raznjo bomo pekli divje prašiče.

Zato pridite z nasmehom in z dobro voljo. Poveselite se z nami, skupaj nam bo še bolj prijetno.

Organizator si pridržuje pravico do morebitnih manjših sprememb v programu, o katerem pa boste pravočasno obveščeni iz lokalnih medijev.

Besedilo: Marijan Sotlar

Valter Škapin Rola za Zavod Sopotniki

Prostovoljec Valter Škapin Rola iz Tomaja, ki je do konca lanskega leta vozil za Zavod Sopotniki, je letos dva dni po sežanskem občinskem prazniku podal roko Abrahamu. Kot prostovoljec in šofer pa je dobro leto in pol za Zavod Sopotniki, ki nudi brezplačne prevoze starejših občanov na območju treh kraško-brkinskih občin (Hrpelje-Kozina, Divača in Sežana), roko tisočkrat in še večkrat podal starejšim, ki so potrebovali njegovo pomoč pri prevozih za najrazličnejše opravke. V lanskem letu je na jesenskem srečanju prostovoljcev Zavoda Sopotniki, ki ima svoj sedež na Barki, prejel priznanje kot prostovoljec, ki je v letu in pol opravil 920 ur prostovoljnega dela za omenjeni zavod, in se tako uvrstil po številu opravljenih prostovoljnih ur na drugo mesto v omenjenem zavodu.

Valterja, ki ga poznam že več let, saj je zvesti član Društva za zdravje srca in ožilja – podružnice Kras in se udeležuje rednih pohodov vsako tretjo nedeljo v mesecu, sem srečala, ko je svojo sosedo Nado Pupis iz Tomaja, ki stanuje blizu cerkve in kloštra, popeljal k zdravniku v Sežano. Ob tem je gospa Pupis, ki je konec lanskega leta dopolnila častitljivih 90 let in se rada spominja otroštva, ki ga je preživela v rodni Godnjah, pokomentirala: »Rada pokličem Valterja, ker je zanesljiv voznik in prostovoljec, ki je kar nekaj let delal za omenjeni Zavod Sopotnik. Ker sem v zadnjem času kar trikrat padla in se poškodovala, me je že večkrat zapeljal do zdravnika v Sežano in v druge kraje po vsakodnevnih opravkih, kot so nakupovanje in podobno. Kot voznika ga moram pohvaliti, ker je njegova vožnja mirna, varna in brez pretresov. Je tudi vljuden in zelo priazen ter ima čut do starejših.«

»Z Zavodom Sopotniki sem začel sodelovati pred dobrim letom in pol, ko sem se javil na oglas, da iščejo šoferja prostovoljca. Že od mladih nog me je zanimalo delo s starejšimi in slabotnimi. V letu in pol sem tako opravil kar 920 prostovoljnih ur prevozov in veliko kilometrov. Teh niti ne štejemo. Vozil sem v razne kraje. Prioriteto so imele predvsem zdravstvene ustanove, kot so bolnišnice, zdravstveni domovi, domovi upokojencev in podobno. Če je čas dopuščal, pa smo opravljali tudi druge prevoze, kot so prevoze do trgovin in nakupovalnih središč, pomoč pri nakupih, prevoze na kulture prireditve, razna razvedrila, obiske svojcev, prevoze na letovanje, v zdravilišča ipd. Našo pomoč potrebujejo predvsem tisti, ki nimajo lastnega prevoznega sredstva, so v slabem gmotnem stanju ali pa tudi njihovi svojci nimajo časa, da bi jih zapeljali po nujnih življenjskih opravkih. Saj mladi, če imajo delo in še dobro, da ga imajo v teh težkih časih, delajo po cele

dneve in ne dobijo dopusta ali prostih ur, da bi lahko peljali starejše starše k zdravniku idr.« zadovoljno pripoveduje Valter, ki je bil pri starejših zaželen predvsem pri prevozih na daljše razdalje. Tisti, ki so njegovo uslugo potrebovali, pravijo, da so z njegovim delom zelo zadovoljni, da ima profesionalni odnos, da je zanesljiv in jim pomaga pri vključevanju v aktivno družbeno življenje. Gre namreč za medgeneracijsko sodelovanje mlajše populacije s starejšimi, ki so polni modrosti in znanja, ki ga prenašajo na mlajši rod. S tem pa se preprečuje izključenost in osamljenost starejših predvsem na podeželju, ki nočejo ali pa ne morejo iti in biti v domovih za starejše, ali pa nimajo svojega prevoznega sredstva ali pa so slabe prometne povezave. Da bi preprečili, da so zaprti in samevajo v svojih domovih, so na voljo prostovoljci, kot je prav Valter, da jih zapeljejo v družbo, da se razveselijo. Valter še dodaja, da prav mlajša generacija, če je zaposlena cel dan, težje najde čas za starše in starejše. »Dobili smo veliko pohval in tudi zahval s strani koristnikov naših uslug oz. našega dela. Veliko jih je dejalo, da je dobro, da taka prostovoljna organizacija obstaja in deluje, ker drugače bi bilo njihovo življenje precej okrnjeno, z nami pa je postalo vedreje in lepše. Prevažal sem tudi invalide in paraplegike,« še dodaja Valter, ki pravi, da se je za to plemenito nalogo odločil, ker je tudi sam v mladostnih letih rabil tovrstno pomoč.

Ob tem pa še dodaja, da je potrebno brezplačnimi prevozi za starejše nadaljevati bolj organizirano, razširiti ponudbo tudi na druge kraje naše prelepe Slovenije, seveda pa je ob tem potrebno dobiti tudi kakšno finančno pomoč. Občani, ki potrebujejo njegovo pomoč pri prevozih, mu želijo srečno in varno pot, on pa želi, da bi omenjena dejavnost zaživela tudi v drugih krajih naše prelepe Slovenije.

Besedilo in foto: Olga Knez

Mesečni napovednik prireditev v občini Komen 15. SEPTEMBER–15. DECEMBER 2017

Datum	Ura	Prireditve	Kraj	Organizator/informacije
17. september NEDELJA	16:00	Tekma članov 3.krog EPNL: Komen - Korte Avtoplus	Komen, nogometno igrišče	NK Komen mladi.nkkomen@gmail.com
1. oktober NEDELJA	15:30	Tekma članov 5.krog EPNL: Komen - Postojna	Komen, nogometno igrišče	NK Komen mladi.nkkomen@gmail.com
6. oktober PETEK	17:00	Otvoritev Meseca kraške kuhinje degustacije jedi kraških gostincev	Štanjel	Javni zavod Komenski Kras tic.stanjel@stanjel.eu Tel.: +386 (0)5 7690 056 TIC Sežana tic.sezana@visitkras.info Tel.: +386 (0)5 7310 128 Društvo Planta: Tel.: +386 (0)31 303 523
6. oktober–7. november		Mesec kraške kuhinje	Kras	TIC Sežana tic.sezana@visitkras.info Tel.: +386 (0)5 7310 128 TIC Štanjel tic.stanjel@stanjel.eu Tel.: +386 (0)5 7690 056 Društvo Planta: Tel.: +386 (0)31 303 523
7. oktober SOBOTA		Medgeneracijsko srečanje	Štanjel	ŠKUD Biser Krasa Štanjel Tel.: +386 (0)31 378 424 hocevar.boris@siol.net
15. oktober NEDELJA	14:00	Pohod po poti devetih kalov	Kobjeglava	Društvo Kraški slavček Kobjeglava - Tupelče Tel.: +386 (0)40 277 337 kraski.slavcek@gmail.com
29. oktober NEDELJA	9:00	Pohod po sledih soške fronte	Brestovica pri Komnu	Turistično društvo Brest Tel.: +386 (0)40 815 552 stane.svigelj@siol.net www.brestovica.com
11. november SOBOTA		Martinovanje na Krasu	Kras	Zavod ŠTIP Sežana (TIC Sežana) Tel.: +386 (0)5 731 01 28 info@visitkras.info Javni zavod Komenski Kras (TIC Štanjel) Tel.: +386 5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu
26. november NEDELJA	18:00	Območno srečanje odraslih pevskih zborov	Kobjeglava, kulturni dom	JSKD OI Sežana Tel.: +386 (0)5 7310 090 oi.sezana@jskd.si www.jskd.si
2. december SOBOTA		18. Štanjelski tek	Štanjel	ŠK društvo Hruševica Tel.: +386 (0)41 221 169 bostjanf@gmail.com FB: ŠK društvo Hruševica

Razstave

Datum/odprtje razstave	Razstava	Kraj	Organizator/informacije
stalna razstava	Stalna razstava slik in grafik Lojzeta Spacala	Štanjel – Grad: Galerija Lojzeta Spacala	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu
stalna razstava	Razstava Maks Fabiani	Štanjel – Kvadratni stolp	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu
začasna razstava 28. maj–15. november	Ohranimo čebele	Štanjel – Grad: Galerija Lojzeta Spacala	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu
začasna razstava	Ana & Gaja Art Gallery	Štanjel – Vhodni stolp	Ana in Gaja Hanzel Tel.: +386 (0) 31 667 875 gaja.hanzel@gmail.com
začasna razstava	Razstava »Tako preprosto zapleteno« avtorice Andreje Kocjan	Štanjel – Gražarjeva galerija	Gražarjeva galerija Štanjel 24, 6222 Štanjel Tel.: +386 (0)31 541 636 vlasta.markocic@gmail.com

Osmice

Datum	Naziv	Kraj	Kontakt
13.–22. oktober	Osmica na kmetiji Kosmina	Brje pri Komnu	Kosmina Milan Tel.: +386 (0)51 242 071 in +386 (0)31 893 704 milan.kosmina@siol.net FB: Kmetija Kosmina

ZAČETNI TEČAJ RUSKEGA JEZIKA V KOMNU

Mentorica je univerzitetno diplomirana ekonomistka, rojena govorka rusega jezika, ki že poučuje ruski jezik v Sloveniji.
Zbiranje prijav in nudenje potrebnih informacij do 25. 9. 2017 na bjejcic@gmail.com ali na 031 306 385.
Dogodek organizira in promovira Cum Laude, s. p.

Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras

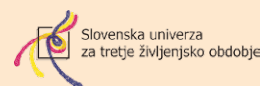
Gorjansko 84

ŠTUDIJSKI PROGRAM 2017/18

Rok za vpis v programe je do konca septembra 2017. Članarina je 15€.

Članstvo lahko podaljšate, se včlanite ali vpišete ob predstavitvah.
Pridružite se nam lahko tudi dijaki, študentje in zaposleni.

INFORMACIJE: Tel.: 031 716 210; E-naslov: nadja.mislej-bozic@guest.arnes.si
FB stran: www.facebook.com/univerzazatretjezivljenjskoobdobjekras

PRIHAJA NA ODRE KOSOVLOVEGA DOMA SEŽANA

V septembru ne spreglejte bogatega filmskega programa, več na www.kosovelovdom.si

Dva namiga:

Petek, 29. september 2017, ob 18.00
KOŠARKAR NAJ BO
Mladinski film, Slovenija, 2017, 79 minut. Za starost 8+.

Sreda, 27. september 2017, ob 20.00 in petek, 29. september 2017, ob 20.00
POSLEDNJA PLAŽA (L'ultima spiaggia)
Dokumentarni film, Italija/Grčija/Francija, 2016, 135 minut.

Režija: Thanos Anastopoulos, Davide Del Degan.
Priljubljena tržaška mestna plaža. Njena posebnost: zevajoča bela stena, ki še danes ločuje moške od žensk. Redni obiskovalci, večinoma upokojenci, si dneve krajšajo s pripovedovanjem vsakodnevnih prigod, zgodb in spominov. Film v koraku z vsakdanjkom plaže v tragično-humornem slogu obuja raznolike vrednote, tradicijo in minljivost.

Petek, 13. oktober 2017, ob 20.00

MAMMA MIA!
Muzikal, izven

Ponedeljek, 2. oktober 2017, ob 20.00

Državni ansambel pesmi in plesa Rusije **VORONEŠKA DEKLETA**
Za Glasbeno-plesni in Briljantni abonma ter izven

Ponedeljek, 16. oktober 2017, ob 20.00

SNG Drama Ljubljana: Yasmina Reza – **ART**
Za Gledališki in Briljantni abonma ter izven

Sobota, 21. oktober 2017, ob 20.00
TEREZA KESOVICA
Koncert, izven

Sobota, 28. oktober 2017, ob 10.00

SREČKINE SOBOTE
Lutkovno gledališče Maribor
Jan Malík: **ŽOGICA MAROGICA**
za Srečkin abonma in izven

Vabljeni!

V sezoni razpisujemo naslednje abonmaje

Glasbeno-plesni ABONMA

Gledališki ABONMA

Briljantni ABONMA

kombinacija osmih dogodkov iz obeh abonmajev po izbiri

srečkin ABONMA

predstave in glasbene prireditve za otroke

Poleg omenjenih predstav pa se nam v novi sezoni obeta obisk predstav v Trstu, Novi Gorici in opere v Ljubljani (dodatne prijave).

Vpis v abonmaje bo septembra. Predpis za dosedanje abonente bo mogoč že od 29. avgusta 2017. Takrat bo naša blagajna odprta od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 15. do 17. ure in tudi uro pred prireditvami, za katere se prodajajo vstopnice.

Podrobne informacije boste našli v abonmajski knjižici, ki jo prejmete v nabiralnike.

info: www.kosovelovdom.si in 05 731 20 10.

Prvi šolski dan v Osnovni šoli Komen

... skozi oči učencev

Po dolgih poletnih počitnicah smo se končno vrnili v šolske klopi. Prisluhnilo smo šolski himni, nato pa nas je pozdravila gospa ravnateljica. Z objemom šole smo pričeli novo šolsko leto.

V učiteljski zbor so sprejeli kar dve novi učiteljici: eno Nino za slovenščino in drugo za angleščino. Razveselili smo se prenovljenih klopi pred šolo.

S torto so se posladkali prvošolčki, ki so pogumno vstopili v šolske prostore.

Novo šolsko leto bo polno zanimivih dogodkov in vznemirljivih dni.

Vsem učencem želimo uspešno šolsko leto.

Katarina, Sinja in Andrej

... in ravnateljice

S prvim jesenskim dežjem so se v šolo vrnili učenci in zopet v šolske prostore vnesli mladostno energijo, zvedavost in nagajivost. 192 učencev od 2. do 9. razreda v Komnu ter 61 učencev v Štanjelu je s šolsko himno in tradicionalnim objemom šole izrazilo pripadnost instituciji, kjer bodo v naslednjih 189 dnevih nabirali znanje, izkušnje, tkali prijateljstva, se veselili uspehov in se učili pogumno prenašati tudi poraze. V skrbno urejenih šolskih prostorih so prvi dve uri preživeli z razredničarkami in sorazredničarkami, nato pa resno zagrizli v predmete po petkovem urniku.

Ob 9.00 je v šolo vstopilo 15 prvošolcev v Komnu, ob 11.00 pa še 9 v Štanjelu. Plahe in negotove so čez šolski prag pospremili njihovi tutorji – učenci 6. razreda. Začetno negotovost so jim tako v Komnu kot v Štanjelu razblinili učenci, ki so zanje žrtvovali zadnje počitniške dneve in jim pripravili

krajši razvedrilni kulturni program. Slovesnemu dogodku se je poleg vodstva šole pridružil tudi podžupan občine Komen, gospod Valter Ščuka. Tudi prvošolci se niso izneverili tradiciji: v Štanjelu so še isti dan, v Komnu pa zaradi dežja v naslednjih dneh, posadili svoje drevo – tokrat je to oljka, ki simbolizira mir. Naj ga bo v šoli in svetu čim več, naj bo novo šolsko leto prežeto z znanjem, predanostjo in odličnostjo. Srčno in srečno.

Besedilo: Nives Cek, ravnateljica
Foto: Vojko Franetič

festival
kraška
gmajna

jesenski termin
28. september - 8. oktober

festival kraška gmajna

www.visitkras.info/festivalkraskagmajna

Mesec Kraške Kuhinje 2017

6. oktober - 5. november

Društvo
PLANTA

TIC SEŽANA

OBČINA
SEŽANA

SEŽANA
DIVAČA

OBČINA HOPPELJE-KOZINA

MARTINOVANJE NA KRASU

11. november 2017, Sežana - Komen

www.visitkras.info

OBČINA
SEŽANA

OBČINA KOMEN